

INFORME FINAL DEL
COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT 2012-2022

(Versió provisional, 31/05/2023)

Contingut

RESUM EXECUTIU

INTRODUCCIÓ

MARC

METODOLOGIA

RESULTATS

PART 1. Progressos en els objectius del Compromís

1.1 Resultats per objectius

1.2 Resultats globals dels indicadors de sostenibilitat

PART 2. Consolidació de la Xarxa Barcelona+Sostenible

2.1 Com ha evolucionat la participació en l'impuls del canvi?

2.2 Quina estratègia d'incidència s'ha desplegat ?

2.3 Quins han estat els efectes de les accions impulsades?

CONCLUSIONS I OPORTUNITATS PEL FUTUR

ANNEX 1. EVOLUCIÓ DELS INDICADORS DE LA XARXA B+S

ANNEX 2. BONES PRÀCTIQUES DISTINGIDES PEL PROGRAMA

RESUM EXECUTIU

L'any 2022 finalitza el [Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat de Barcelona 2012-2022](#), marc de treball de la [Xarxa Barcelona + Sostenible](#) (Xarxa B+S). El Compromís i la Xarxa es van crear l'any 2002 com a resultat de la voluntat de l'Ajuntament de Barcelona de desenvolupar l'Agenda 21 Local (capítol 28 de l'Agenda 21 de les Nacions Unides). Vint anys després, el context ha canviat: l'emergència climàtica i la crisi socioambiental són molt més paleses; l'Ajuntament de Barcelona s'ha dotat de plans i estratègies per fer-hi front, que també interpel·len la ciutadania; les organitzacions ciutadanes i la mateixa Xarxa Barcelona + Sostenible han evolucionat.

Aquest informe presenta el balanç dels avenços del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022, tant pel que fa als canvis en els àmbits d'incidència i transformació fixats pels deu objectius del Compromís com pel que fa a la maduració i assoliments de la Xarxa Barcelona + Sostenible. Aquest balanç és especialment rellevant per a la renovació del compromís dels agents de la ciutat per contribuir a fer de Barcelona una ciutat més sostenible, és a dir, més prospera, justa i equitativa, resilient i responsable a escala local i global.

En la primera part de l'informe es presenta l'avaluació dels objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012 - 2022. En la segona part es presenta l'avaluació dels assoliments de la Xarxa Barcelona + Sostenible. En la tercera part s'apunten les conclusions en el marc del procés d'anàlisi del retrat de la ciutat i es plantegen els principals reptes a futur en el marc del procés de renovació del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat.

Pel que fa al balanç dels objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-22, queda palès que hem fet molt camí, i alhora que també en queda molt també per fer. En aquest sentit, el 71% dels indicadors de sostenibilitat de Barcelona han millorat en el període 2012-2022, mentre que el 14% s'ha mantingut estable i l'11% ha empitjorat. A tall de resum, aquests són alguns dels assoliments assoliments i reptes pendents:

En l'àmbit del **verd i la biodiversitat** s'ha fet un salt qualitatiu amb l'adopció i desplegament el Pla del verd i la biodiversitat l'any 2013. Any rere any s'han dut a terme múltiples actuacions d'impuls del verd i de naturalització, guanyant 84 ha entre el 2015 i el 2022. Una mesura rellevant ha estat la prohibició de l'ús de l'herbicida glifosat el 2015. El Pla Natura 2021-2030 és l'estratègia a mitjà i llarg termini per fer créixer i millorar el verd a la ciutat.

Pel que fa a l'**ecomobilitat** (suma del desplaçaments en transport públic, a peu i en bicicleta) s'ha progressat i s'han assolit nivells entorn al 80% en desplaçaments interns; tot i que en els de connexió aquesta se situa entorn al 60%. Aquí es poden destacar projectes com el desplegament de la xarxa ortogonal d'autobusos, l'extensió de la xarxa ciclable o l'impuls de les superilles. El repte prioritari és millorar la mobilitat metropolitana, i per avançar-hi són cabdals programes com la millora de la xarxa de rodalies, l'extensió de la xarxa metro, la connexió del tramvia, o la pacificació de carrers.

En relació a la **qualitat ambiental**, durant aquests s'ha pres consciència que cal millorar la qualitat de l'aire i reduir la contaminació acústica. En aquest sentit s'han dut a terme múltiples accions vinculades a la mobilitat com la consolidació i extensió de la Zona de Baixes Emissions o l'extensió zona 30 al 75% dels carrers de la ciutat. Tot i això, segons recomanacions de la OMS, la població barcelonina està exposada a un excés tant de soroll com de NO₂ i de PM_{2,5}. En conseqüència, és imprescindible i improrrogable posar el focus en aquesta qüestió directament lligada a la salut de les barcelonines i els barcelonins.

Pel que fa a les **emissions de GEH** es pot destacar que respecte altres ciutats Barcelona té un ràtio baixa entorn les 2 tCO₂eq emissions/càpita. Tot i això cal accelerar la transició energètica i

en aquest sentit el Pla d'acció per l'emergència climàtica 2030 de Barcelona planteja reduir en un 50 % les emissions de GEH respecte al 1992, i que la ciutat esdevingui una ciutat totalment neutra en carboni l'any 2050.

L'augment de l'**aprofitament d'energia solar** fotovoltaica i la solar tèrmica ha estat molt destacable en els darrers vint anys i avui el sol és la principal font d'energia renovable que s'utilitza a la ciutat. Es va pel bon camí; tanmateix, aquests 157,3 GWh són només l'1 % de l'energia total que consumim. És evident, doncs que encara queda molt per fer.

Pel que fa l'evolució del **consum d'aigua**, Barcelona se situa ja al capdavant de les grans ciutats europees en estalvi d'aigua, i el 2022 se situa a 103,8 litres per habitant i dia (objectiu OMS 100 l/hab/dia). Algunes accions a destacar són l'aprovació d'un pla de recursos hídrics alternatius, la millora de l'aprofitament de l'aigua freàtica o la proliferació dels SUDS (sistemes urbans de drenatge sostenible) a la ciutat.

En relació a la **gestió de residus** el percentatge de recollida selectiva respecte el total de residus ha anat creixent estancant-se en els darrers anys entorn al 40%. Per assolir fites més ambicioses es necessari estendre sistemes alternatius com el porta a porta, desplegar l'estratègia residu zero i sobretot canviar de model de consum a favor de la prevenció i el consum responsable.

En relació al **benestar de les persones** es destaca en positiu que la taxa d'atur s'ha situat entorn al 7% el 2021, tot i que l'atur juvenil supera el 20%. Tot i les mesures dutes a terme, facilitar l'accés a l'habitatge és encara una assignatura pendent a Barcelona. I també ho és reduir les grans diferències existents en renda i salut en funció del barri i del gènere. Es imprescindible assegurar vida amb qualitat per a tothom.

A la segona part de l'informe, s'explica com s'ha anat consolidant la Xarxa Barcelona+Sostenible, analitzant com ha evolucionat la participació en l'impuls del canvi, quina estratègia d'incidència s'ha desplegat i quins han estat els efectes de les accions impulsades en el període 2012-2022. En aquests aspectes cal destacar que s'ha **produït una participació creixent d'agents en els programes de la Xarxa Barcelona+Sostenible** (que inclou Escoles+Sostenibles, Entitats i Empreses+Sostenibles i Comerç+Sostenible). En primer lloc, quintuplicant-se el nombre de membres, acabant el període amb gairebé 2.000 membres. Seguidament, s'han diversificat els agents, amb un pes creixent de les entitats i empreses, que al 2022 suposen un 52% del total. Finalment, en les motivacions per formar part de la Xarxa Barcelona + Sostenible predominen les relacionades a l'ampliació del capital humà, organitzatiu i comunitari.

Les accions que s'han realitzat per impulsar la Xarxa B+S per afavorir la seva contribució al objectius del Compromís Ciutadà per la sostenibilitat, han estat molt diverses:

- Accions d'informació, formació i assessorament per a la integració de pràctiques sostenibles: ampliant l'acompanyament i l'atenció a les consultes dels signants.
- Accions de foment de l'intercanvi entre els agents i de treball en xarxa: diversificant els espais de treball en xarxa per adaptar-se als interessos dels agents participants.
- Accions de suport econòmic a l'impuls de projectes i iniciatives de cultura de sostenibilitat: adaptant el disseny de les convocatòries a les necessitats del tipus d'iniciatives impulsades i ampliant la dotació de recursos econòmics.
- Accions d'impuls de la participació en activitats transformadores: diversificant i impulsant accions en el marc dels objectius del Compromís Ciutadà 2012-2022 i reforçant temàtiques socials (justícia climàtica, crisi sanitària, economia circular...).
- Accions dels espais de governança i de representació: consolidant el Consell Ciutadà per a la Sostenibilitat com espai de representació, incidència i participació; impulsant grups de treball que aborden prioritats de rellevància per als agents de la Xarxa B+S; i s'estableixen espais de trobada dels agents per sectors.

- Accions de difusió i promoció dels agents que formen part de la Xarxa B+S i de difusió del programa: garantint la difusió dels agents signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022 a través del Mapa B+S i donant continuïtat a les accions comunicatives de la Xarxa B+S a través dels canals establerts (butlletins i webs).

Totes aquestes accions han afavorit que les bones pràctiques i els plans d'acció realitzades pels membres de la Xarxa B+S hagin augmentat. En el cas dels centres educatius del programa Escoles+Sostenibles, els projectes anuals han augmentat en detriment dels triennals. Els incentius econòmics com la reducció del preu públic en la recollida de residus han promogut l'adhesió de comerços.

Els membres de la Xarxa B+S han fet un pas endavant impulsant iniciatives col·laboratives escalar el canvi, com han estat el Concurs de cobertes verdes, repte Beure sense plàstic i el Compromís Plàstic Zero. I també han incidit en el disseny de vàries de les polítiques públiques de la ciutat a través del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat, ara el Programa Superilles, els Plans d'Acció Municipal, el Pla Clima, El Pla Natura o el Pla Canviem pel Clima, entre d'altres.

Així doncs, podem concloure que la xarxa d'agents que ha aconseguit créixer i diversificar-se, però cal avançar perquè esdevingui una aliança d'agents que aportin el seu valor afegit per accelerar l'adopció de pràctiques responsables i sostenibles front els reptes comuns. També que cal transitar d'uns recursos i accions orientats al conjunt de signants del CCS, a una estratègia d'acompanyament focalitzada a generar les condicions que incentiven l'adopció de pràctiques i iniciatives de sostenibilitat. I finalment, cal fer un major impuls de l'acció col·lectiva generant d'evidències sobre l'impacte en els objectius i reptes de ciutat.

INTRODUCCIÓ

L'any 2022 finalitza el [Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat de Barcelona 2012-2022](#), marc de treball de la [Xarxa Barcelona + Sostenible](#) (Xarxa B+S). El Compromís i la Xarxa es van crear l'any 2002 com a resultat de la voluntat de l'Ajuntament de Barcelona de desenvolupar l'Agenda 21 Local (capítol 28 de l'Agenda 21 de les Nacions Unides). Quan es va crear la Xarxa l'any 2002, estava formada per 69 centres educatius i 120 entitats, empreses i institucions. El desembre de 2012, més de 800 entitats, col·legis professionals, gremis, sindicats, universitats, escoles i empreses es van subscriure als 10 objectius establerts pel "Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012 - 2022". El Compromís fixa 10 objectius per una Barcelona més equitativa, pròspera i autosuficient, a través de la implicació, el compromís i la col·laboració de les entitats que el signen. Pren el relleu del "Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2002-2012" que va arribar al final del seu període de vigència després d'una trajectòria de 10 anys de treball col·lectiu de tots els signants per fer de Barcelona una ciutat més habitable, eficient i sostenible, d'acord amb 10 grans objectius i 100 línies d'acció. A través de la xarxa de signants Barcelona + Sostenible, es promou la participació, l'intercanvi d'informació i recursos, es dóna projecció a les iniciatives de les organitzacions adherides i es creen oportunitats de col·laboració. La Secretaria de la Xarxa, exercida per l'Ajuntament de Barcelona, facilita als agents integrants assessorament personalitzat i servei d'atenció a consultes, formació, organització de trobades i eines de comunicació.

Vint anys després, el context ha canviat: l'emergència climàtica i la crisi socioambiental són molt més paleses; l'Ajuntament de Barcelona s'ha dotat de plans i estratègies per fer-hi front, que també interpel·len la ciutadania; les organitzacions ciutadanes i la mateixa Xarxa Barcelona + Sostenible han evolucionat. Les crisis esdevingudes en el període 2012 - 2022, com ara la crisi econòmica del 2008 en endavant, la de la Covid-19 i la imposada pel canvi climàtic, han fet palès la necessitat de focalitzar la mirada en els col·lectius més vulnerables, de generar solucions a partir de la suma dels esforços i el saber fer de cada un dels agents, i d'abordar de manera conjunta i prioritària els nous reptes de ciutat que s'han pogut identificar gràcies al retrat de ciutat seguint el model del City Dònut del [Doughnut Economics Action Lab \(DEAL\)](#)

Aquest informe presenta el balanç dels avenços del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022, tant pel que fa als canvis en els àmbits d'incidència i transformació fixats pels deu objectius del Compromís com pel que fa a la maduració i assoliments de la Xarxa Barcelona + Sostenible. Aquest balanç és especialment rellevant per a la renovació del compromís dels agents de la ciutat per contribuir a fer de Barcelona una ciutat més sostenible, és a dir, més prospera, justa i equitativa, resilient i responsable a escala local i global.

En la primera part de l'informe es presenta l'avaluació dels objectius del Compromís ciutadà per la sostenibilitat 2012 - 2022. En la segona part es presenta l'avaluació dels assoliments de la Xarxa Barcelona + Sostenible. En la tercera part s'apunten les conclusions en el marc del procés d'anàlisi del retrat de la ciutat i es plantegen els principals reptes a futur en el marc del procés de renovació del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat.

MARC

El Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022 ha constituït el marc d'acció dels agents de la Xarxa Barcelona+Sostenible en els últims deu anys per construir col·lectivament una ciutat responsable amb les persones i l'entorn. Aquesta contribució a una ciutat més responsable s'ha fet des d'una sèrie d'espais de participació i de governança, que són els següents:

La Xarxa Barcelona + Sostenible

La [Xarxa Barcelona + Sostenible](#), està formada actualment per més de 1.900 entitats ciutadanes, organitzacions empresarials i comercials, centres educatius, universitats, col·legis professionals, sindicats i administracions. Cada organització s'adhereix a la xarxa Barcelona + Sostenible amb la signatura del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022 i contribueix a la transformació de la ciutat amb les seves accions. Els membres de B+S impulsen mesures de sostenibilitat dins les seves organitzacions, comparteixen bones pràctiques i desenvolupen projectes amb els altres integrants de la xarxa. L'impuls i acompanyament als agents que formen part de la Xarxa B+S es realitza des de sis programes: 1) [Escoles + Sostenibles](#), 2) [Entitats i Empreses + Sostenibles](#), 3) [Comerços + Sostenibles](#),4) [Barris + Sostenibles](#) i 5) [Ajuntament + Sostenible](#).

El Consell Ciutadà per la Sostenibilitat

El [Consell Ciutadà per la Sostenibilitat](#) és un òrgan consultiu i de participació sectorial de ciutat, que actua en els àmbits relacionats amb la sostenibilitat. El Consell és el promotor del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat i representa els diferents col·lectius i sectors implicats en l'assoliment dels objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022. El Consell preveu, en el marc del seu [reglament](#), esdevenir promotor de noves estratègies d'implicació, corresponsabilització i participació de les organitzacions ciutadanes. Els membres del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat representen la Xarxa Barcelona + Sostenible i han estat seleccionats d'entre els integrants de la Xarxa a través d'un procés electiu. Tots els sectors de la xarxa tenen representació al Consell, així com les administracions públiques, els districtes de la ciutat i els grups polítics municipals. El Consell es reuneix en sessions plenàries i en sessions extraordinàries.

Aquest òrgan de participació compta amb una Comissió Permanent, que vetlla per impuls i bon funcionament del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat i assumeix les funcions d'informar, estudiar i deliberar els assumptes que s'han de debatre en les sessions plenàries. El Consell també compta amb Grups de Treball que es constitueixen per aprofundir i establir línies d'acció en les prioritats establertes pel Consell. En aquests hi participen membres del Consell, membres de les organitzacions signants del CCS i persones proposades pel Consell com a especialistes en els diferents àmbits. Els grups de treball són creats per iniciativa de la Comissió Permanent o per acord del plenari del Consell.

La Convenció de Barcelona + Sostenible 2018

El 25 de gener de 2018 es va celebrar la [Convenció Barcelona + Sostenible](#), una trobada dels membres de la Xarxa Barcelona + Sostenible per repassar els avenços dels 5 primers anys del CCS 2012-2022 i reflexionar sobre els reptes de futur. Per organitzar la reflexió i identificar es va

constituir el Grup de Treball de la Convenció B+S va seleccionar 14 reptes que van ser debatuts i prioritzats.

METODOLOGIA

El balanç del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022 que es presenta en aquest document s'ha realitzat en tres fases:

1. Concreció dels aspectes a analitzar i identificació de les font d'informació.
2. Recull de valoracions i tractament de dades. En aquesta s'ha comptat amb les reflexions generades pels òrgans de participació i de governança de la Xarxa B+S (figura 1). També s'ha integrat i analitzat les dades generades per les secretaries dels quatre programes i s'han incorporat les valoracions realitzades per l'equip de l'Oficina de Canvi Climàtic de l'Ajuntament de Barcelona.
3. Anàlisi, identificació de conclusions i reptes a futur. A partir del tractament de les dades i valoracions recollides, s'han identificat i formulat els principals aprenentatges en forma de conclusions i plantejat els principals reptes a futur.

FIGURA 1. ESPAIS DE REFLEXIÓ DE LA XARXA B+S QUE HAN CONTRIBUÏT AL BALANÇ DEL CCS 2012-2022.



RESULTATS

PART 1. Progressos en els objectius del Compromís

Per fer el seguiment de l'assoliment dels objectius de transformació del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat es compta amb un sistema d'Indicadors de Sostenibilitat de la ciutat. El monitoratge anual d'aquests indicadors, així com el balanç de mig termini realitzat l'any 2018, han permès generar evidències sobre la seva evolució en el període 2012 i 2022, de manera a proveir elements de reflexió sobre l'eficàcia de les accions empreses en el marc del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat. En aquesta part de l'informe, es presenta per a cada objectiu del Compromís Ciutadà, en quines accions s'han concentrat els esforços d'aquests període, l'evolució dels indicadors de sostenibilitat corresponents, els principals assoliments i els reptes futurs. A la part final es mostren els resultats globals de l'evolució dels indicadors de sostenibilitat en el període 2012-2022.

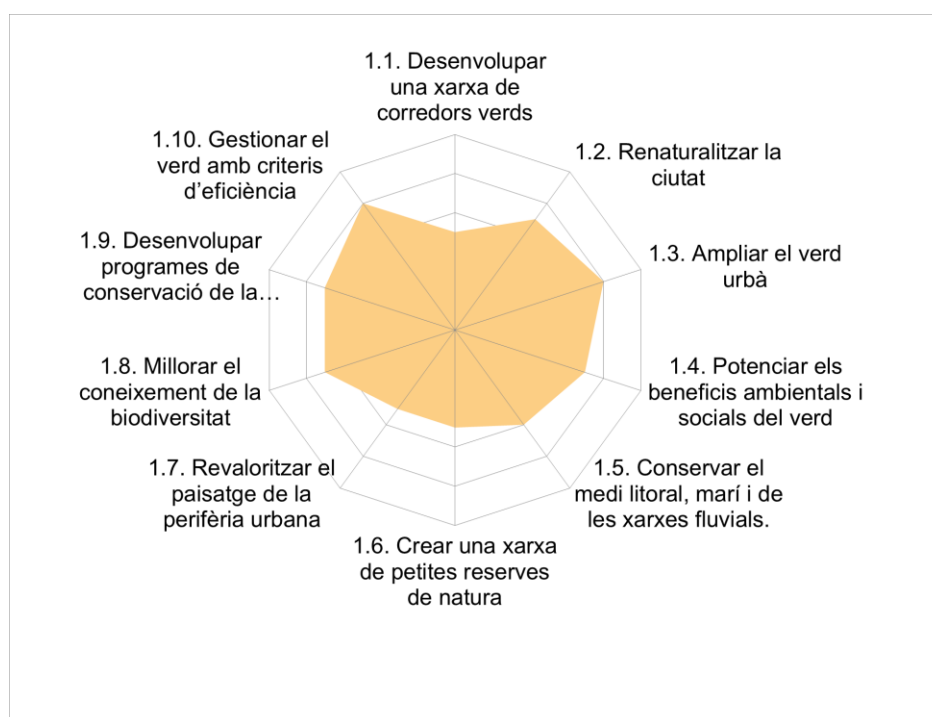
1.1 Resultats per objectius

Objectiu 1. Biodiversitat: del verd urbà a la renaturalització de la ciutat

Què ens diuen els indicadors de sostenibilitat de referència?

Indicador	Evolució 2012 - 2021	Assoliment objectiu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
1.1 Superfície verda (m2/ h.)	Superfície verda per habitant	😊	✗	17,20	17,50	17,60	17,60	17,60	17,45	17,52	17,50	17,22	17,69
1.2 Biodiversitat de les aus	Índex d'evolució poblacional:	😞											
	Espècies autòctones	😞	<i>n.d</i>	0,82	0,79	0,79	0,87	0,74	0,73	0,65	0,71	0,57	0,66
	Espècies assilvestrades	😞	<i>n.d</i>	1,00	1,15	1,25	1,22	1,12	1,23	1,34	1,43	1,39	1,56

En quina mesura s'ha progressat en les línies d'acció del CCS?



Quins han estat els principals resultats?

Plans i programes estratègics:

[Pla Natura Barcelona 2021-2030](#). Ajuntament de Barcelona.

[Mesura de govern Programa d'impuls de la infraestructura verda urbana 2017-2030](#).

Ajuntament de Barcelona.

[Estratègia d'agricultura urbana a la ciutat de Barcelona 2019-2030](#). Ajuntament de Barcelona.

[Pla Director de l'Arbrat 2017-2037](#). Ajuntament de Barcelona.

[Pla de mitgeres](#). Ajuntament de Barcelona.

[El programa "Mans al verd"](#). Ajuntament de Barcelona.

Pla Collserola.

Pla de l'Alimentació Sostenible.

Assoliments:

- Ampliació de la superfície de verd.
- Naturalització dels espais urbans i l'impuls de reserves de natura.
- Ampliació de l'horticultura urbana.
- Re-connexió de la ciutadania amb la natura.
- Barcelona és una ciutat lliure de glifosat (la ciutat no aplica cap herbicida químic als espais verds i la via pública municipals).
- Consolidació de l'ús de l'eix fluvial Besòs.

Reptes pendents:

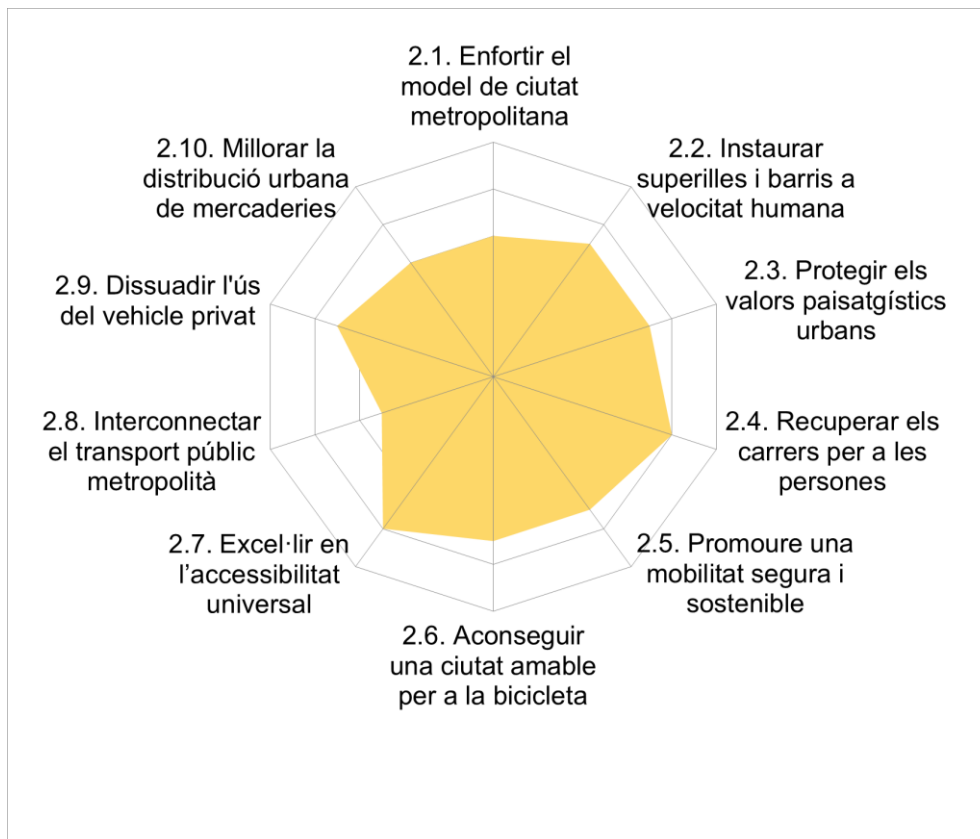
- Seguir ampliant la superfície de verd.
- Consolidar la xarxa de corredors verds.
- Consolidar les reserves de natura urbana per ampliar la biodiversitat.
- Impulsar la custòdia urbana d'espais naturals.
- Millorar la connexió ecològica i per ús ciutadà de la ciutat amb l'entorn natural periurbà. (Collserola, front marítim, entorn fluvial del Besòs).

Objectiu 2. Espai públic i mobilitat: del carrer per circular al carrer per viure-hi

Què ens diuen els indicadors de sostenibilitat de referència?

Indicador	Evolució 2012 - 2021	Assoliment objectiu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
2.1 Ecomobilitat (Percentatge)	Pes de l'ecomobilitat en els desplaçaments realitzats	😊	<i>n.d</i>	73,3%	73,5%	73,8%	73,9%	73,9%	74,4%	74,9%	<i>n.d</i>	<i>n.d</i>	<i>n.d</i>
2.2 Seguretat viària (Nombre)	Nombre de víctimes en accidents de trànsit	😊	✓	278	282	282	226	222	253	259	224	155	178

En quina mesura s'ha progressat en les línies d'acció del CCS?



Quins han estat els principals resultats?

Plans i programes estratègics:

[Pla de seguretat viària 2019-2022](#). Ajuntament de Barcelona. 2019.

[Pla de mobilitat urbana. 2019 - 2024](#). Ajuntament de Barcelona.

[Programa Superilles i Mesura de govern: Omplim de vida els carrers. Implantació de les superilles a Barcelona](#) (2017-2019). Ajuntament de Barcelona.

[Pla de barris de Barcelona \(2016-2020\)](#). Ajuntament de Barcelona.

[Mesura de govern de millora de la qualitat i explotació de la infraestructura de transport públic en superfície](#), 2017. Ajuntament de Barcelona.

[Ordenança de circulació de vianants i vehicles](#). Ajuntament de Barcelona.

Assoliments:

- Desplegament del Programa de Superilles.
- Augment del nombre d'escoles amb camins escolars i entorns pacificats (p. e. programa Protegim entorns escolars).
- Recuperació de l'espai pels vianants (p.e, Programa "Obrim carrers").
- Ampliació de la xarxa de carrils bici.
- Millora de la xarxa de transport públic.
- Ampliació de les zones de màxima velocitat a 30 km/h.
- Arran de la pandèmia: introducció del teletreball (reducció de la mobilitat obligada).
- Establiment de carrils VAO.
- Impuls de les iniciatives Bicibus.

Reptes pendents:

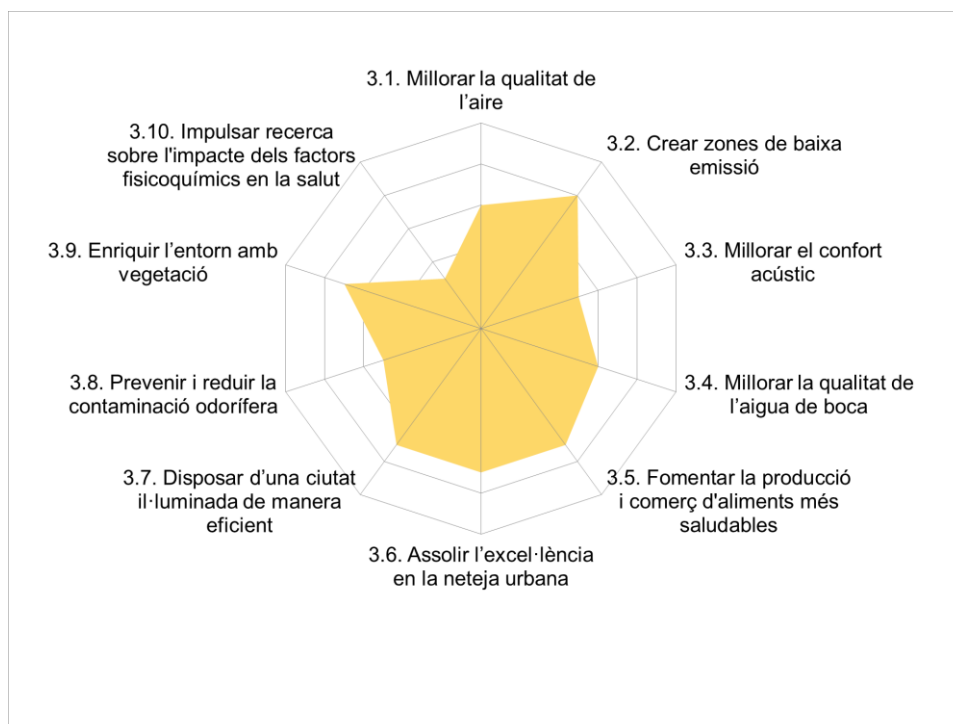
- Millorar la connexió interurbana.
- Millorar la distribució urbana de mercaderies.
- Millorar el sistema de transport de rodalies i extensió tramvia i metro.
- Donar continuïtat a la pacificació dels carrers.
- Sensibilitzar els conductors/es i vianants.
- Estendre el programa Superilla Barcelona a tota la Ciutat.
- Finalitzar la connexió del Tramvia per la Diagonal.
- Ampliar i millorar la xarxa ciclable, especialment les connexions metropolitanes.
- Millorar la connexió amb els municipis de les rodalies.

Objectiu 3. Qualitat ambiental i salut: dels estàndards a l'excel·lència

Què ens diuen els indicadors de sostenibilitat de referència?

Indicador	Evolució 2012 - 2021	Assoliment objectiu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
3.1 Qualitat de l'aire												
Concentració de contaminants: (µg/m³):												
	😊											
NO ₂	😊	✓	44	40	39	43	39	42	37,9	35,8	26,7	25,8
PM ₁₀	😊	✓	31	24	25	28	24	25,4	24,1	26,7	22,6	22,5
PM _{2,5}	😊	✓	18,6	15,3	14,7	17,1	13,8	15,5	15,6	17,7	14	13,5
3.2 Qualitat acústica												
Proporció de població exposada a determinats nivells de soroll:												
	<i>n.v</i>											
Ldia>65 dB(A)	<i>n.v</i>	<i>n.v</i>	40,3%	--	--	--	--	22,80%	--	--	--	--
Lnit>55 dB(A)	<i>n.v</i>	<i>n.v</i>	56,2%	--	--	--	--	32,60%	--	--	--	--
3.3 Qualitat de l'aigua de consum humà												
Proporció de controls i determinacions que compleixen els valors normatius:												
	😐											
Qualitat microbiològica	😐	✓	99,8%	99,9%	99,7%	99,9%	100,0%	99,8%	99,8%	99,9%	99,9%	99,8%
Qualitat fisico-química	😐	✓	100%	100%	100%	100%	100%	100%	99,9%	100,0%	100,0%	99,9%
Desinfecció	😐	✓	95,7%	97,6%	97,7%	99,4%	99,4%	99,0%	99,8%	99,0%	99,2%	99,3%
Concentració de THM	😐	✓	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

En quina mesura s'ha progressat en les línies d'acció del CCS?



Quins han estat els principals resultats?

Plans i programes estratègics:

[Mesura de govern. Programa de mesures contra la contaminació atmosfèrica. 2016.](#)

Ajuntament de Barcelona.

[Recomanacions per reduir l'exposició a la contaminació de l'aire exterior a les escoles de Barcelona.](#) Agència de Salut Pública, 2020.

[Pla de mobilitat urbana de Barcelona. 2019 - 2024.](#) Ajuntament de Barcelona.

[Pla per la reducció de la contaminació acústica de la ciutat de Barcelona 2010-2020.](#) Ajuntament de Barcelona.

Assoliments:

- Programa de mesures contra la contaminació atmosfèrica, establiment de la Zona de Baixes Emissions.
- Generació d'evidències sobre els impactes de la contaminació en la salut (p. e., informes de l'Agència de Salut Pública de Barcelona i altres)
- Canalització de les demandes ciutadanes (p. e., Plataforma per la Qualitat de l'Aire, Taula contra la contaminació de l'aire, Taula de treball Soroll i salut de Barcelona, Eixample Respira, etc.).
- Impuls de la retirada de l'amiant.
- Impuls de la Plataforma per la qualitat de l'aire.

Reptes pendents:

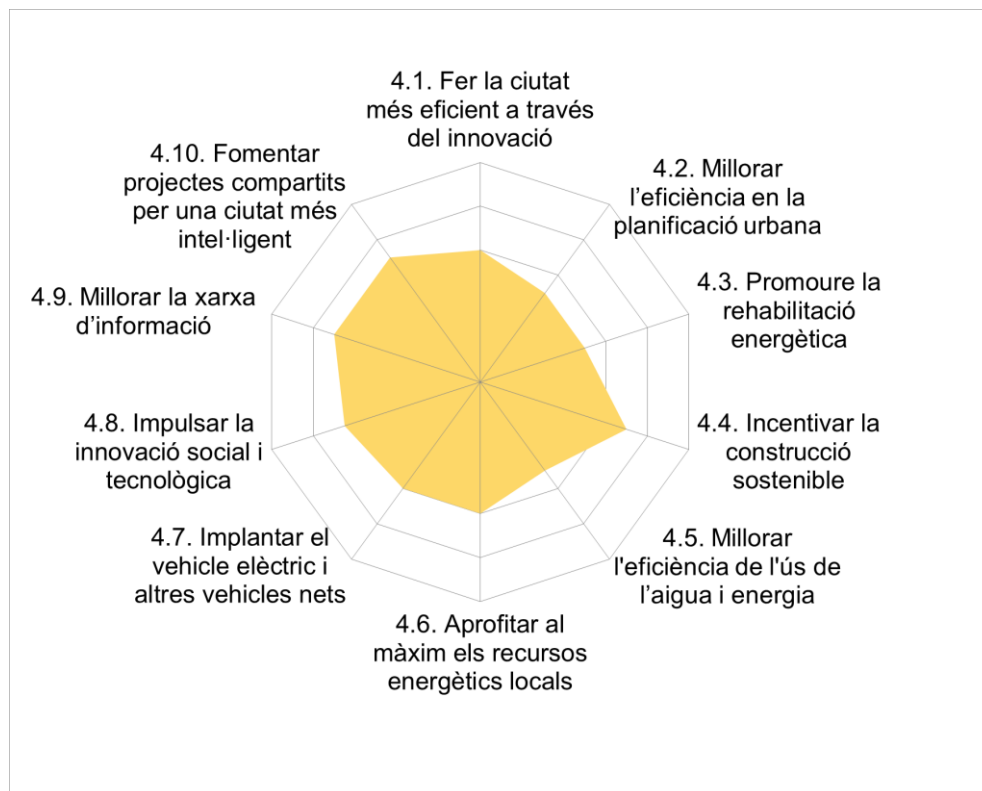
- Compliment dels valors recomanats per l'Organització Mundial de la Salut dels paràmetres de qualitat de l'aire.
- Reduir exposició al soroll, específicament el del trànsit i l'oci nocturn.
- Reduir la contaminació en els focus d'emissió de la ciutat: Port i Aeroport.
- Estendre la Zona de Baixes Emissions.
- Millorar la qualitat organolèptica de l'aigua.

Objectiu 4. Ciutat eficient, productiva i d'emissions zero: de la Barcelona tecnològica a la Barcelona intel·ligent

Què ens diuen els indicadors de sostenibilitat de referència?

Indicador	Evolució 2012 - 2021	Assoliment objectiu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
4.1 Renovació del parc d'habitatges												
Nombre d'habitatges renovats per habitant	😊	<i>n.d</i>	1,24	0,91	1,1	1,13	1,85	1,76	1,85	2,34	<i>n.d</i>	<i>n.d</i>
4.2 Consum d'aigua												
Volum d'aigua consumida per habitant i dia :	😊											
<i>Tots els sectors</i>	😊	<i>n.d</i>	163,2	160,9	156,3	159,2	162,5	163,6	161,2	161,5	150,1	147,4
<i>Sector domèstic</i>	😊	<i>n.d</i>	108,2	108,4	104,4	105,5	107,5	108,3	106,9	107,5	110,4	106,1
Proporció d'aigua consumida pels serveis municipals d'origen freàtic (Index sostenibilitat)	😞	✗	19,2%	20,0%	20,2%	20,2%	17,8%	18,4%	16,3%	18,6%	17,4%	17,2%
4.3 Penetració de les TIC a les llars (Percentatge)												
Proporció de llars amb connexió a internet	😊	<i>n.d</i>	79,0%	84,4%	85,7%	90,3%	89,7%	85,4%	93,2%	92,1%	91,9%	<i>n.d</i>

En quina mesura s'ha progressat en les línies d'acció del CCS?



Quins han estat els principals resultats?

Plans i programes estratègics:

- [Programa de regeneració urbana de Barcelona 2022](#). Ajuntament de Barcelona.
- [Pla pel dret a l'habitatge de Barcelona 2016 - 2025](#). Institut Municipal de l'habitatge i la Rehabilitació de Barcelona.
- [Pla de recursos hídrics alternatius de Barcelona](#). Actualitzat el 2020.
- [Pla d'actuació per a risc de sequera](#). Ajuntament de Barcelona.
- [Protocol per situació de sequera a Barcelona](#). Ajuntament de Barcelona.
- [Pla d'acció per l'emergència climàtica 2030](#). Ajuntament de Barcelona.
- [Declaració d'emergència climàtica](#). Ajuntament de Barcelona.
- [Pla de xoc per a la inclusió digital](#). 2020 Ajuntament de Barcelona.

Assoliments:

- Desplegament d'una estratègia de regeneració urbana per zones prioritàries.
- Aprofitament de recursos hídrics alternatius: p. e., aqüífer del subsòl.
- Implantació de sistemes urbans de drenatge sostenible (SUDS).
- Ampliació de la connectivitat a internet a tota la ciutat i l'ampliació de les capacitats de determinats col·lectius per a la diversificació d'usos.
- Atenció a les necessitats de determinats col·lectius per reduir la bretxa digital produïda pels mesures de contenció de la pandèmia de la Covid-19 (p. e, Pla de xoc per a la inclusió digital).

Reptes pendents:

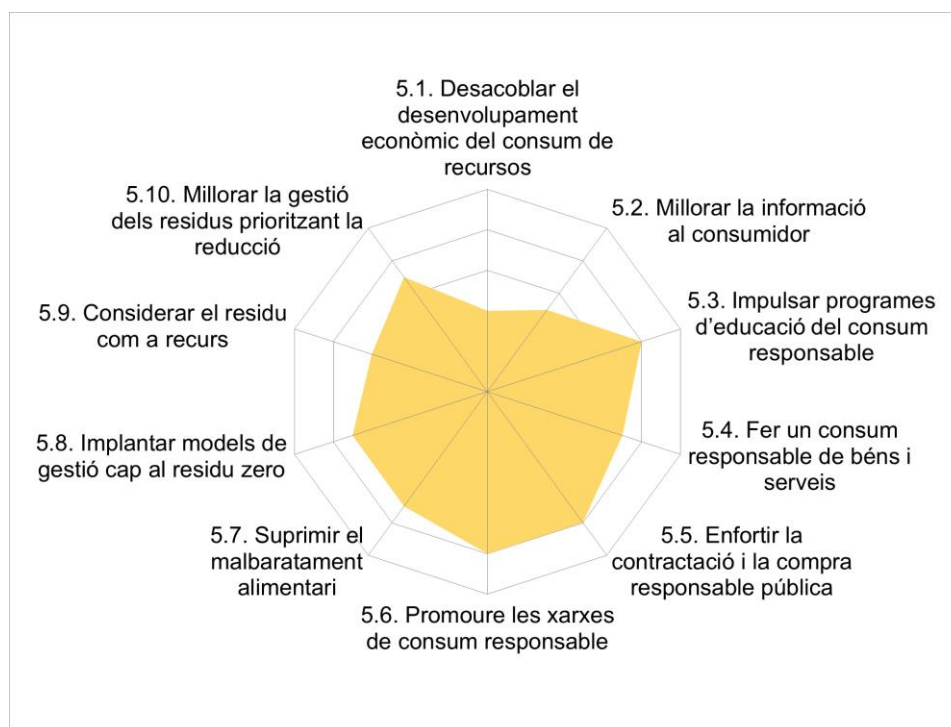
- Estendre la construcció sostenible i la renovació de les edificacions per a la millora de l'eficiència energètica.
- Impulsar la millora de les condicions d'habitabilitat dels de la població en situació de vulnerabilitat fent front a la pobresa energètica i garantint els seus drets fonamentals.
- Promoure la reduir el consum d'aigua en tots els sectors per assolir els objectius del Pla Clima i la recomanació de l'OMS de 100 l/ hab./ dia.
- Generar condicions d'igualtat en les competències digitals de la població per garantir l'accés del conjunt de la població.
- Estendre l'ús d'aigua regenerada pels usos oportuns.

Objectiu 5. Ús racional dels recursos: de la societat del consum al consum responsable

Què ens diuen els indicadors de sostenibilitat de referència?

Indicador	Evolució 2012 - 2021	Assoliment objectiu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
5.1 Consum responsable												
Nombre d'iniciatives de consum responsable registrades	😊	n.d	--	280	436	955	1.181	1.493	1.614	1.631	2.377	2.475
5.2 Generació de residus municipals												
Pes de residus municipals generats (Kg/ h.per dia)	😊	✗	1,27	1,24	1,27	1,28	1,30	1,31	1,35	1,34	1,19	1,23
5.3 Recollida selectiva de residus												
Proporció de residus municipals recollits selectivament	😊	✗	37,2%	36,2%	36,1%	36,3%	35,9%	36,4%	37,7%	38,8%	39,4%	39,9%
5.4 Destí dels residus												
Proporció de residus municipals que van als diferents destins:	😊											
<i>Dipòsit controlat</i>	😊	✗	5,5%	3,6%	3,2%	2,6%	2,7%	4,3%	5,2%	0,6%	1,5%	0,6%
<i>Valorització energètica incineració</i>	😞	n.d	8,2%	5,0%	6,2%	5,5%	3,3%	3,8%	5,2%	1,0%	0,5%	0,2%
<i>Valorització energètica biomassa</i>	😞	n.d	--	--	1,0%	1,0%	0,9%	0,8%	0,9%	0,8%	1,1%	0,9%
<i>Valorització material</i>	😊	✗	36,7%	36,1%	35,1%	35,5%	35,1%	35,5%	36,7%	39,8%	37,9%	39,1%
<i>Tractament mecánico-biològic</i>	😞	n.d	49,6%	53,9%	54,5%	55,7%	58,1%	55,8%	52,0%	59,8%	59,1%	59,3%

En quina mesura s'ha progressat en les línies d'acció del CCS?



Quins han estat els principals resultats?

Plans i programes estratègics:

- [Estratègia d'impuls del consum responsable. 2016-2019.](#) Ajuntament de Barcelona.
- [Estratègia d'impuls de la política alimentària. 2016-2019.](#) Ajuntament de Barcelona.
- [Decret de mesures de contractació sostenible. 2017.](#) Ajuntament de Barcelona.
- [Pla Residu Zero de Barcelona 2021-2027.](#) Ajuntament de Barcelona.
- Estratègia de l'Economia Social i Solidària a Barcelona 2030. Ajuntament de Barcelona.

Assoliments:

- Increment de les iniciatives econòmiques i socials que fan de la sostenibilitat un valor afegit, amb especial interès en sectors d'impacte a la ciutat: p.e, l'alimentació, el turisme, etc.
- Creixement del nombre d'agents de la Xarxa Barcelona + Sostenible, i especialment de sectors d'alt impacte (p. e., comerç, turisme, etc.),
- Creixement de les iniciatives que promouen la prevenció de residus (p. e., Residu Zero, contra el malbaratament alimentari) i de les campanyes per fomentar-ho.
- Implantació del sistema de recollida porta a porta a la ciutat (p. e., Sarrià).
- Impuls de l'Espai Consum Responsable a la OMIC; un equipament municipal especialitzat en la promoció d'una nova cultura del consum.
- Creació de l'Espai consum responsable.
- Capitalitat de l'alimentació sostenible Barcelona 2021.

Reptes pendents:

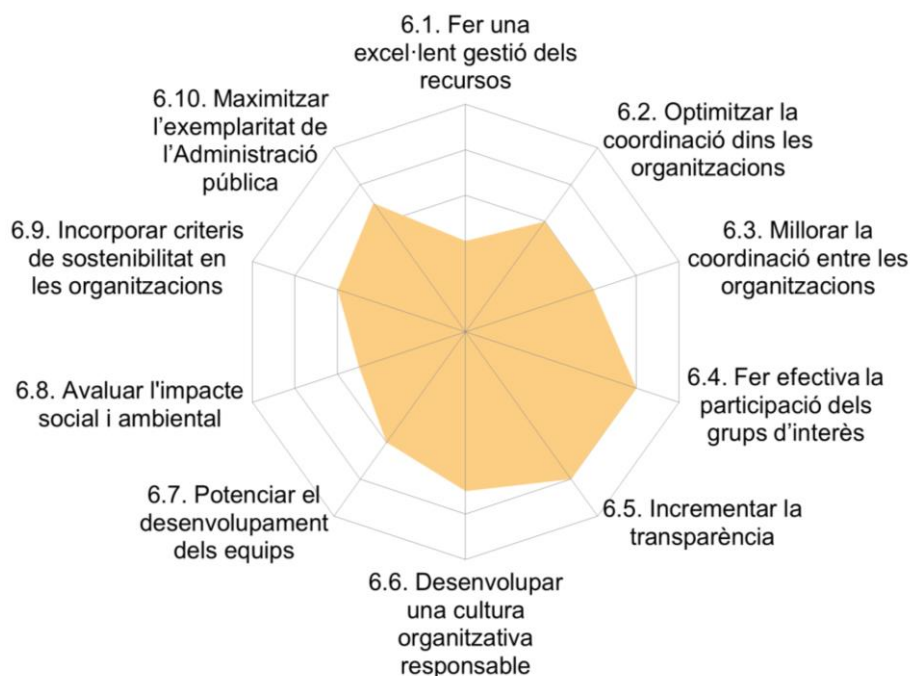
- Seguir fomentant la prevenció de residus i la circularitat.
- Promoure la mineria urbana a Barcelona (extreure minerals dels "residus" i no del medi natural)
- Millorar la recollida selectiva per assolir l'objectiu establert en el PRECAT20 de 60% de recollida selectiva.
- Estendre el sistema porta a porta allà on sigui possible per maximitzar la recollida selectiva.
- Ampliar la proporció de residus valoritzats reduint la proporció de residus amb destí final el dipòsit controlat i la incineració.
- Implantació de sistemes de devolució i retorn d'envasos.
- Consolidació del sistema de recollida de residus "porta a porta".
- Promoció d'espais d'intercanvi per minimitzar la proporció de residus que es dipositen als punts verd.

Objectiu 6. Bon govern i responsabilitat social: de la intervenció sectorial a la coordinació efectiva

Què ens diuen els indicadors de sostenibilitat de referència?

Indicador	Evolució 2012 - 2021	Assoliment objectiu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Variació interanual
6.1 Despesa municipal en l'àmbit ambiental i social													
Proporció de la despesa municipal en polítiques de medi ambient i socials	☹️	<i>n.d</i>	75,90%	75,50%	75,30%	75,1%	75,9%	76,1%	76,4%	75,5%	76,4%	75,5%	Estable
6.2 Endeutament del govern municipal													
Capacitat de retorn del deute expressada (proporció que suposa el deute sobre els ingressos corrents).	😊	✓	52,1%	46,7%	38,6%	32,8%	32,9%	33,0%	32,5%	29,6%	30,7%	29,0%	Millora
6.3 Organitzacions amb certificació ambiental o social													
Nombre de certificacions en l'àmbit de la sostenibilitat	😊	<i>n.d</i>	--	125	144	179	205	227	333	367	359	413	Millora

En quina mesura s'ha progressat en les línies d'acció del CCS?



Quins han estat els principals resultats?

Plans i programes estratègics:

[Programa Ajuntament + Sostenible](#). Ajuntament de Barcelona.

[Programa Entitats i Empreses + Sostenibles](#). Ajuntament de Barcelona.

[Barcelona Green Deal: una nova agenda econòmica per a Barcelona](#). Ajuntament de Barcelona.

Assoliments:

- Increment de la despesa social i ambiental.
- Millora i estabilització de la capacitat de retorn del deute municipal.
- Millora de les eines de consulta dels detalls pressupostaris de l'Ajuntament ampliant la transparència i el retiment de comptes (p. e. eina Pressupost Obert).
- Augment del nombre d'empreses, serveis o productes amb certificacions de sostenibilitat.
- Millora de la sostenibilitat dels equipaments i edificis municipals.
- Ampliació del nombre d'organitzacions que fan un esforç conscient.

Reptes pendents:

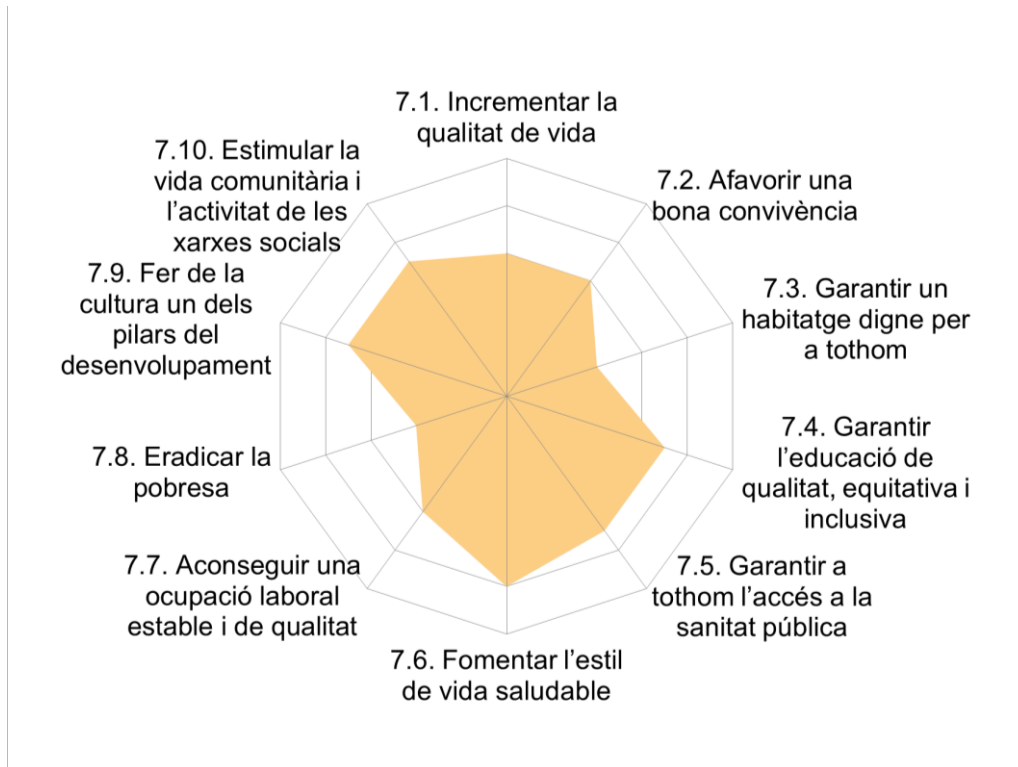
- Impulsar la millora del sistema de comptabilitat analítica del pressupost per possibilitar l'estimació de la despesa executada que ha integrat, p. e., aspectes de mitigació i adaptació al canvi climàtic.
- Consolidar el treball amb pressupostos participatius.
- Seguir ampliant els sistemes de certificació de la sostenibilitat adequant-los a noves categories d'activitats emergents, a la vegada que es millora la seva difusió a la ciutadania per motivar una presa de decisions més informada.
- Seguir ambientalitzant l'Ajuntament i reforçar l'aplicació i seguiment de les instruccions en favor de la sostenibilitat (p. e., de compra pública ètica).
- Reduir l'impacte de la mobilitat laboral dels treballadors implantant les directrius del PDE, promovent el teletreball, així com mesures que ja existeixen en altres administracions com la bonificació del transport públic o la bonificació per anar a la feina a peu o en bicicleta.
- Desenvolupar el programa "Ajuntament neutre en carboni".
- Ampliar el nombre d'agents amb sistemes de gestió de la sostenibilitat.

Objectiu 7. Benestar de les persones: de la ciutat acollidora a la societat cohesionada

Què ens diuen els indicadors de sostenibilitat de referència?

Indicador	Evolució 2012 - 2021	Assoliment objectiu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
7.1 Esperança de vida en néixer (Anys)	Esperança de vida en néixer global:		<i>n.d</i>	83,0	83,8	83,9	83,9	84,2	83,9	84,4	84,9	82,6	<i>n.d</i>
	Dones		<i>n.d</i>	85,7	86,6	86,7	86,6	86,9	86,7	87,0	87,5	85,2	<i>n.d</i>
	Homes		<i>n.d</i>	79,9	80,7	80,5	80,8	81,2	80,7	81,3	81,8	79,5	<i>n.d</i>
7.2 Accessibilitat a l'habitatge (Percentatge)	Esforz econòmic d'accés a l'habitatge			28,2%	30,2%	29,4%	26,3%	29,7%	30,9%	30,3%	34,1%	34,6%	27,5%
7.3 Nivells d'ocupació (Percentatge)	Taxa ocupació		<i>n.d</i>	65,1%	65,4%	67,6%	69,2%	71,4%	72,1%	70,9%	73,1%	69,1%	74,8%
	Taxa atur		<i>n.d</i>	18,8%	17,2%	16,4%	13,3%	11,6%	10,0%	10,3%	8,5%	12,9%	6,7%
	Taxa atur juvenil		<i>n.d</i>	43,6%	49,7%	35,0%	24,9%	19,6%	22,2%	22,7%	23,9%	29,9%	22,3%
7.4 Distribució de la renda (Percentatge)	Proporció de la població segons renda familiar												
	Baixa		<i>n.d</i>	39,3%	41,8%	42%	39%	35%	30%	31,8%	35,3%	<i>n.d</i>	<i>n.d</i>
	Mitjana		<i>n.d</i>	44,1%	44,3%	44%	44%	48%	53%	52,5%	48,8%	<i>n.d</i>	<i>n.d</i>
	Alta		<i>n.d</i>	16,6%	13,9%	14%	17%	17%	17%	15,7%	15,9%	<i>n.d</i>	<i>n.d</i>
7.5 Accés a l'oferta cultural (Persones)	Nombre de visitants i espectadors:												
	Visites biblioteques		<i>n.d</i>	6.439.112	6.343.803	6.433.294	6.175.624	6.376.796	6.306.868	6.401.065	6.729.140	2.497.768	3.960.455
	Visitants museus públics		<i>n.d</i>	8.293.358	9.980.316	14.641.391	14.116.157	13.252.527	13.436.159	13.277.431	13.485.536	3.325.509	5.728.558
	Visitants museus privats		<i>n.d</i>	11.295.426	10.957.392	11.154.318	11.959.746	12.875.701	14.212.708	13.165.192	13.306.598	2.452.859	4.102.363
	Espectadors cinemes		<i>n.d</i>	6.520.512	5.635.099	5.971.101	6.254.724	6.244.174	6.153.031	5.818.970	6.035.480	1.559.145	2.464.606
	Espectadors arts escèniques		<i>n.d</i>	2.609.020	2.318.628	2.468.878	2.421.229	2.466.355	2.448.261	2.457.697	2.543.028	1.152.081	2.002.945
(Percentatge)	Despesa de l'oferta cultural		<i>n.d</i>	5,8%	5,9%	6,80%	6,80%	5,40%	5,20%	5,10%	6,00%	4,22%	4,30%
7.6 Satisfacció ciutadana (Grau de satisfacció)	Grau de satisfacció ciutadana amb el fet de viure a la ciutat		<i>n.d</i>	7,5	7,7	7,6	7,8	7,9	7,8	7,8	7,7	7,3	7,5

En quina mesura s'ha progressat en les línies d'acció del CCS?



Quins han estat els principals resultats?

Plans i programes estratègics:

[Pla de Salut comunitària](#). Ajuntament de Barcelona.

[Pla de Salut mental 2016-2022](#). Ajuntament de Barcelona.

[Pla de Barris 2016-2020, i 2021-2024](#). Ajuntament de Barcelona.

[Pla pel dret a l'habitatge 2016-2025](#). Ajuntament de Barcelona.

[Pla Barcelona mai s'atura: recuperem l'activitat](#). Ajuntament de Barcelona.

[Acord Barcelona per a l'ocupació de qualitat 2021-2030](#). Ajuntament de Barcelona.

[Pacte per la Cultura](#). Ajuntament de Barcelona. 2021. Ajuntament de Barcelona.

[Fem cultura](#). [Pla de Drets Culturals de Barcelona](#). Ajuntament de Barcelona.

Assoliments:

- Augment de l'esperança de vida en la major part del període fins la pandèmia de la Covid-19.
- Millora de l'ocupació de la població.
- Impuls de millores en els barris de la ciutat en termes de cohesió social, equipaments i infraestructures i serveis, accés i producció cultural, etc.
- Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva.
- Manteniment de la satisfacció ciutadana en termes generals, si bé aquesta satisfacció ha disminuït en el marc dels efectes de la Covid-19.

Reptes pendents:

- Reduir les desigualtats socio-econòmiques, de salut i d'accés a la cultura entre els barris de la ciutat.
- Reduir l'atur juvenil.
- Garantir l'accés a un habitatge digne al conjunt de la ciutadania reduint les desigualtats existents en finalitzar aquest període.
- Possibilitar l'accés a una educació de qualitat al llarg de la vida de la població.
- Millorar l'accés a la cultura en tots els barris i per al conjunt de la població.
- Prevenir els trastorns de salut mental de la ciutadania, especialment en joves.

Objectiu 8. Progrés i desenvolupament: de la preocupació per la sostenibilitat a una economia que s'hi fonamenti

Què ens diuen els indicadors de sostenibilitat de referència?

Indicador	Evolució 2012 - 2021	Assoliment objectiu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
8.1 Innovació (Percentatge persones afiliades a la SS)	Proporció de persones ocupades en serveis intensius en coneixement de tecnologia capdavantera	😊	n.d	4,9%	5,0%	5,4%	5,8%	6,1%	6,2%	6,5%	6,9%	7,2%	8,1%

En quina mesura s'ha progressat en les línies d'acció del CCS?



Quins han estat els principals resultats?

Plans i programes estratègics:

[Barcelona Green New Deal. Una nova agenda econòmica per a Barcelona.](#) Ajuntament de Barcelona.

Assoliments:

- Augment de les empreses i activitats econòmiques en el sector del coneixement.
- Augment de la població ocupada en el sector de les tecnologies capdavanteres.
- Augment de les iniciatives d'economia social i Solidària.
- Augment del nombre d'agents econòmics adherits al Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat (p. e., del sector turístic).
- Elaboració del City Portrait- Economia del Donut.
- Progressos en l'adopció d'instruments de fiscalitat verda (p. e., bonificacions, impostos de CO2, etc.).
- Desenvolupament del projecte del barri del Besòs.
- Participació en l'esdeveniment *Women for climate*,

Reptes pendents:

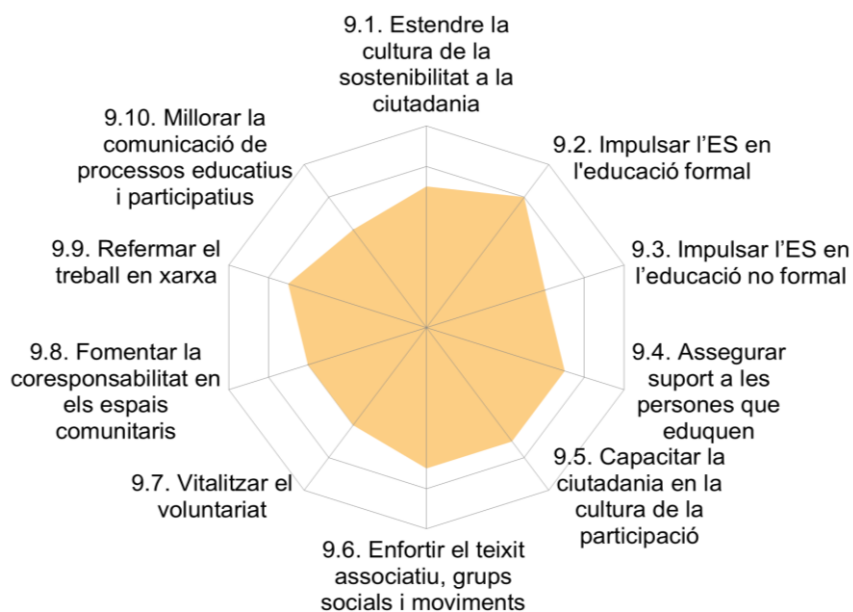
- Ampliar la proporció d'agents econòmiques que es doten de mecanismes per garantir que en els seus processos es respecten els drets socials i es prevenen impactes ambientals, tant a Barcelona com en altres territoris.
- Transformar el model de turisme de la ciutat cap un turisme sostenible.
- Descarbonitzar les activitats econòmiques.
- Increment i consolidació i de l'Economia Social i Solidària a la ciutat.
- Impulsar i donar suport a l'activitat (econòmica) que contribueix a la transició ecològica, social i econòmica justa.

Objectiu 9. Educació i acció ciutadana: de la conscienciació a la coresponsabilització amb coneixement de causa.

Què ens diuen els indicadors de sostenibilitat de referència?

Indicador	Evolució 2012 - 2021	Assoliment objectiu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
9.1 Nivells d'estudis (Percentatge)	Proporció de població amb estudis universitaris completats	😊	n.d	34,0%	34,8%	33,1%	36,9%	37,8%	38,7%	40,5%	41,5%	44,5%	45,5%
9.2 Escoles que participen en projectes d'educació ambiental (Nombre)	Nombre d'escoles que participen en projectes d'educació ambiental	😊	n.d	320	332	342	351	361	352	352	358	358	367

En quina mesura s'ha progressat en les línies d'acció del CCS?



Quins han estat els principals resultats?

Plans i programes estratègics:

[Cap a una política pública de cultura i educació. Mesura de govern i Pla d'accions. 2019.](#)

Ajuntament de Barcelona.

[Mesura de govern "Impuls al Projecte educatiu de ciutat per fer de Barcelona una capital de la innovació pedagògica". 2016.](#) Ajuntament de Barcelona.

[Pla per a l'educació i criança de la petita infància 2021-2024.](#) Ajuntament de Barcelona. 2021.

[Programa Escoles + Sostenibles.](#) Ajuntament de Barcelona.

[Pla Canviem pel Clima 2030.](#) Ajuntament de Barcelona.

Assoliments:

- Augment constant de la proporció de població amb estudis universitaris.
- Ampliació de les aliances entre agents per fer de Barcelona una ciutat educadora que vetlla per la igualtat d'oportunitats.
- Consolidació del compromís dels centres educatius de la ciutat amb la sostenibilitat (p. e., ampliant la participació en el Programa Escoles + Sostenibles).
- Millora de l'accés de la població a espais i activitats d'ampliació de les seves capacitats per a l'acció ambiental (p.e, augmentant el nombre d'equipaments que fomenten la cultura de la sostenibilitat, com ara les aules ambientals als districtes, entre d'altres.).
- Emergència de nous moviments socials juvenils (Fridays for Future, Extinction Rebellion, etc.)

Reptes pendents:

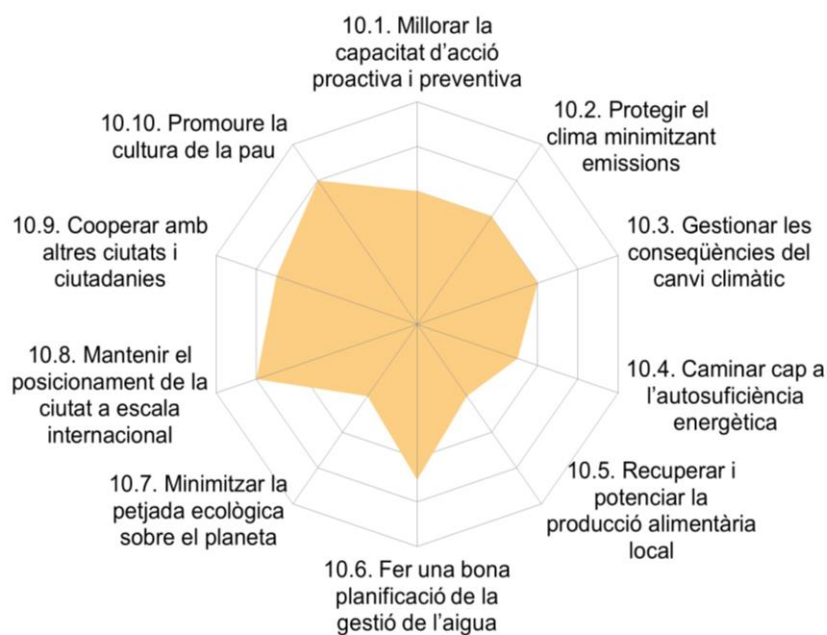
- Contribuir a reduir les desigualtats en l'èxit educatiu i l'abandonament escolar en els barris de la ciutat.
- Ampliar l'accés dels infants i jovent a experiències i entorns educatius més enllà de l'educació formal.
- Ampliar les oportunitats educatives al llarg de la vida de les persones adultes.
- Integrar de manera transversal la sostenibilitat en els projectes educatius de centre.
- Estendre la cultura de sostenibilitat a la ciutadania atenent els eixos del Pla Canviem pel Clima.
- Ampliar la població sensibilitzada sobre la urgència d'impulsar canvis per afrontar els reptes de sostenibilitat.

Objectiu 10. Resiliència i responsabilitat planetària: de la resposta puntual a l'acció global

Què ens diuen els indicadors de sostenibilitat de referència?

Indicador	Evolució 2012 - 2021	Assoliment objectiu	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
10.1 Canvi climàtic (Tones de CO ₂ eq/habitant)	Volum emès de CO2 equivalent per habitant	😊	✗	2,28	2,21	2,08	2,15	2,15	2,11	2,2	2,17	1,65	<i>n.d</i>
10.2 Autosuficiència energètica (Percentatge)	Proporció d'energia consumida generada localment	😊	✗	2,08%	2,16%	2,29%	2,58%	2,65%	2,68%	2,56%	2,68%	2,72%	2,86%

En quina mesura s'ha progressat en les línies d'acció del CCS?



Quins han estat els principals resultats?

Plans i programes estratègics:

[Pla d'acció per l'emergència climàtica 2030](#). Ajuntament de Barcelona.

[Mesura de govern: Transició cap a la sobirania energètica. 2016-2019](#). Ajuntament de Barcelona.

[Programa d'impuls a la generació d'energia solar a Barcelona. 2017-2019](#). Ajuntament de Barcelona.

[Pla de millora energètica dels edificis municipals](#). 2010-2020. Ajuntament de Barcelona.

[Pla de millora de la qualitat de l'aire de Barcelona](#). 2015-2018.

[Mesura de govern "Millora de la qualitat i explotació de la infraestructura de transport públic en superfície"](#). Ajuntament de Barcelona.

[Pla director del vehicle elèctric](#) i Mesura de govern estratègica del vehicle elèctric (2016). Ajuntament de Barcelona.

[Pla director de cooperació per a la justícia global de Barcelona \(2017-2020\)](#). Ajuntament de Barcelona.

[Pla de recursos hídrics alternatius de Barcelona](#). Actualitzat el 2020.

[Pla d'actuació per a risc de sequera](#). Ajuntament de Barcelona.

[Protocol per situació de sequera a Barcelona](#). Ajuntament de Barcelona.

[Pla Director Integral de Sanejament de la Ciutat de Barcelona](#). Ajuntament de Barcelona.

Assoliments:

- Reducció progressiva de les emissions de GEH de la ciutat, si bé cal tenir en compte els efectes de les mesures de contenció de la Covid-19 en aquesta reducció.
- Accés de la ciutadania a una xarxa de refugis climàtics per alleugerir els efectes de les onades de calor.
- Augment de l'energia local i renovable, energia solar, produïda a Barcelona a través dels equipaments municipals (p. e., pèrgoles a l'espai públic, mitgeres i instal·lacions em edificis municipals) i els agents privats.
- Millora de la gestió de l'aigua en l'àmbit municipal, reduint les pèrdues i ampliant l'aprofitament dels recursos hídrics alternatius. Planificació considerant les projeccions climàtiques en el context d'emergència climàtica.
- Ampliació dels agents adscrits al programa Acords voluntaris de CO2 i altres programes de distinció (p. e., distintiu zero emissions (*carbon neutral*)).

Reptes pendents:

- Disminuir les emissions de GEH dels sectors que més hi contribueixen: port i aeroport, transport i consum.
- Augmentar la producció d'energia de fonts locals i renovables (solar) a la vegada que es redueix el consum energètic de la ciutat.
- Augmentar la proporció d'aliments consumits de proximitat, locals i ecològics. Així com la producció local i metropolitana.
- Ampliar l'acció i incidència en el context de sequera creixent.
- Incorporar els objectius del Pla d'Emergència Climàtica (reducció, neutralitat climàtica, etc.)
- Augmentar la generació i la gestió ciutadana de l'energia; i augmentar les comunitats energètiques a la ciutat.

1.2 Resultats globals dels indicadors de sostenibilitat

En aquesta apartat es mostra la síntesi de l'anàlisi de l'evolució dels Indicadors de Sostenibilitat de Barcelona en el període 2012-2021 a partir de les dades publicades en els informes anuals corresponents. El primer gràfic presenta la distribució dels indicadors segons quina ha estat la seva tendència entre l'any 2012 i el 2021. El segon gràfic mostra la distribució dels indicadors que tenien objectius fixats en figures de planejament, atenent el seu assoliment. Aquest gràfic no inclou doncs tots els indicadors del sistema d'Indicadors de Sostenibilitat de Barcelona donat que només 18 de les variables comptaven amb objectius quantitius.

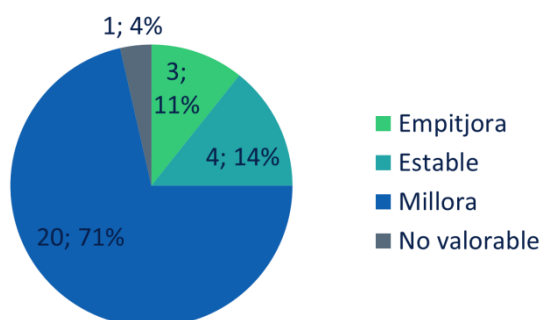
Millora de la major part dels indicadors de sostenibilitat en el període 2012-2022

El 71% dels indicadors de sostenibilitat de Barcelona han millorat en el període 2012-2022, mentre que el 14% s'ha mantingut estable i l'11% ha empitjorat.

Els indicadors en progrés d'assoliments són:

- La superfície verda per habitant.
- La proporció d'aigua consumida pels serveis municipals d'origen freàtic (Index sostenibilitat).
- Els residus municipals generats.
- La proporció de residus municipals recollits selectivament.
- La proporció de residus municipals valoritzats materialment.
- La proporció de residus municipals amb destí dipòsit controlat.
- L'esforç econòmic d'accés a l'habitatge.
- El volum emès de CO2 eq per habitant.
- La proporció d'energia consumida generada localment.

71% amb tendència favorable respecte al 2012



PART 2. Consolidació de la Xarxa Barcelona+Sostenible

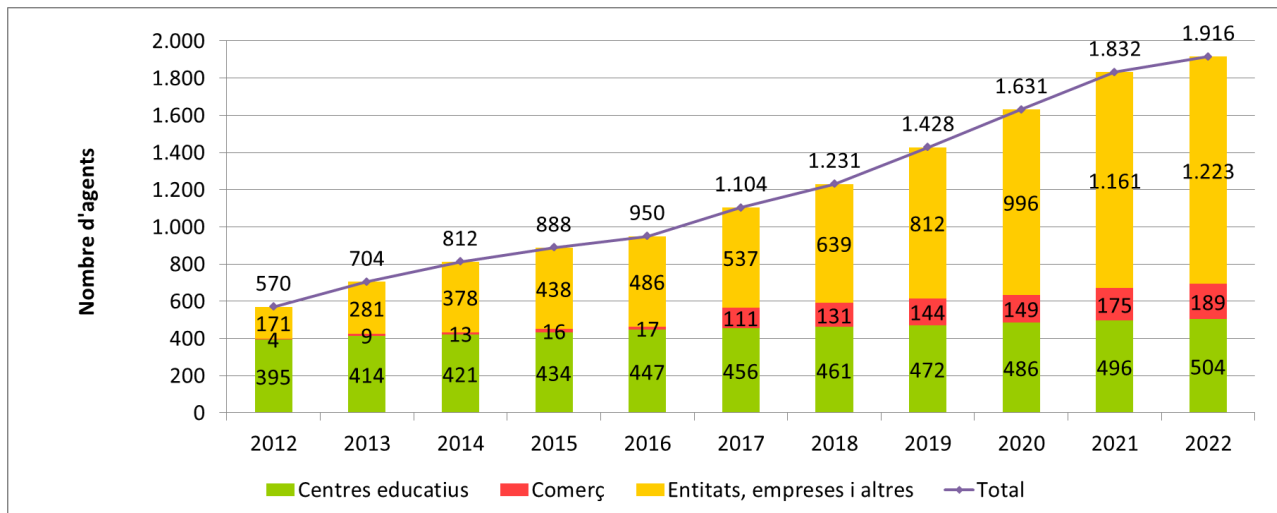
A continuació es presenten els elements del balanç del funcionament del treball en xarxa per impulsar les transformacions descrites en l'apartat anterior. Aquests elements s'organitzen en un anàlisi de: 1) Com ha evolucionat la participació en l'impuls del canvi, 2) Quina estratègia (accions) d'incidència s'ha desplegat, i 3) Quins han estat els resultats d'aquestes accions.

2.1 Com ha evolucionat la participació en l'impuls del canvi?

Participació creixent d'agents en els programes de la Xarxa B+S quintuplicant-se el nombre de signants del Compromís Ciutadà per a Sostenibilitat 2012-2022 en deu anys

L'any 2012, el nombre d'agents que formaven part de la Xarxa B+S era de 787. L'evolució del nombre d'agents integrants ha estat de creixement continuat fins assolir els 1.916 agents integrant de la Xarxa B+S l'any 2022 (+236%, figura 1). La disminució que s'observa l'any 2012, es deu a què la renovació del Compromís va comportar una actualització de l'adhesió dels agents, alguns dels qual es van donar de baixa.

FIGURA 1. EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'AGENTS QUE FORMEN PART DE LA XARXA B+S. 2012-2022.



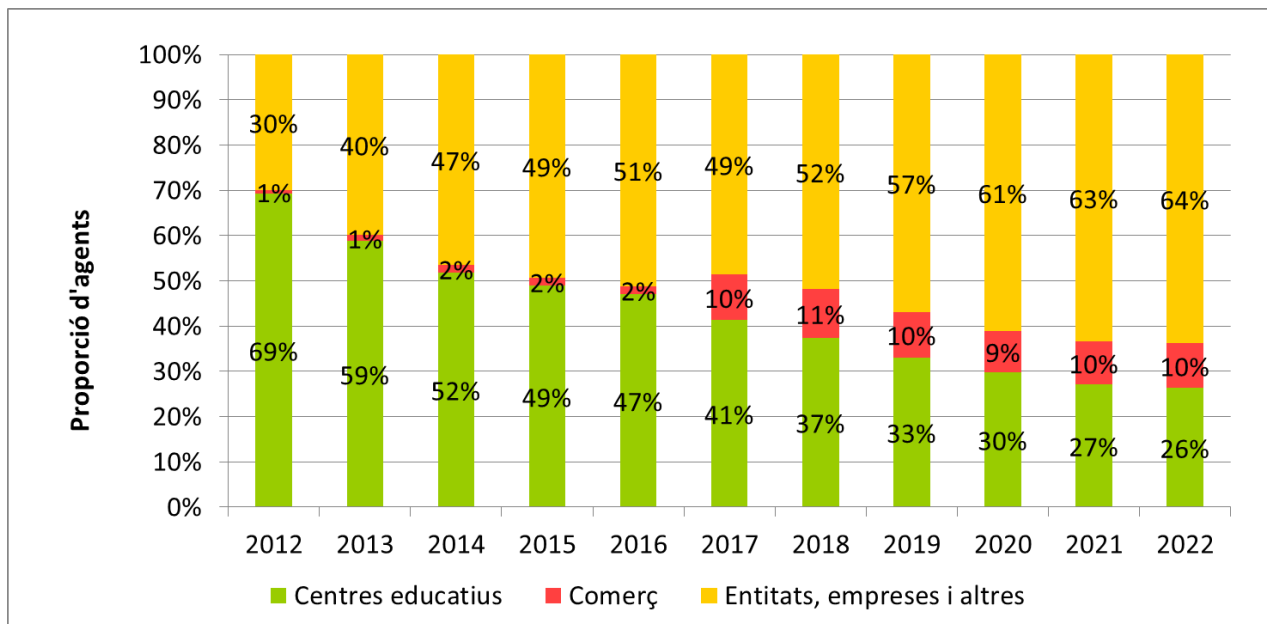
Cal mencionar que l'any 2019 es va ampliar l'abast de la Xarxa Barcelona + Sostenible a través del Compromís per la sostenibilitat turística Barcelona Biosphere (CSTBB) que pretén millorar la sostenibilitat i la qualitat turística de la destinació a partir del treball amb empreses i serveis que intervenen en la cadena de producció turística del territori urbà. Mitjançant la seva col·laboració amb el programa Barcelona + Sostenible, des d'aquest moment totes les empreses que s'adhereixen al CSTBB, s'adhereixen a la Xarxa Barcelona + Sostenible a través de la signatura del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022.

Diversificació dels agents participants a la Xarxa B+S amb un pes creixent de les entitats i empreses

L'any 2012, la majoria d'agents participants a la Xarxa B+S eren centres educatius (69% del total), seguits d'entitats i empreses (30% del total) (figura 2). Deu anys després de la renovació del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat l'any 2012, la composició de la Xarxa B+S s'ha invertit, sent l'any 2022 la majoria d'agents entitats i empreses (64% del total). A la vegada, la proporció d'agents en el programa Comerç + Sostenible ha crescut en aquest període, passant de l'1% l'any 2012 al 10% l'any 2022. Cal mencionar que en aquest programa, la major part dels agents adherits són organitzacions de segon nivell: associacions de comerciants, eixos, comerciants, gremis, etc. En una menor proporció s'hi han adherit establiments comercials concrets. Les organitzacions comercials de segon nivell, en formar part del programa, signen el

Compromís i poden impulsar plans d'acció als quals s'adhereixen els establiments afiliats, tal i com s'explica més endavant. Aquests establiments adherits no formen part de la Xarxa B+S.

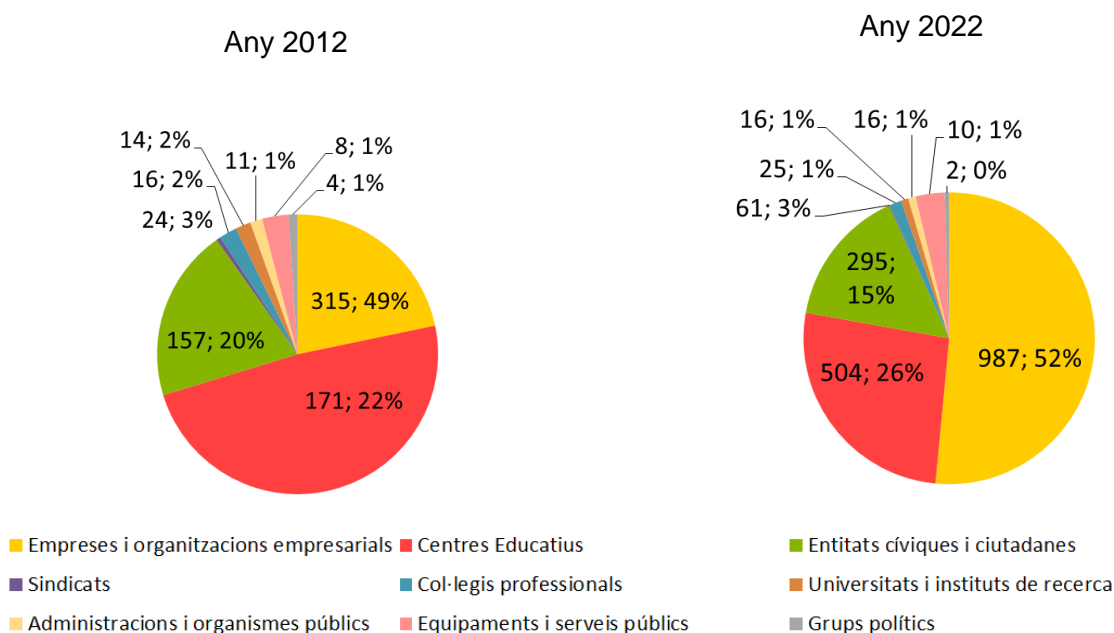
FIGURA 2. EVOLUCIÓ DE LA COMPOSICIÓ DE LA XARXA B+S. 2012-2022.



Nota: En aquest gràfic, dins la categoria "Entitats i empreses" s'hi inclouen altres agents com ara col·legis professionals, sindicats, universitats i instituts de recerca, administracions i organismes públics, equipament i serveis públics i grups polítics.

Les dades sobre la tipologia d'agents mostren que entre els signants del compromís també hi ha, en menor proporció, col·legis professionals, administracions públiques i organismes públics, universitat i instituts de recerca, equipaments i serveis públics i sindicats (figura 3).

FIGURA 3. EVOLUCIÓ DE LA COMPOSICIÓ DELS AGENTS PARTICIPANTS EN LA XARXA B+S. 2012 I 2022



Així doncs, en la Xarxa B+S conflueixen agents de diferents tipus i naturaleses que no tenen el mateix rol en l'impuls d'accions de cultura de sostenibilitat i de transformació de pràctiques. P. e., les administracions i els serveis públics, inclosos els equipaments, són els agents que tenen la funció de liderar i promoure les pràctiques de sostenibilitat a partir de la seva integració en el seu

funcionament millorant la coherència de polítiques, així com fomentant polítiques i serveis que promouen aquestes pràctiques entre la ciutadania i els agents de la ciutat. D'altra banda, les associacions que tenen una finalitat fundacional de promoure el valors i la cultura de la sostenibilitat en qualsevol de les seves vessants, tenen un rol diferent al rol que tenen les empreses i organitzacions empresarials. Són agents que lideren accions de promoció de la cultura de la sostenibilitat en determinats sectors, p. e., accions de sensibilització (exposicions, cicles de conferències, etc.), accions educatives, accions d'ampliació de capacitats (p. e., cursos), campanyes d'incidència, etc. L'administració i els organismes públics fomenten les iniciatives promogudes per aquestes organitzacions per accelerar la generació de condicions de canvi de pràctiques. En el període 2012-2022, en el marc del CCS, s'han articular progressivament, a mesura que ha crescut la Xarxa B+S, cinc programes per impulsar les iniciatives dels diferents tipus d'agents¹ en funció del seu rol i poder adequar l'acompanyament a les seves necessitats. El programa Entitats i Empreses + Sostenibles manté una diversitat de tipologies d'agents (p. e. empreses i organitzacions empresarials, universitats i centres de recerca, organitzacions professionals, associacions de promoció de la cultura de sostenibilitat, altres tipus d'associacions i altre tipus d'agents) .

Entre les motivacions per formar part de la Xarxa Barcelona + Sostenible predominen les relacionades a l'ampliació del capital humà, organitzatiu i comunitari

Atenent l'anàlisi realitzat per Ordóñez-Ponce & Clarke, (2016)² en el marc de la recerca Estudio Internacional de Alianzas Multisectoriales para la Implementación de Planes Comunitarios de Sostenibilidad: las Organizaciones Aliadas de Barcelona + Sostenible, les motivacions dels agents de la xarxa Barcelona + Sostenible per formar part d'aquesta aliança són ampliar, per ordre d'importància, els següents aspectes de les organitzacions:

1. El capital comunitari, contribuint positivament a través del compromís amb la comunitats als reptes de sostenibilitat (ambientals, socials, econòmics o comunitaris).
2. El capital humà, guanyant coneixement, compartir experiències, millorar competències.
3. El capital organitzatiu, millorant els aspectes de sostenibilitat de l'organització, la capacitat d'innovar, la construcció de noves relacions, la millora de la reputació, la capacitat d'influència i la relació amb altres agents (p. e., altres entitats, administracions i autoritats, i agents de la comunitat).
4. El capital físic, incrementant els recursos disponibles i millorant els processos.
5. El capital financer, reduint costos, desenvolupant nous productes o serveis, fent nous negocis, atraient inversionistes i millorant els resultats financers.



Quina ha estat la valoració dels agents de la Xarxa B+S sobre els aspectes de participació?

1. Es consideren aspectes positius:

- a) El nombre d'agents adherits al Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-22

¹ 1) [Escoles + Sostenibles](#), 2) [Entitats i Empreses + Sostenibles](#), 3) [Comerços + Sostenibles](#), 4) [Barris + Sostenibles](#) i 5) [Ajuntament + Sostenible](#).

² Ordóñez-Ponce Eduardo & Clarke, Amelia (2016). Estudio Internacional de Alianzas Multisectoriales para la Implementación de Planes Comunitarios de Sostenibilidad: las Organizaciones Aliadas de Barcelona + Sostenible. University of Waterloo (Canada).

ha crescut.

- b) La Xarxa B+S està composta per una diversitat d'agents, d'una diversitat de sectors i àmbits d'acció (centres educatius, empreses, organitzacions, comerç, etc.) que ha augmentat amb els anys i que ha permès establir dinàmiques sectorials i intersectorials. Dos exemples són la incorporació d'agents del sector del turisme i del comerç.
- c) Existeix bona predisposició de les persones que participen a la xarxa per col·laborar i portar a terme iniciatives conjuntament. L'actitud dels membres ha estat constructiva i de voluntat per participar en la millora de les polítiques públiques.

2. Es consideren oportunitats de millora:

- d) Ampliar la composició de la Xarxa B+S per integrar una diversitat de mirades integrant-hi diferents col·lectius de la ciutadania: població de diferents edats (p. e., gent gran, jovent més enllà dels centres educatius, infància, etc.), amb diferents identitats de gènere, àmbits territorials (p. e., incloent les associacions veïnals dels barris i els agents de l'àrea metropolitana), col·lectius en situació de vulnerabilitat, etc. Es destaca la necessitat de possibilitar el creixement de la Xarxa B+S sense col·lapsar el seu funcionament.
- e) Ampliar i potenciar la implicació d'organitzacions amb iniciatives reivindicatives i transformadores per afavorir la transició ecològica (p. e. Fridays for Future, Extinction Rebellion, etc.).
- f) Establir un mecanisme de renovació del compromís dels membres el Consell Ciutadà per la Sostenibilitat per reforçar el sentit de comunitat compromesa amb la construcció d'una ciutat justa i sostenible, on tothom pugui viure bé i en pau amb la natura, mantenint-se independent als canvis polítics.
- g) En el cas de les organitzacions de segon nivell (p. e., associacions professionals, gremis, etc.), arribar al conjunt d'agents que aquestes organitzacions representen.

2.2 Quina estratègia d'incidència s'ha desplegat ?

L'estratègia d'impuls de la Xarxa B+S per part de l'Ajuntament de Barcelona per afavorir la seva contribució als deu objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022, s'ha desplegat a través de les següents línies d'acció:

- a) Informació, formació i assessorament als agents que en formen part per a la integració de pràctiques sostenibles.
- b) Foment de l'intercanvi entre els agents i de treball en xarxa.
- c) Suport econòmic a l'impuls de projectes i iniciatives de sostenibilitat.
- d) Impuls de la participació dels agents en activitats transformadores.
- e) Consolidació dels espais de governança i de representació de la Xarxa B+S.
- f) Foment del sentiment de pertinença a la Xarxa B+S i de celebració.
- g) Promoció dels agents que formen part de la Xarxa B+S i difusió del programa.

Presentem a continuació els avenços realitzats en cada una d'aquestes línies d'acció en el marc del segon Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022. En l'Annex 1 es presenta una taula amb l'evolució dels indicadors d'aquesta part de l'informe.

Accions d'informació, formació i assessorament per a la integració de pràctiques sostenibles: s'amplia l'acompanyament i l'atenció a les consultes dels signants.

Pel que fa les accions d'informació, assessoraments i formació per a la integració de pràctiques sostenibles a través de plans de sostenibilitats i accions de millora, els membres de la Xarxa B+S han rebut el suport de les secretaries de cada un dels programes. Aquest suport s'ha orientat a: i) informar els agents i resoldre dubtes, ii) ampliar les seves capacitats per implementar actuacions i plans d'acció a favor de la sostenibilitat i avaluar-ne el grau d'acompliment a través d'accions i recursos formatius, i iii) assessorar-los en el procés de desenvolupament dels plans d'acció.

Pel que fa les accions d'informació, el nombre de consultes ateses en el marc del programa ha seguit diferents trajectòries pels diferents programes:

- En el cas dels centres educatius, ha passat de 6.736 consultes ateses l'any 2012 a 556 l'any 2022³. Cal considerar que al llarg d'aquest període s'han portat a terme millores metodològiques en el procediment de registre de les consultes realitzades que han comportat canvis en el que es considera "una consulta", incloent la diversitat de sol·licituds d'informació que pot realitzar un mateix agent. Això ha fet, junt amb altres factors com el desenvolupament de recursos informatius d'accés directe per part dels agents, que el nombre de consultes realitzades pels agents hagi baixat.
- En el cas de les entitats i empreses, ha passat d'una consulta atesa l'any 2012 a 1.240 l'any 2022, en una trajectòria d'increment progressiu amb alguns alts i baixos entre l'any 2018 i 2022.
- En el cas dels comerços, ha passat de dues consultes ateses l'any 2012⁴ a 921 l'any 2022. Considerant el nombre de comerços membres de la Xarxa B+S, s'hauria passat de 1 consulta realitzada per agent l'any 2012 a 5 l'any 2022.

Pel que fa a les accions de formació, destaquen les següents activitats realitzades:

- En el marc del **programa Escoles + Sostenibles**, s'han portat a terme diverses formacions a professorat. El nombre de sessions de formació realitzades ha passat de

78 el curs 2012-2013 a 63 el curs 2021-2022 (-19%), i el nombre de persones formades ha passat de 1.093 el curs 2012-2013 a 1.092 el curs 2021-2022 (0%) (figura 5). Considerant el nombre de centres membres de la Xarxa B+S, s'hauria passat de tres persones formades per centre el curs 2012-2013 a dues persones formades per centre el curs 2021-2022.

D'altra banda, durant aquest període s'han elaborat una diversitat de recursos per ampliar les capacitats dels equips de centre³. La més destacada és la "Guia del programa Escoles + Sostenibles: passem a l'acció!". Aquesta publicació es va revisar i dotar de nous continguts l'any 2020 en el marc de la celebració dels 20 anys del programa Escoles + Sostenibles. Es tracta de la tercera guia que edita el programa per reforçar el marc conceptual i tractar d'una manera més sistemàtica i completa els continguts. L'any 2022 es tradueix la guia a l'espanyol i a l'anglès.

A la vegada, el programa també ha ofert una eina online de formulació i seguiment (memòria) dels plans d'acció dels centres. Si bé no es tracta d'una formació, si que constitueix una guia per als centres (més enllà de constituir un aplicatiu online) sobre com es formula un pla d'acció. D'altra banda, el programa ha posat a disposició dels centres durant aquests anys el Servei de Documentació d'Educació Ambiental (SDEA): un centre especialitzat en informació i recursos d'educació ambiental adreçat especialment als centres de la xarxa d'Escoles + Sostenibles, però també a totes les persones i entitats interessades en el treball educatiu per la sostenibilitat, sobretot en l'àmbit urbà. Situat a La Fàbrica del Sol, ofereix els serveis d'assessorament, informació i referència; de consulta a sala; i de préstec i difusió selectiva de la informació. El SDEA elabora reculls de recursos temàtics, disposa de maletes pedagògiques, kits experimentals i aparells de mesura en préstec.

FIGURA 4. EVOLUCIÓ DE LES ACCIONS FORMATIVES ALS PROFESSORAT EN EL MARC DEL PROGRAMA ESCOLES + SOSTENIBLES. 2012-2021.

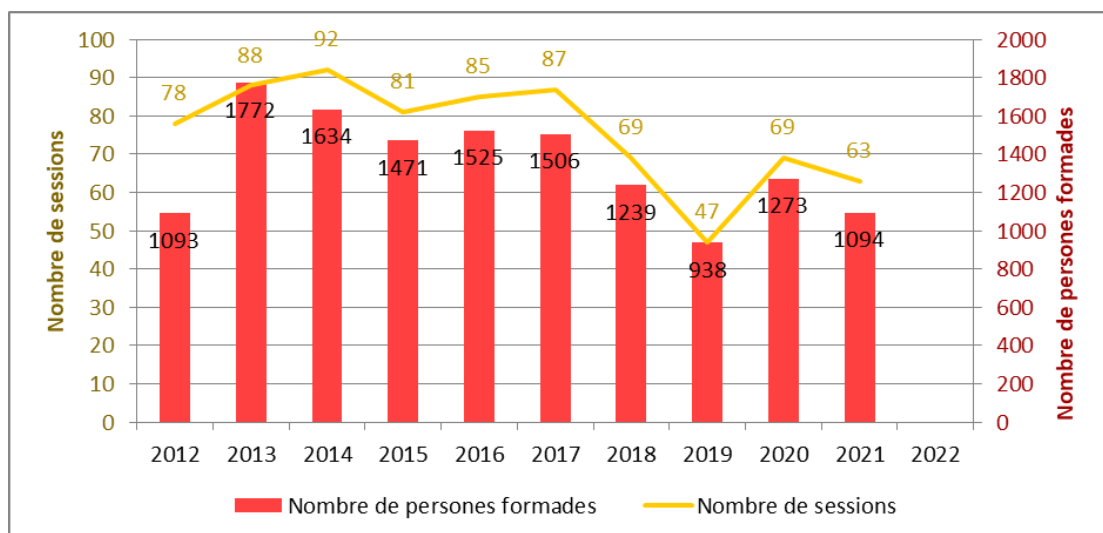
³ Alguns exemples de les guies elaborades en aquest període són:

Abril, M.; Capdevila, L; Garriga, N; Gros, A., Miró, M. i Vilar, M. 2014. Alimentació: guia informativa i proposta d'activitats per promoure l'alimentació agroecològica. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Departament d'Educació Ambiental.

Esquerrà, J.; Estevan, H. i Salvador, G. 2015. + prevenció, - residus: guia per a la prevenció de residus als centres educatius. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Gerència Adjunta de Medi Ambient i Serveis Urbans.

LAVOLA. 2017. Mobilitat i qualitat de l'aire: guia informativa i proposta d'activitats educatives per millorar la mobilitat i qualitat de l'aire a la ciutat de Barcelona. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Direcció d'Estratègia i Cultura de Sostenibilitat. Departament d'Educació Ambiental.

A banda també s'ha proveït una diversitat de recursos educatius per poder ser utilitzats en el marc de la celebració de dies assenyalats com ara el Dia mundial de l'Aigua (22 de març).

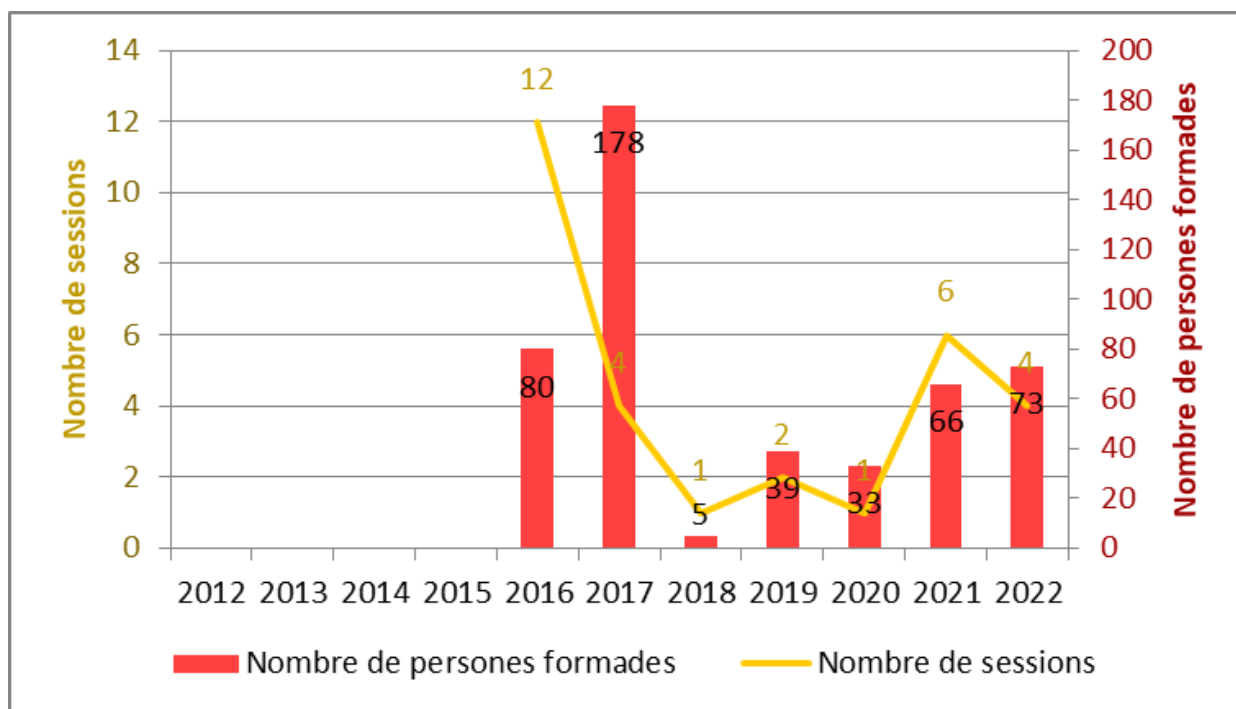


Nota: En aquest gràfic els anys de l'eix horitzontal corresponen a l'any d'inici del curs corresponent.

- En el marc del **programa Comerç + Sostenible**, s'han portat a terme diverses accions formatives en col·laboració, en alguns casos, amb altres organismes. El nombre de sessions de formació realitzades ha passat de 12 l'any 2016 a 4 l'any 2022 (figura 6). El nombre de persones formades ha passat de 80 l'any 2012 a 73 l'any 2022. Addicionalment s'han publicat recursos informatius com les "Fitxes d'estalvi energètic en comerços" i el "Kit d'ambientalització d'oficines i establiments", entre d'altres⁴. Considerant el nombre de comerços membres de la Xarxa B+S, s'hauria passat de 4,7 persones formades per comerç l'any 2016 a 0,4 persones formades per comerç l'any 2022.

FIGURA 5. EVOLUCIÓ DE LES ACCIONS FORMATIVES ALS AGENTS DEL PROGRAMA COMERÇ + SOSTENIBLE. 2012-2022.

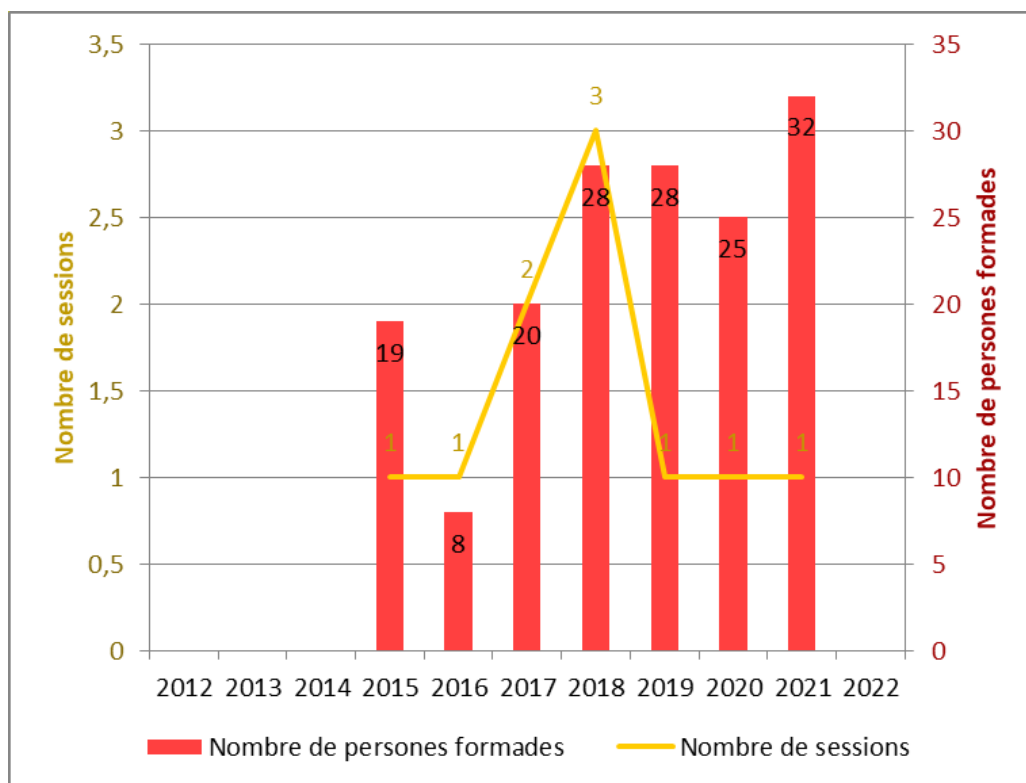
⁴ L'any 2016 es van oferir formacions com ara la d'"Organització Esdeveniments + Sostenibles", es va presentar el recurs "Animeu-vos a ensenyar el cor", es va organitzar la visita-taller de reutilització "De banderola ... a tu decideixes!", i es va organitzar la visita "Coneixeu una planta de triatge d'envasos?". L'any 2017 es van elaborar els L'any 2018 es van oferir les càpsules formatives impulsades per Barcelona Activa 'Redueix la despesa energètica del teu comerç' i 'Reduir els residus: Un benefici per al teu comerç i per al barri'.



- En el marc del programa **Entitats i Empreses + Sostenibles**, s'ha confeccionat l'any 2021 el recurs "L'Eina 1.500 mesures en sostenibilitat", que proporciona mesures personalitzades per millorar la sostenibilitat de les organitzacions i facilitar l'elaboració del Plans d'Acció. En el marc d'aquest programa s'han portat a terme diverses accions formatives en diferents temàtiques⁵.

FIGURA 6. EVOLUCIÓ DE LES ACCIONS FORMATIVES ALS AGENTS DEL PROGRAMA ENTITATS I EMPRESES + SOSTENIBLE. 2012-2022.

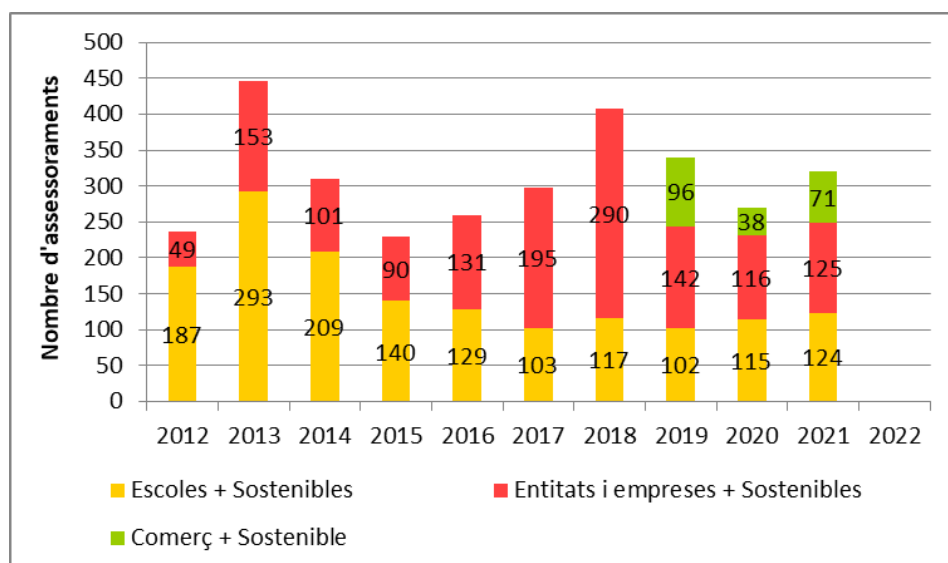
⁵ Per exemple en agricultura ecològica, fertilitat del sòl i (auto) compostatge; en planificació de la sostenibilitat a les organitzacions, en estalvi energètic en oficines i despatxos; en incorporació de la sostenibilitat en entitats juvenils; en ambientaltzació d'esdeveniments, etc.



Pel que fa les accions d'assessorament, el nombre d'assessoraments realitzats en el marc del programa Escoles + Sostenibles ha passat de 187 l'any 2012 a 124 l'any 2022; en el marc del programa Entitats i Empreses + Sostenibles de 49 l'any 2012 a 125 l'any 2022; i en el marc del programa Comerç + Sostenible de 96 l'any 2012 a 71 l'any 2022 (figura 7a). Considerant el nombre d'agents adherits a la Xarxa B+S, això ha suposat una disminució de la proporció d'agents assessorats en el programa d'Entitats i Empreses + Sostenible (passant del 47% al 25%) i en el programa Escoles + Sostenibles (passant del 29% a l'11%) (figura 7b). En el cas del programa Comerç + Sostenible, la proporció d'agents assessorats ha augmentat (passant del 0% al 41%).

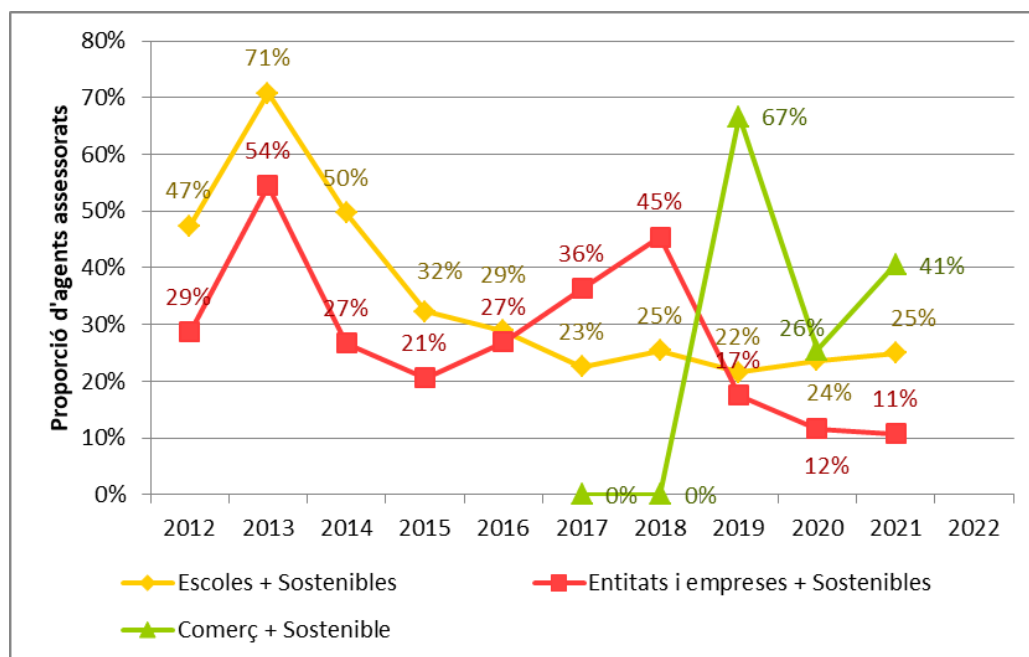
FIGURA 7. EVOLUCIÓ DELS ASSESSORAMENTS REALITZATS ALS AGENTS DE LA XARXA B+S. 2012-2022.

a) Nombre d'assessoraments realitzats



Nota: En aquest gràfic, pel cas del programa E+S, els anys de l'eix horitzontal corresponen a l'any d'inici del curs corresponent.

b) Proporcio d'agents de la Xarxa B+S assessorats

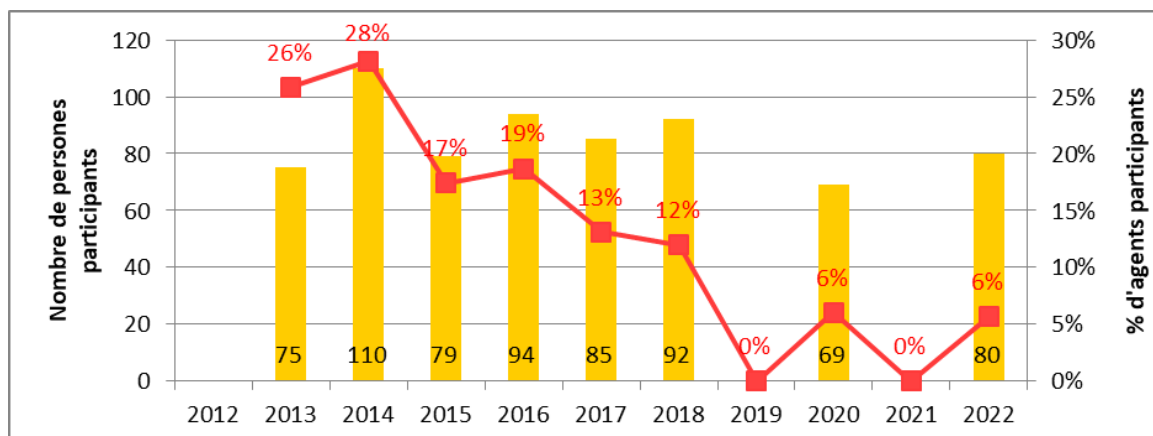


Accions de foment de l'intercanvi entre els agents i de treball en xarxa: es diversifiquen els espais de treball en xarxa adaptant-se als interessos dels agents participants.

Pel que fa els espais d'intercanvi i de treball en xarxa, durant aquests anys es destaquen les següents accions:

- a. **Organització d'activitats de foment del coneixement i l'enxarxament dels agents com ara l'activitat Fem Xarxing.** Aquesta activitat neix de l'interès dels agents de la Xarxa B+S per establir vincles i col·laboracions entre elles. L'any 2013 es realitza la primera edició del Xarxing, en la que els agents comparteixen les iniciatives que porten a terme i que existeixen en el territori, durant una jornada presencial en la que es realitzen dinàmiques d'enxarxament (p. e. ponències marc, presentacions de projectes rellevants, dinàmiques de grup, cites, cartelleria descriptiva de projectes, *speakers corner*, *market place*, etc.). Els centres educatius del programa també hi ha estat convidats. En aquesta activitat es realitza un vincle amb el programa Barris + Sostenibles: es va fer un esforç per connectar els programes de ciutat amb visió territorial convidant els referents municipals de districte, tractant la cobertura del Mapa B+S i segmentant la ciutat en els 10 districtes per localitzar accions transformadores. La participació en aquesta activitat ha passat de 75 persones l'any 2012 a 80 l'any 2022 (figura 8). Això ha suposat un increment del 7% en el nombre de persones participants en aquest període, si bé la proporció d'agents de la Xarxa B+S participants -dels programes EiE + S i C + S- ha disminuït, passant del 26% l'any 2012 al 6% l'any 2022 (-78%). Les temàtiques conductores de les sessions del Fem Xarxing han estat diverses tal i com es mostra a la taula 1.

FIGURA 8. PARTICIPACIÓ EN LES SESSIONS DEL “FEM XARXING”, 2014–2022.



Nota: durant l'any 2019 no es va portar a terme la sessió del Fem Xarxing perquè la sessió del 2018 havia sigut a la tardor i després van haver-hi altres jornades que es van prioritzar, concretament la creació de la Taula d'emergència Climàtica, entre d'altres. L'any 2020 es va ajornar pel context de la Covid-19 i es va realitzar al desembre en format online, emplaçant la seva realització presencial quan les condicions contextuais ho permetessin. L'any 2022 es va reprendre la seva realització presencial.

TAULA 1. FIL CONDUCTOR DE LES SESSIONS DEL “FEM XARXING”, 2012–2022.

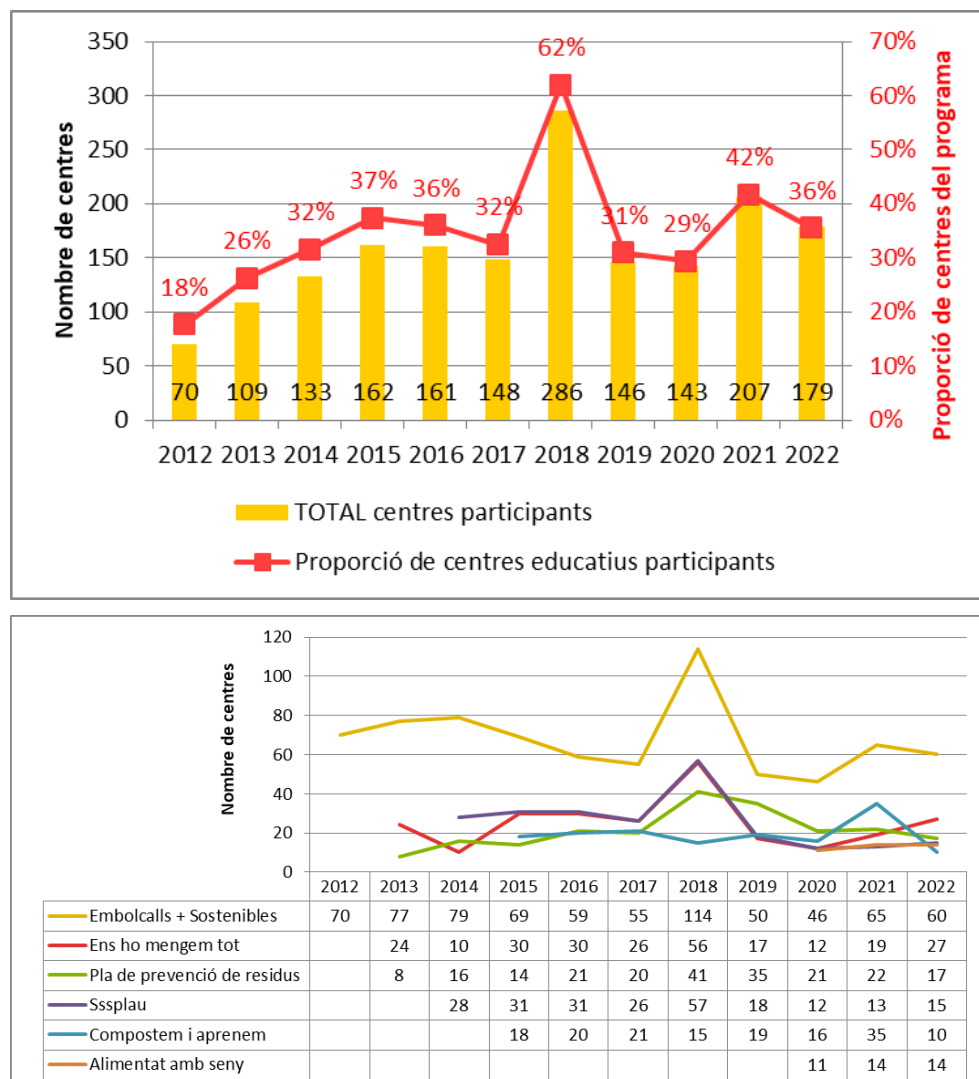
Any	Fil conductor
2012	No existeix l'activitat
2013	Creativitat
2014	Fem Consell
2015	Canvi climàtic
2016	Gamificació
2017	Com podem reconstruir junts una economia circular
2018	Fer Plaça, sostenibilitat quotidiana i territori
2019	No realitzada
2020	Reactivem-nos
2021	No realitzada
2022	Xarxing rodó (City dònut)

- b. **L'impuls de microxarxes de treball** per a la implementació de pràctiques sostenibles en el centres educatius en el marc del programa Escoles+Sostenibles. La participació en aquests espais ha passat de 70 centres educatius l'any 2012 a 179 l'any 2022 (+25%, figura 9a)⁶. La proporció de centres participants ha passat del 18% l'any 2012 al 36% l'any 2022 (+21%, figura 9a). A la figura 9b es mostra l'evolució de la microxarxes amb 10 o

⁶ Cal mencionar que un centre pot participar en més d'una microxarxa. L'indicador és la suma del nombre de centres participants en cada microxarxa.

més centres participants l'any 2022. A la taula 2 es mostren altres microxarxes del programa amb menys participació.

FIGURA 9. PARTICIPACIÓ DE CENTRES EDUCATIUS EN LES MICROXARXES, 2012-2022.



Nota: En aquest gràfic els anys de l'eix horitzontal corresponen a l'any d'inici del curs corresponent.

Altres microxarxes existents en les que hi ha participat menys de 10 centres l'any 2022 són les següents:

TAULA 2. ALTRES MICROXARXES DEL PROGRAMA ESCOLES + SOSTENIBLES, 2018-2022.

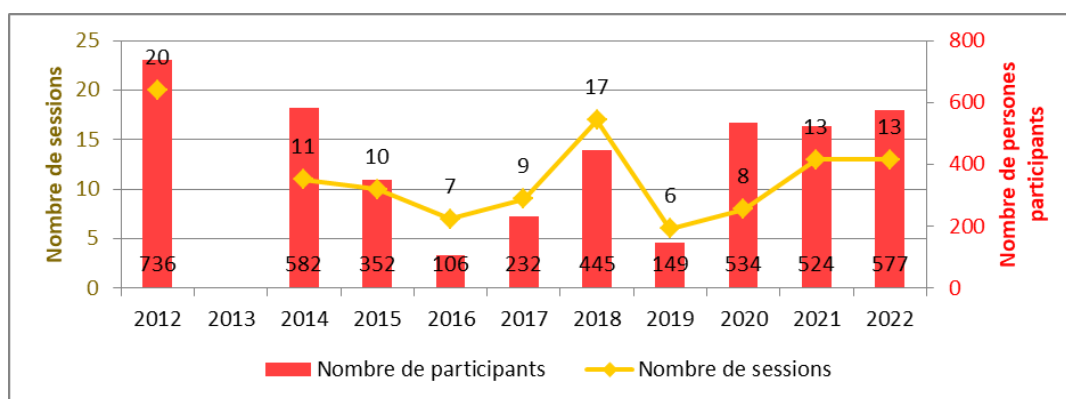
Microxarxa	2018	2019	2020	2021	2022
Airegem-nos			7	6	6
Actuem pel Clima					9
Escola respira		7	8	15	
Transformem la mobilitat					7

Sumem energies	3	10	13	8
Descobrim natura			5	6

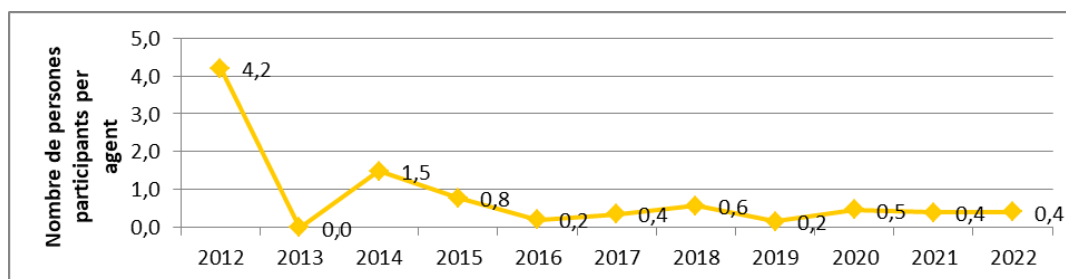
c. **Realització de sessions divulgatives i de debat.** El nombre de sessions realitzades ha passat de 20 l'any 2012 a 13 l'any 2022 (-35%, figura 10a) i el nombre de persones assistents ha passat de 736 l'any 2012 a 577 l'any 2022 (-22%, figura 10a). Tenint en compte el nombre d'agents membres de la Xarxa B+S, això ha passat de suposar 4 persones per agent l'any 2012 a 0,4 persones per agent l'any 2022 (figura 10b). A la taula 3 es s'indiquen les sessions realitzades cada any.

FIGURA 10. PARTICIPACIÓ EN ACTIVITATS DIVULGATIVES I DE DEBAT, 2012-2022.

a) En termes absoluts



b) Per agent



Nota: El nombre d'agents considerats ha estat el total d'agents del programa EIE + S i C + S.

TAULA 3. SESSIONS DIVULGATIVES I DE DEBAT REALITZADES, 2012-2022.

Any	Sessions
2012	9 Sessions de participació per la sostenibilitat (12), Centre Esplai (16), Visió 2050 (70), Camí després de Río+20 (45), Repensem l'espai on vivim (52), Xarxa de calor i fred al 22@ (23), Balanç Social (21), Conferència Tim Jackson, Ecodisseny més enllà del producte (47), presentació programa acords voluntaris (39), conferència Jeb Brugmann (143), Acte de signatura (268).
2013	Balanç social (9).

2014	Taula rodona superilles (148), tertúlia superilles Les Corts (41), Consum col·laboratiu (23), taller superilles Les Corts (76), balanç social (13), esdeveniments més sostenibles (7), com calcular i reduir emissions (16), taller superilles Eixample (93), taller superilles Maternitat (41), taller superilles Eixample (90), taller superilles Sants Hostafrancs (34).
2015	Taller superilla Poblenou (50), taller superilles Eixample (60), taller superilles Sants i Hostafrancs (42), taller autocompostatge (19), presentació programa acords voluntaris GEH (7), presentació com elaborar un balanç social (18), presentació Pla Buits (29), formació esdeveniments més sostenibles (14), estudi waterloo (48), lliurament Compromís a Ada Colau (65).
2016	Ciutats Sostenibles. Gary Gardner, taller comerços (8), formació esdeveniments més sostenibles (8), sessions informatives transició acord cívica-CSS (11), cicle estratègies ecologia urbana (47), presentació programes acords voluntaris i compensacions voluntàries (21), balanç social (11).
2017	Acte de signatura comerços (123), sessió informativa sobre cobertes verdes, sessió Omplim de vida els carrers (superilles), presentació del balanç social, estratègia residu zero, sessió participació Pla Clima (60), jornada voluntariat i RSE, sessió autocompostatge (15), segona sessió pla clima (34).
2018	Conferència Pep Canadell sobre la situació climàtica global. Jornada científica sobre el canvi climàtic a Barcelona. Dones pel Clima: Liderant la lluita contra el canvi climàtic sessió informativa subvencions clima (40), sessió matchmaking (53), pla de treball de la xarxa (32), recollida selectiva residus comercials (58), presentació guia Rehabilita'm (12), Permacultura de vida (Oriol Ferrando 45), projecte transformació de rambles 27, taller carrega't d'energia (5), aprenentatge i servei en l'àmbit de la sostenibilitat (48), jornada científica sobre canvi climàtic (62), procés participatiu a collserola (13), sessió formativa autocompostatge (16), jornada recollida residus comercials (34), Convenció.
2019	Presentació del balanç social 2019 (20), Women mentoring program (W4C), recollida selectiva comercial (33), segona trobada projectes subvencions clima (40), sessió informativa com planificar la sostenibilitat a la teva organització (28), tercera trobada projectes subvencions clima (28).
2020	Declaració Emergència Climàtica barcelona (184), presentació subvencions clima (93), formació sobre agricultura ecològica (25), sessió informativa subvencions clima (118), acte cloenda rept sense plàstic (75), accessibilitat en comerç de proximitat (33), creem comunitat energètica a Barcelona (7), presentació refugis climàtics C40 (5).
2021	Barcelona Capital de l'Alimentació Sostenible (161 participants) Jornada d'Experiències Cooperatives (51), 1a Trobada projectes subvencions clima (49), Superilla Bcn (82), 2a trobada projectes subvencions clima (46), Sessió participativa Pla Natura (10), 1a sessió procés participatiu Pla canviem el Clima (19), 2a sessió procés participatiu pla canviem el clima (18), cooperatives i sostenibilitat (24), bones pràctiques ambientals (13), tres tallers carrega't d'Energia (4, 4, 14), Com ens afecta la regulació urbanística (22), prevenció i gestió de residus (7).
2022	Presentació Eina 1500 mesures (32), Cicle Transicions: Economia del Donut (k.Raworth, 155 persones), Salut Planetària (JM Antó, 22 persones), Cultura dels Límits (G.Kallis, 30 persones). Taller Palanques de Canvi (K.Raworth, 39 persones), 2 Workshops City Donut (38 i 26 persones), 1a Trobada entitats Subvencions Clima (36), redueix la despesa energètica del teu comerç (21), 1a sessió de presentació convocatòria subvencions clima (32), segona sessió projectes transformadors (28), tercera trobada de seguiment des projectes subvencionats Pla Clima (42), taller sigues l'agent dinamitzador energètic del barri (29), acte del compromís Bcn plàstic zero (47).

d. Realització de sessions de treball en xarxa, com ara les de l'activitat Esmorzars B+S.

En el període 2012-2022 s'han organitzat diverses sessions de treball en xarxa. En la Taula 4 es mostren les sessions organitzades anualment d'una de les activitats de treball en xarxa, concretament, dels Esmorzars B+S.

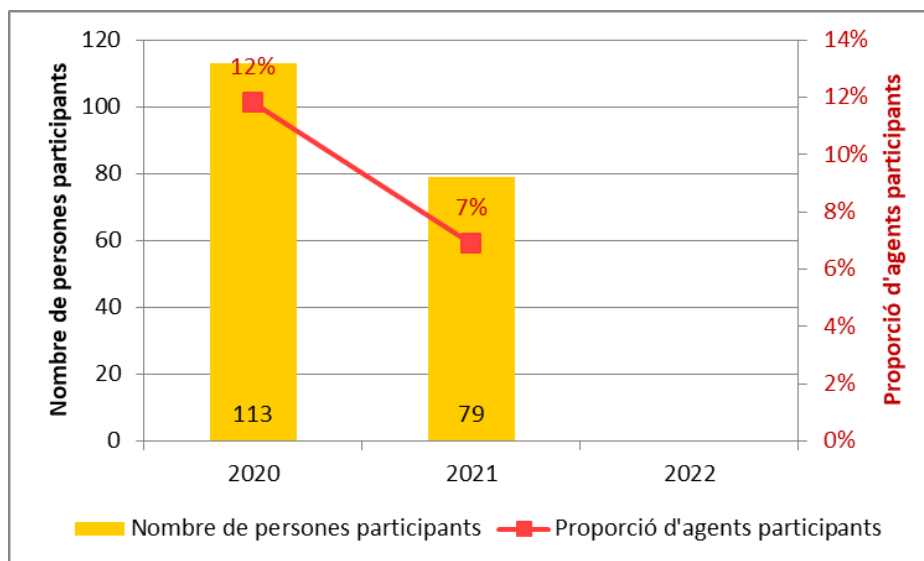
TAULA 4. SESSIONS DE TREBALL EN XARXA REALITZADES, 2012-2022.

Any	Sessions
2012	Esmorzar B+S: Ecodisseny més enllà del producte. Repensem l'espai on vivim (presencial)
2013	Esmorzar B+S: Autoproducció energètica. És possible?
2014	Esmorzar B+S: El consum col·laboratiu com Lab de sostenibilitat (presencial)
2015	Esmorzar B+S: Desmaterialització i cultura de la reutilització (presencial)
2016	
2017	Esmorzar B+S: Resiliència a la ciutat. Transició cap a la sobirania energètica (presencials)
2018	
2019	Esmorzar B+S: Ciutat vital i mobilitat activa.
2020	Esmorzem virtualment: Sessió 23/11- Nous escenaris, nous reptes.
2021	Esmorzem virtualment: Sessió 1: 14/04 - Economia social en el món de la sostenibilitat. Sessió 2: 19/07 - Cooperatives i sostenibilitat. El paper de gremis, associacions i col·legis.
2022	

A partir de l'any 2020, en el context de pandèmia de la Covid-19, aquestes sessions s'han organitzat virtualment en el format "Esmorzem virtualment". El nombre de persones assistents a les sessions "Esmorzem virtualment" ha passat de 113 l'any 2012 a 79 l'any 2022 (-30%, figura 10). Això ha suposat un descens de la proporció d'agents participants

del programa EiE + S i C + S (figura 11). En la taula 3 es mostren les temàtiques de les sessions organitzades.

FIGURA 11. PARTICIPACIÓ DELS AGENTS EN LES SESSIONS ESMORZEM VIRTUALMENT, 2012-2022.



Accions de suport econòmic a l'impuls de projectes i iniciatives de cultura de sostenibilitat: s'adapta el disseny de les convocatòries a les necessitats del tipus d'iniciatives impulsades i s'amplia la dotació de recursos econòmics.

Les accions de suport econòmic per part de l'Ajuntament de Barcelona a l'impuls de projectes i iniciatives de sostenibilitat en el marc dels objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022 han estat diverses. Les tres convocatòries gestionades per l'Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat de manera permanent en aquest període han estat:

- La convocatòria general de Subvencions de ciutat- programa de Sostenibilitat.
- La convocatòria de Subvencions pel Clima.
- La convocatòria de Subvencions per al programa Barcelona Escoles + Sostenibles.

Cal tenir en compte que tot i que a la convocatòria general de subvencions, concretament les del programa de sostenibilitat s'indica que el seu propòsit és el de "complir amb els objectius del Compromís", la finalitat és subvencionar projectes de millora dels aspectes ambientals i de l'educació ambiental. Els projectes orientats als objectius socials del Compromís poden presentar-se en els altres programes de subvencions dins la mateixa convocatòria (drets socials, persones amb discapacitat, etc.)⁷.

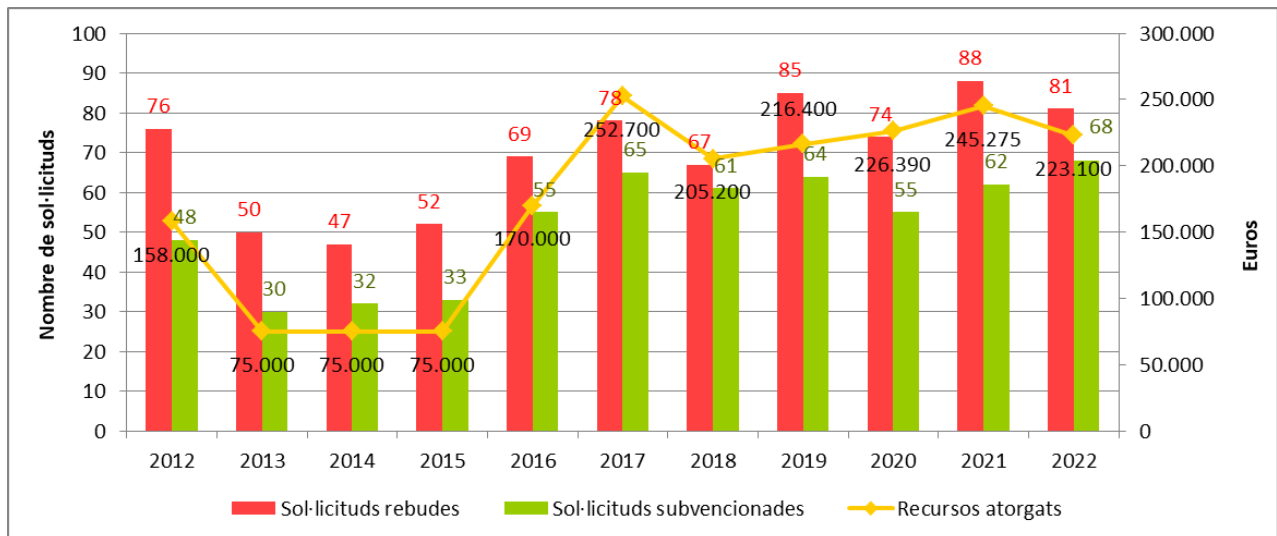
A banda d'aquesta convocatòria, l'Ajuntament ha impulsat altres línies d'ajuts que contribueixen als objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022. Un exemple és la creació l'any 2015 del programa de subvencions de "Participació i implicació en l'espai urbà", vinculat al Pla Buits i gestionat per Hàbitat Urbà (que després va esdevenir Ecologia Urbana). Aquesta convocatòria, que posteriorment va esdevenir en una convocatòria de subvencions d'urbanisme, ofereix recursos per projectes d'hortos comunitari. L'any 2023, aquesta línia de subvencions s'ha

⁷ Per altra banda, els 10 districtes compten cada any amb la convocatòria de subvencions de sostenibilitat dins la convocatòria general de subvencions, amb uns requisits i criteris gairebé idèntics als del programa de subvencions de sostenibilitat de ciutat. De fet, alguns agents de la Xarxa B+S han pogut ser beneficiaris alguns anys de la convocatòria de subvencions de ciutat i altres de la de districtes.

incorporat al programa de subvencions de sostenibilitat. També s'han impulsat altres convocatòries de subvencions relacionades amb la sostenibilitat, adreçades a entitats i/o empreses, per part d'altres òrgans gestors de l'Ajuntament i organismes vinculats a l'Ajuntament, com per exemple les subvencions generals de consum responsable que es van oferir durant dos anys, la convocatòria de subvencions "Impulsem el que fas" de Barcelona Activa, i la convocatòria de subvencions de BIT Hàbitat, entre d'altres.

En la figura 12 s'observa com els recursos dedicats al programa de Sostenibilitat de la Convocatòria general de subvencions de ciutat han augmentat entre els 2012 i el 2022, passant de 158.000 € a 223.100 € (+41%), i de 48 projectes subvencionats l'any 2012 a 68 l'any 2022 (+42%).

FIGURA 12. CONVOCATÒRIA DE SUBVENCIONS GENERALS DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA – DE CIUTAT – PROGRAMA DE SOSTENIBILITAT, 2012-2022.

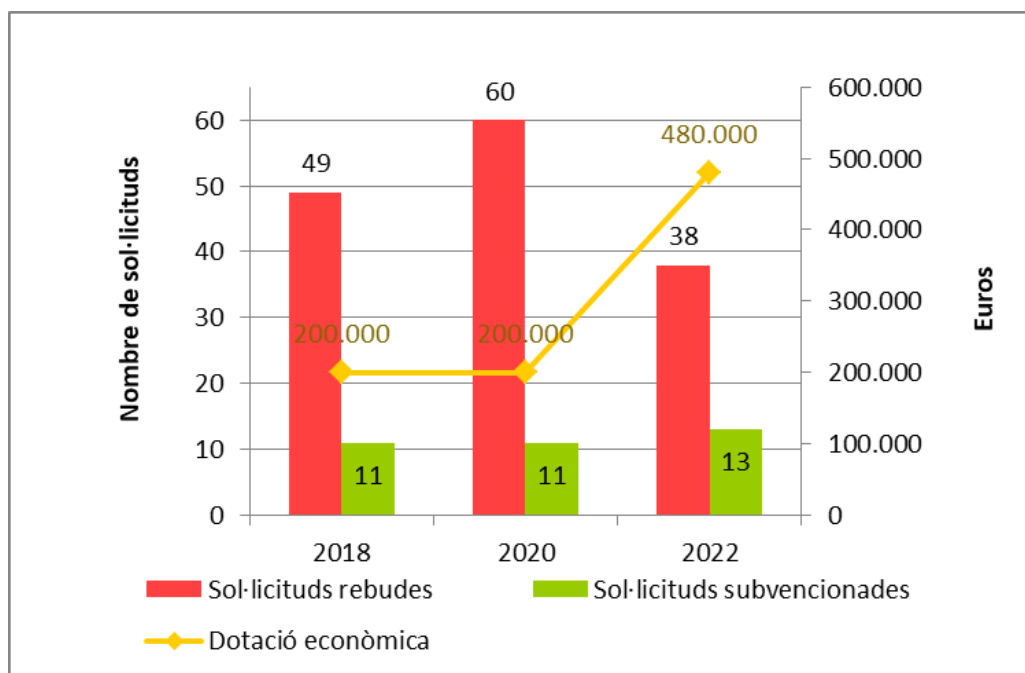


Nota: A l'hora d'interpretar aquestes dades s'ha de tenir en compte que les dades d'aquest gràfic corresponen a les reportades a la Comissió de Valoració de la convocatòria de cada any, que coincideixen amb les subvencions concedides a la resolució provisional. Posteriorment poden haver-hi petites modificacions per renúncies o incompliments.

Adicionalment al suport econòmic a les iniciatives dels agents a través de la convocatòria general de subvencions, l'any 2018, s'ha posat en funcionament una línia de suport a projectes col·laboratius que contribueixen a adreçar l'emergència climàtica: la convocatòria de Subvencions pel Clima. La peculiaritat d'aquesta convocatòria és que és biennal i subvenciona

iniciatives en les que hi participen varies entitats⁸. En la figura 13 s'aprecia com la dotació d'aquesta convocatòria ha crescut considerablement al llarg de les tres edicions (+140%), el que ha permès ampliar el topall subvencionable per als projectes, que s'ha doblat entre els anys 2020 i 2022. Val a dir que si bé el nombre de sol·licituds de subvenció rebudes ha disminuït entre l'any 2018 i el 2022, passant de 49 sol·licituds l'any 2018 a 38 sol·licituds l'any 2022 (-22%), el nombre d'entitats beneficiàries ha augmentat passant de 36 l'any 2018 a 39 l'any 2022 (+8%, figura 13). L'any 2023 es compta amb una dotació d'1 milió d'€ per a subvencions pel clima.

FIGURA 13. SUBVENCIONS PEL CLIMA DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA, 2018-2022.



TAULA 5. CARACTERÍSTIQUES DE LA CONVOCATÒRIA DE SUBVENCIONS PEL CLIMA DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA, 2018-2022.

	2018	2020	2022
Nombre d'entitats per projecte	3	3	3
Topall màxim subvenció/ projecte	20.000 €	20.000 €	40.000€

⁸ En el marc d'aquesta convocatòria de subvencions, el programa ha ofert un acompanyament personalitzat amb una persona de referència municipal i una persona de suport de l'equip d'administració. També s'han organitzat trobades presencials conjuntes amb els agents beneficiaris per establir lligams entre els projectes i sumar sinèrgies, vincular-los de manera directa amb el Pla Clima de Barcelona, fomentar un aprenentatge col·lectiu al llarg de tot el procés i ampliar el ressò i els resultats.

Nombre d'entitats subvencionades	36	41	39
Temàtiques dels projectes subvencionats:			
Mobilitat	x	x	x
Litoral	x	x	x
Residus	x	x	x
Recerca	x	x	x
Pobresa energètica	x	x	x
Biodiversitat	x	x	x
Educació	x	x	x

A banda de la convocatòria de subvencions del Clima, també es dona suport a diferents iniciatives que treballen pels Objectius del Compromís per la Sostenibilitat, amb la convocatòria general de subvencions de l'Ajuntament de Barcelona, a l'apartat Sb:

TAULA 6. SUBVENCIONS GENERALS DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA (Sb) 2021-2022. PROJECTES SUBVENCIONAT I IMPORT ATORGAT

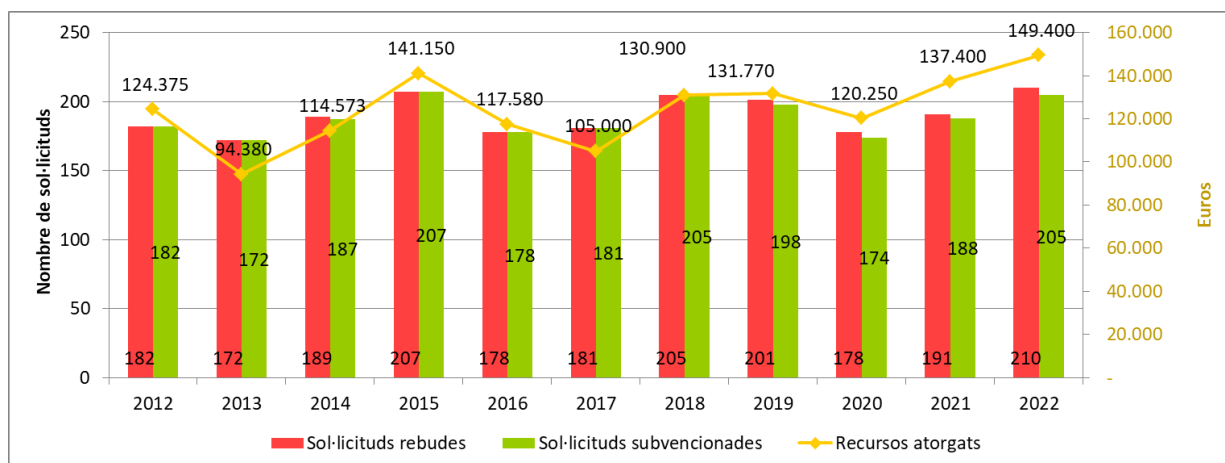
	Nombre de projectes subvencionats (Convocatòria General de Subvencions Sb)	Import total atorgat (Euros)	Import mitjà per projecte subvencionat (Euros)
2012	49	158.000	3.224
2013	30	75.000	2.500
2014	32	72.500	2.266
2015	32	75.000	2.344
2016	55	170.000	3.091
2017	65	252.700	3.888
2018	61	205.200	3.364
2019	63	218.400	3.467

2020	53	218.890	4.130
2021	62	245.275	3.956
2022	68	223.100	3.281

Pel que fa a la convocatòria de subvencions per al programa Barcelona Escoles + Sostenibles, en la figura 14 s'observa que la dotació d'aquesta convocatòria ha crescut considerablement al llarg del període 2012-2022 (+24%, figura 14a). El nombre de sol·licituds de subvenció rebudes ha passat de 182 sol·licituds l'any 2012 a 210 sol·licituds l'any 2022 (18%), i el nombre de centres beneficiaris ha augmentat en la mateixa proporció, passant de 182 l'any 2012 a 205 l'any 2022 (+18%). La proporció del nombre de centres beneficiaris d'aquestes subvencions en relació al nombre de centres de la Xarxa s'ha mantingut pràcticament estable en relació a l'any 2012 al voltant del 40% (figura 14b). El curs 2022-2023, es replanteja l'estratègia de suport econòmic a les iniciatives dels centres educatius del programa Escoles + Sostenibles, substituint la convocatòria de subvencions per un concurs es premia els projectes educatius que responguin a una sèrie d'objectius⁹.

FIGURA 14. SUBVENCIONS DEL PROGRAMA ESCOLES + SOSTENIBLES, 2012-2022.

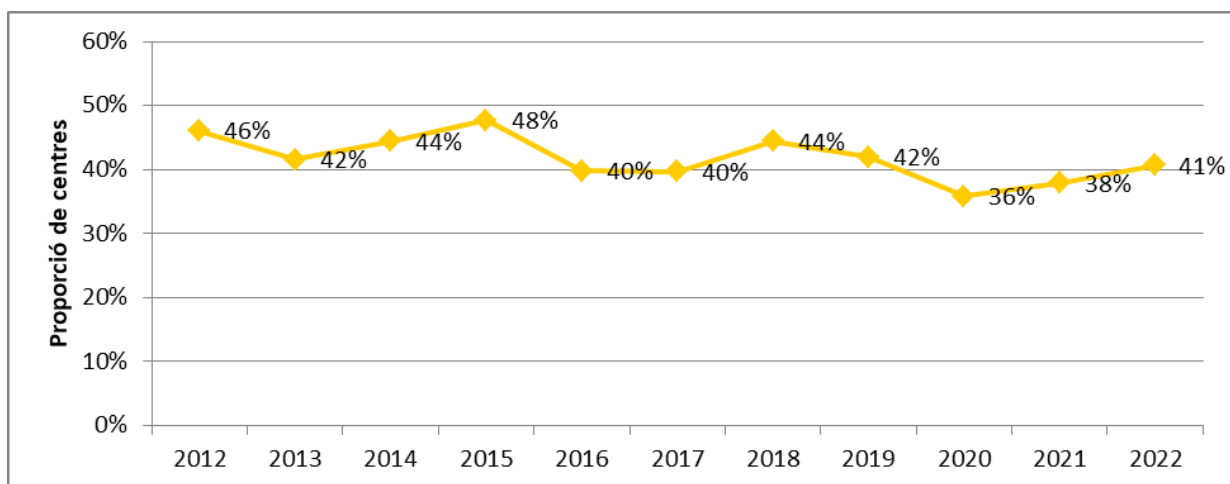
a) En termes absoluts



b) En relació al nombre de centres membres de la Xarxa B+S

⁹ Aquests objectius són:

- Enfortir l'educació per la sostenibilitat donant impuls i suport decidit a les comunitats educatives que es plantegen introduir millores socioambientals en els centres educatius.
- Millorar l'entorn més proper i el de la ciutat, en la mesura de les seves possibilitats.
- Consolidar les pràctiques ambientals dutes a terme en els centres educatius.



En el marc del programa E+S, s'ofereixen als centres educatius alguns recursos materials complementaris per a incentivar la implementació d'iniciatives de millora de la sostenibilitat. Ha estat el cas del programa Escoles + Sostenibles en el marc del qual s'ha ofert:

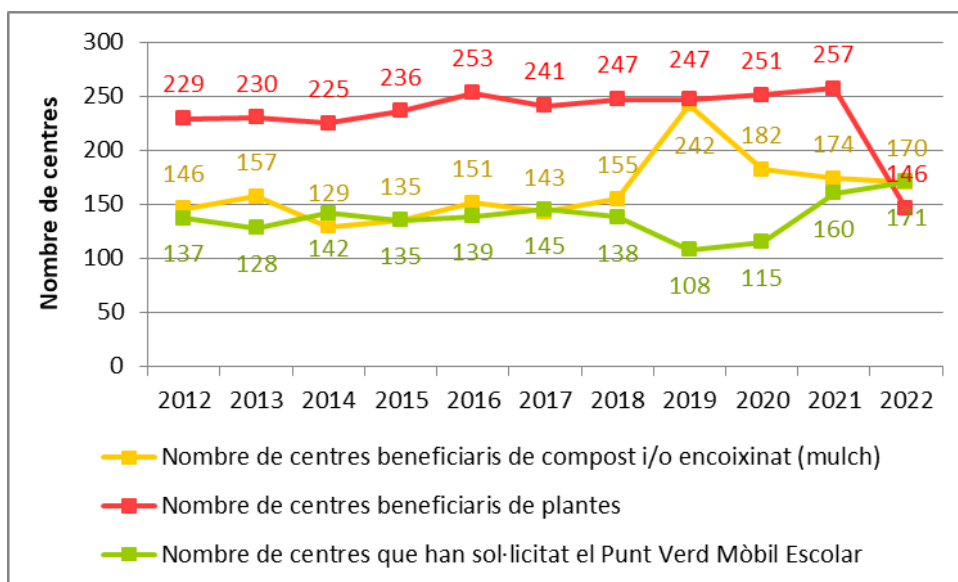
- Compost, encoixinat (*mulch*) i plantes per als centres educatius del programa Escoles + Sostenibles. L'objectiu és impulsar la transformació dels centres educatius en espais més verds ampliant les actuacions d'enjardinament, horts, patis, etc. i promoure l'ús educatiu d'aquests espais verds. Si bé el nombre de centres educatius que han fet ús d'aquest recurs ha augmentat lleugerament pel que fa el compost i l'encoixinat passant de 146 l'any 2012 a 170 l'any 2022 (+16%, figura 15a), la proporció que aquest nombre de centres ha suposat del total de centres del Programa s'ha mantingut, passant del 37% al 34% dels centres entre els dos anys (figura 15b).

Pel que fa el nombre de centres que han fet ús de les plantes, ha disminuït, passant de 229 l'any 2012 a 146 l'any 2022 (-36%, figura 15a). La proporció que aquest nombre de centres ha suposat del total de centres del Programa ha passat del 58% al 29% dels centres entre els dos anys (figura 15b). Cal assenyalar que l'any 2022, les condicions de sequera van comportar que el programa no oferís plantes als centres educatius. No obstant, l'empresa que va proveir el compost va regalar plantes als centres educatius que en van voler. Si es pren de referència el nombre de centre que van ser beneficiaris de plantes del programa de l'any 2021, l'evolució seria de lleuger augment en relació a l'any 2012, tant en termes absoluts com relatius, sent beneficiaris d'aquest recurs el 70% dels centres del Programa l'any 2021.

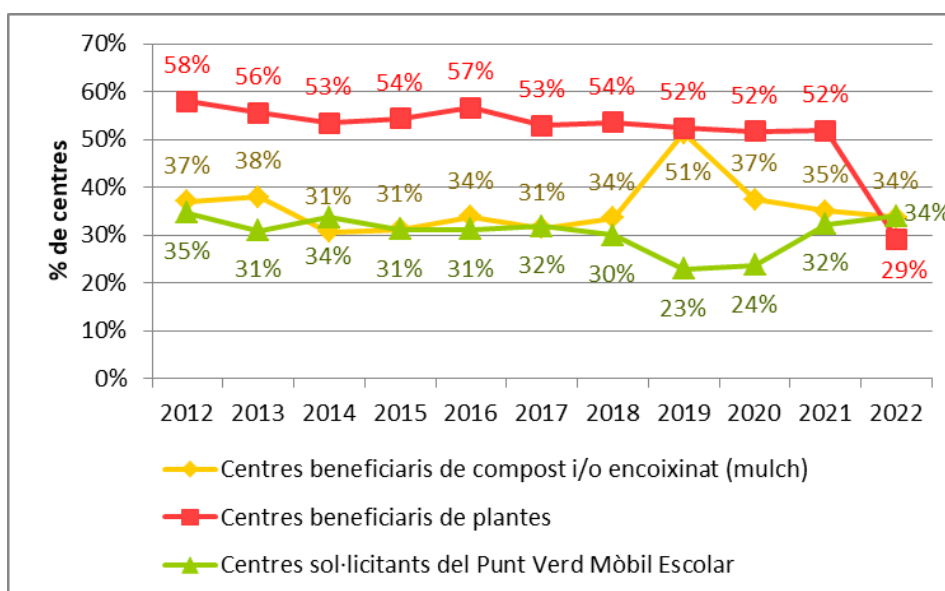
- El Punt Verd Mòbil Escolar (PVME). Es tracta d'un servei de recollida dels residus que es generen al centre i que no es poden dipositar als contenidors del carrer mitjançant un camió que es desplaça als centres educatius. El lliurament dels residus el pot fer el mateix alumnat, sol o acompanyat pel personal del centre o bé amb les famílies, en cas que el mateix centre en faci difusió. El nombre de centres educatius que han fet ús d'aquest recurs ha augmentat passant de 137 l'any 2012 a 171 l'any 2022 (+25%, figura 15a). La proporció que aquest nombre de centres ha suposat del total de centres del Programa pràcticament no ha variat entre els dos anys (figura 15b).

FIGURA 15. CENTRES EDUCATIUS BENEFICIARIS DELS RECURSOS NO ECONÒMICS OFERTS PEL PROGRAMA ESCOLES + SOSTENIBLES, 2012-2022.

a) En termes absoluts



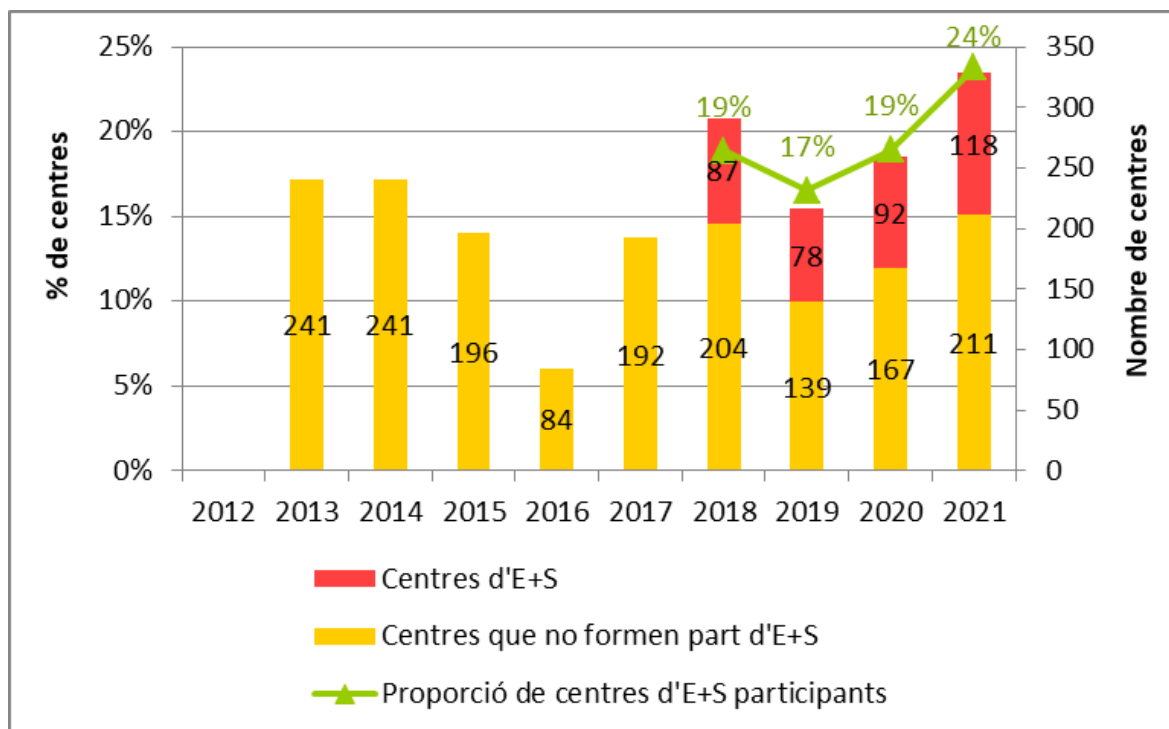
b) En relació al nombre de centres membres de la Xarxa B+S



Nota: En aquest gràfic els anys de l'eix horitzontal corresponen a l'any d'inici del curs corresponent.

- Activitats per descobrir una diversitat d'aspectes del funcionament de la ciutat en el marc del programa "Com funciona Barcelona? Escoles". Durant aquests anys s'han ofert més de 50 activitats diferents per descobrir infraestructures, equipaments, actuacions i serveis per conèixer els reptes que planteja el funcionament de la ciutat. El nombre de centres educatius del programa E+S que han fet ús d'aquest recurs ha augmentat, passant de 87 el curs 2018-2019 a 118 el curs 2021-2022 (+3%, figura 16). En relació al nombre de centres del programa E+S, la proporció de centres participants s'ha mantingut pràcticament estable (figura 18b). El nombre d'alumnes participants ha augmentat més que el nombre de centres, passant de 10.490 el curs 2018-2019 a 15.134 el curs 2021-2022 (+44%, figura 16a). Això suggereix que el nombre de participants per centre ha augmentat. En consonància, el nombre d'activitats realitzades ha augmentat en aquest període, passant de 557 el curs 2018-2019 a 725 el curs 2021-2022 (+30%, taula 5).

FIGURA 16. CENTRES EDUCATIUS BENEFICIARIS DEL RECURS COM FUNCIONA BARCELONA, 2018-2022.



Nota: En aquest gràfic els anys de l'eix horitzontal corresponen a l'any d'inici del curs corresponent.

TAULA 7. ACTIVITATS REALITZADES EN EL MARC DEL PROGRAMA COM FUNCIONA BARCELONA? ESCOLES, 2018-2022.

	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Nombre d'activitats realitzades	557	413	556	725

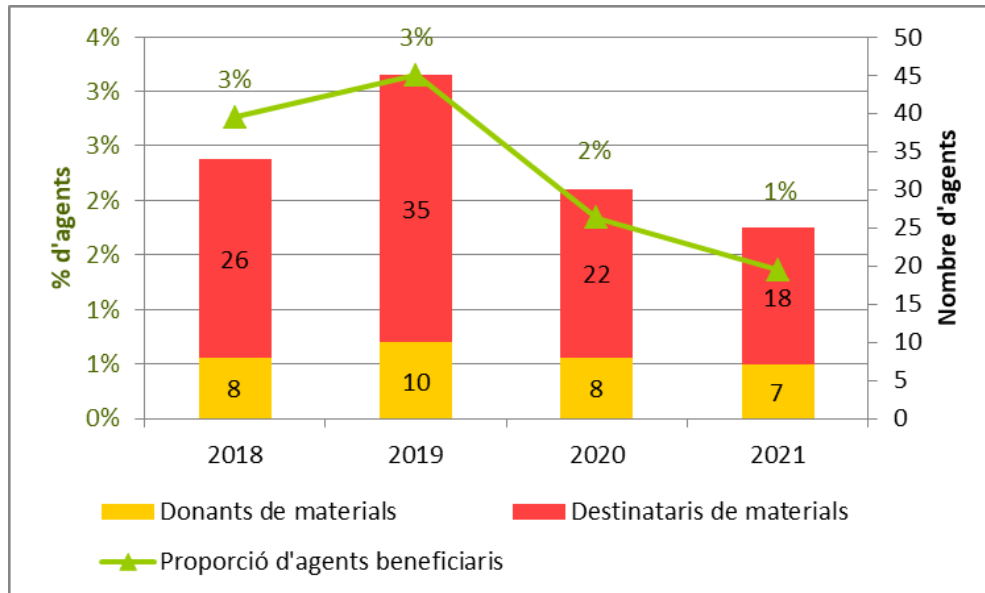
Accions d'impuls de la participació en activitats transformadores: es diversifiquen impulsant accions en el marc dels objectius del Compromís Ciutadà 2012-2022 i reforçant temàtiques socials (justícia climàtica, crisi sanitària, economia circular...)

En el període 2012-2022 cal destacar la participació dels agents de la Xarxa B+S en activitats transformadores en el marc de diferents objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022. Alguns exemples d'iniciatives portades a terme orientades a diferents objectius són:

- **Adaptació al canvi climàtic.** La participació de centres educatius de la Xarxa Barcelona + Sostenible en el projecte europeu liderat per l'Ajuntament de Barcelona "Adaptant les escoles al canvi climàtic amb mesures de verd, blau i gris". L'objectiu ha estat convertir 11 escoles vulnerables a la calor en refugis climàtics oberts a tota la ciutadania.
- **Estalvi i eficiència energètica.** La participació d'equipaments municipals i centres educatius en la Marató per l'Emergència Climàtica des de l'any 2018. Aquesta Marató constitueix una acció de sensibilització en la que els equipaments municipals porten a terme accions d'estalvi energètic durant un mes. L'estalvi econòmic generat a través de l'estalvi energètic s'ha destinat, cada any, a impulsar projectes de diferents tipologies (p. e. els projectes Hort al terrat de creació d'horts socials en cobertes municipals).

- Economia circular. La donació de materials per part dels agents de la Xarxa B+S per al seu aprofitament per part d'altres agents de la Xarxa B+S a través de l'Espai de donació de materials posat en funcionament a partir de l'any 2018. El nombre d'agents participants ha disminuït, passant de 34 l'any 2012 a 25 l'any 2022 (-26%, figura 17). La proporció que aquest nombre de centres suposa del total de centres de la Xarxa B+S ha disminuït, passant del 3% l'any 2018 al 1% l'any 2021.

FIGURA 17. AGENTS PARTICIPANTS EN L'ESPAI DE DONACIÓ DE MATERIALS, 2018-2022.



- Qualitat de vida de la ciutadania. La participació d'entitats i empreses en iniciatives de resiliència i solidaritat en el marc de la pandèmia de la Covid-19 l'any 2020. Els agents de la Xarxa Barcelona + Sostenibles han col·laborat amb hospitals i personal sanitari, l'organització de grups de suport mutu i iniciatives comunitàries, l'impuls d'iniciatives de consum i l'impuls de recursos culturals, propostes didàctiques i entreteniment.

Accions dels espais de governança i de representació: es refunda el Consell Ciutadà per a la Sostenibilitat com espai de representació de la Xarxa B+S, i es consolida com a òrgan de participació; s'impulsen grups de treball que aborden prioritats de rellevància per als agents de la Xarxa B+S; i s'estableixen espais de trobada dels agents per sectors

Pel que fa les accions de consolidació dels espais de governança i de representació destaca:

- a) La renovació del funcionament del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat com a principal espai d'interlocució de la Xarxa B+S amb l'Ajuntament, i el manteniment de la seva contribució al disseny de polítiques públiques.
- b) L'impuls de grups de treball que aborden prioritats de rellevància i generen recursos per a l'acció dels agents de la Xarxa B+S.
- c) L'establiment d'espais de trobada sectorial dels agents de la Xarxa B+S.

Vegem a continuació quins han estat els principals assoliments en aquests dos espais.

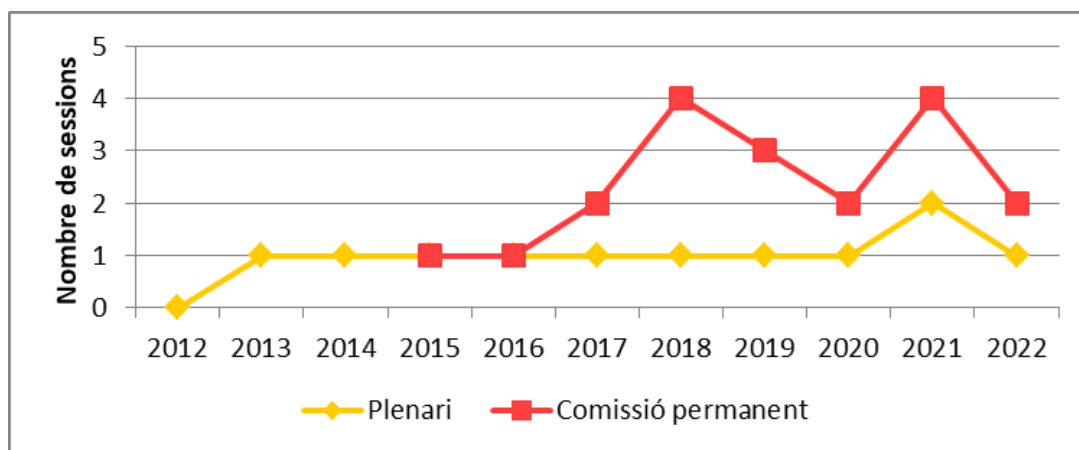
- a) **Consell Ciutadà per la Sostenibilitat: es renova el seu funcionament i es manté actiu per donar resposta a un context canviant.**

El lideratge de la Xarxa B+S ha recaigut en el Consell Ciutadà per la Sostenibilitat, que és l'òrgan de representació dels membres de la Xarxa. Els seus membres són elegits democràticament d'entre i per les organitzacions de la xarxa, per sectors¹⁰. Algunes de les fites importants en la consolidació del Consell com espai de representació i interlocució en el període 2012-2022 han estat:

- Aprovació d'un nou reglament intern del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat l'any 2014 (3 d'octubre) pel plenari del Consell Municipal de l'Ajuntament de Barcelona. Aquest reglament determina les funcions, l'organització i el funcionament intern, d'acord amb la Carta municipal de Barcelona i les Normes reguladores de la participació ciutadana. Entra en vigor al 4 de novembre i a partir d'aquest moment s'iniciava el procés de constitució del Consell. El 15 de desembre es va tancar el període de votació de candidats al Consell Ciutadà per la Sostenibilitat i el següent pas va ser constituir el Consell amb el nomenament dels membres per decret d'alcaldia, que es va produir al plenari del 25 de març de 2015.
- La renovació del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat l'any 2022. En aquesta renovació s'han realitzat canvis en la composició del plenari del Consell: 1) s'ha ampliat el pes del sector associatiu i cívic, 2) i s'ha establert el sistema d'accés al Consell per selecció aleatòria d'un terç dels membres de cada sector, completant l'accés per presentació de candidatures i votació que ja estava inclòs en el reglament anterior. També es va incorporar la creació d'una segona vicepresidència i la possibilitat d'ampliar el nombre d'integrants de la Comissió Permanent, entre d'altres qüestions.

Pel que fa a l'activitat del Consell, el nombre de sessions realitzades tant pel Plenari com per la Comissió permanent s'han mantingut en el període 2012-2022 (figura 18). A la taula 6 d'especifiquen les qüestions tractades en les diferents reunions dels dos òrgans de governança del Consell.

FIGURA 18. ACTIVITAT DELS ÒRGANS DEL CONSELL CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT, 2012-2022.



TAULA 8. QÜESTIONS TRACTADES EN ELS ÒRGANS DEL CONSELL CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT, 2012-2022.

a) Plenari del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat.

¹⁰ El Plenari és l'òrgan de màxima representació, debat i participació del Consell. La Comissió Permanent és l'òrgan executiu encarregat de vetllar per l'impuls i el bon funcionament del Consell. Més enllà del Plenari i la Comissió Permanent, s'organitzen grups de treball i convencions obertes a tota la xarxa, que en guien les prioritats i incideixen en les polítiques públiques.

Any	Qüestions tractades
2012	No es realitza cap plenari en el marc el Compromís 2012-2022, n'hi ha de previs amb l'anterior compromís.
2013	Reforma de la normativa de participació, reforma del Consell de Medi Ambient i Sostenibilitat, pressupost destinat a medi ambient.
2014	És l'any de la reforma del Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat. Proposta de canviar el nom de Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat per Consell Ciutadà per la Sostenibilitat.
2015	Nomenament de les entitats significatives de ciutat, aportacions en grups sobre àmbits de treball i continguts, formes d'organització, sistemes i eines de treball per abordar amb el nou Consell, i proposta de creació de la comissió permanent.
2016	Proposta de treball del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat i de la Xarxa B+S, indicadors d'assoliment del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, cicle d'Estratègies d'Ecologia Urbana, estat de la qüestió dels equips de projecte del Compromís de Barcelona pel Clima.
2017	Explicació de l'evolució i estat actual de la Xarxa B+S, seguiment dels projectes del Pla Clima, Estratègia Residu 0.
2018	Presentació del Pla Clima, planificació de l'acció de la xarxa Barcelona + Sostenible, grup del Mapa Barcelona + Sostenible constituït com a grup de treball del Consell.
2019	Balanç de les actuacions dels 6 reptes de la Convenció, B+S i propostes de treball, proposta d'adhesió en suport a la protecció de la natura a Collserola, PEPNat Collserola.
2020	Declaració Emergència Climàtica, presentació resultats GT 2019 i planificació 2020, nou reglament CCS, Compromís Aigua Pública i Democràtica.
2021	Balanç 2020 i pla de treball 2021, posicionament a la proposta d'ampliació de l'Aeroport del Prat de Llobregat. Presentació i aprovació del Pla director subvencions pel clima (Pla clima+Enxarxem).
2022	Projectes d'entitats que il·lustren línies de treball destacades del 2021 i alhora interpel·len el Consell; dinàmica per compartir aportacions sobre el funcionament de la Xarxa B+S i el més valuós de formar-ne part, en motiu de la finalització del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022; exposició del conjunt d'activitats proposades pel 2022; presentació sobre el plantejament de l'Economia del Dònut a Barcelona.

b) Comissió permanent del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat.

Any	Qüestions tractades
2012	
2013	
2014	

2015	
2016	Constitució de la comissió permanent i propostes del pla de treball pel 2016.
2017	Barcelona pel Clima, equador del CCS, seguiment dels projectes dels CCS, calendari de treball 2018, Pla Clima.
2018	Valoració de la Convenció, planificació de l'acció de la xarxa, impuls als grups de treball dels reptes, suport Pla Clima i projectes pel clima.
2019	Planificació de l'acció de la Xarxa, Compromís de Sostenibilitat Turística Biosphere Barcelona i vinculació amb B+S, constitució de la Taula d'Emergència Climàtica i procés participatiu del PAM, renovació del reglament del Consell, convocatòria de grup de treball, seguiment dels grups de treball dels reptes, presentació de la Taula Plàstic Zero.
2020	Nou reglament del Consell, seguiment dels grups de treball, comissió de redacció de la declaració "Alcem-nos per una reactivació ecològica, social i econòmica justa" presentada el Dia Mundial del Medi Ambient.
2021	Nou reglament del Consell, seguiment dels grups de treball, contribució a la capitalitat de l'alimentació sostenible, comissió de treball en relació al territori metropolità i usos del sòl, amb un focus en agricultura, posicionament del Consell sobre l'ampliació de l'aeroport del Prat de Llobregat. Sessions participatives en el Pla Canviem pel Clima 2030.
2022	Renovació del Consell, reunions sectorials. Renovació del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat. Els membres del consell formen part de la Comissió de Seguiment de l'Assemblea Ciutadana pel Clima.

La Xarxa B+S també s'ha implicat durant aquest temps en l'avaluació del propi funcionament d'aquest espai i en la identificació dels reptes pendents. Amb motiu de l'equador de vigència del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022, el mes d'octubre del 2017 es va iniciar el procés per avaluar, amb la participació dels integrants de la Xarxa B+S, els avenços assolits en els primers 5 anys de vigència del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022, identificar les prioritats a abordar en els anys següents i promoure l'acció conjunta.

Els resultats d'aquest treball es van presentar el 25 de gener de 2018 a la Convenció Barcelona + Sostenible, una jornada que va comptar amb la participació de 280 persones de més de 150 entitats, empreses, institucions i centres educatius de la Xarxa B+S. Els reptes a abordar es van centrar en 6 àmbits identificats pels mateixos participants: verd i biodiversitat, mobilitat i qualitat de l'aire, energia i canvi climàtic, sostenibilitat quotidiana, residu zero i consum responsable. Durant la dinàmica "Convertim els reptes en accions" es van recollir més de 1.000 propostes que responien a la pregunta: "Què podem fer com a xarxa per donar resposta a aquest repte?" A través de diverses sessions posteriors a la Convenció B+S, es va treballar per concretar i posar en marxa les accions prioritàries al llarg del 2018.

L'any 2018, d'altra banda, es va portar a terme una sessió d'avaluació del programa Comerç + Sostenible iniciat l'any 2017 amb associacions de comerciants i gremis.

b) Grups de treball: s'amplia el nombre de grups i s'aborden les prioritats d'aquest període generant propostes i recursos per a l'acció dels agents de la Xarxa B+S i la

incidència en el disseny de polítiques públiques de rellevància en el marc dels objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat

L'any 2016, el plenari del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat va presentar una proposta de constitució de quatre grups de treball que abordava els projectes recollits al Compromís de Barcelona pel Clima: 1) Eficiència energètica i energies renovables, 2) Mobilitat sostenible, 3) Economia circular i 4) Educació ambiental i comunicació. Els membres de la Xarxa B+S van ser convidats a formar part d'aquests grups de treball. Finalment, el treball es va centrar en els 9 Equips de Projectes del Compromís Barcelona pel Clima i no es van engegar aquests grups de treball.

L'any 2018, en el marc de la Convenció B+S i dels reptes identificats, es va realitzar una sessió el mes de juliol amb el títol "Passem a l'acció! Grups de treball de la xarxa" que va portar a la constitució de tres nous grups de treball amb els següents objectius: orientar l'acció de la xarxa B+S amb la promoció i l'impuls d'activitats i projectes, incidir en les polítiques públiques i aportar propostes específiques. Aquests grups, que compten amb el suport de la Secretaria Barcelona+Sostenible, estan acompanyats per persones de referència de les unitats i departaments relacionats de l'Ajuntament. Els tres grups creats van ser:

- **Verd i biodiversitat**, amb l'objectiu de promoure la renaturalització de la ciutat implicant la ciutadania. Entre 2018 i 2022 el nombre d'agents participants ha passat de 27 l'any 2018 a 6 l'any 2021 (-78%, figura 19). L'any 2020 el grup va impulsar el "Manifest en defensa del verd i la biodiversitat de la ciutat de Barcelona" signat per 177 organitzacions. L'any 2021 es va portar a terme una sessió participativa en el marc del grup per plantejar propostes per al Pla Natura.
- **Energia i canvi climàtic**, amb l'objectiu de protegir el clima, reduir el consum energètic i les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i prevenir i gestionar les conseqüències del canvi climàtic. Després de dues sessions del grup de treball, es va decidir dividir-lo en dues comissions: la comissió de Canvi Climàtic (refugis climàtics) i la comissió d'Energia (comunitats sostenibles). El nombre d'agents participants ha passat de 28 l'any 2018 a 15 l'any 2019.
- **Residu Zero**, amb l'objectiu d'implementar l'estratègia Residu Zero i promoure la prevenció de residus. Entre 2018 i 2022 el nombre d'agents participants ha passat de 29 a 9 entre els anys 2018 i 2021 (figura 19).
- **Mapa Barcelona + Sostenible**, que impulsa l'estratègia d'actualització del Mapa. Entre l'any 2018 i 2022 el nombre d'agents participants s'ha mantingut estable en 15 (figura 19).

L'any 2019 es dona un nou impuls en aquesta estratègia de treball i es creen tres nous grups de treball:

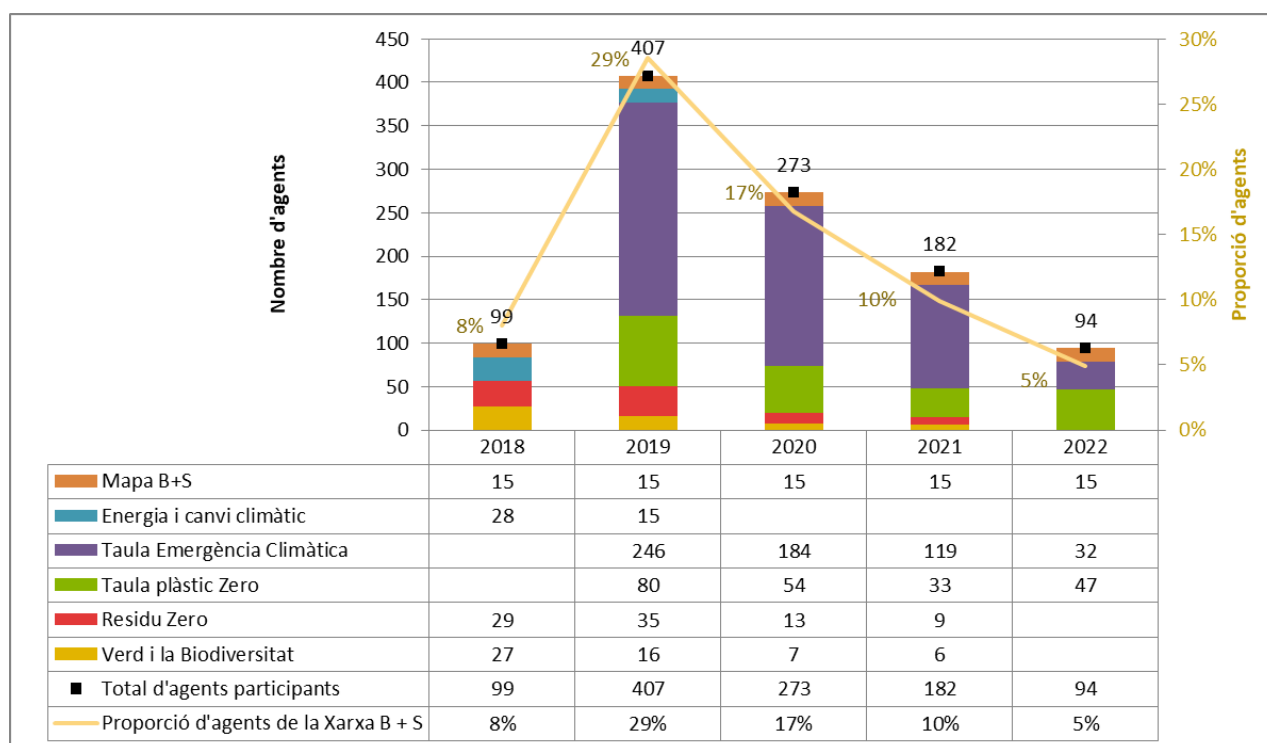
- **Grup d'elaboració del nou Reglament intern del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat**. El grup va realitzar dues sessions de treball també obertes a totes les entitats de la Xarxa. La proposta de reglament va ser treballada amb la Comissió Permanent i aprovada a la sessió Plenària del Consell el dia 29 de gener de 2020.
- **Taula per l'Emergència Climàtica**, amb l'objectiu contribuir a elaborar els continguts de la Declaració d'Emergència Climàtica de Barcelona que va entrar en vigor el gener de 2020. En el marc d'aquest grup, els agents participants (més de 200) van debatre 15

temes clau per aportar solucions en àmbits estratègics per la lluita contra el canvi climàtic. Les aportacions realitzades, juntament amb les recollides a la plataforma Decidim, van servir de base per a la Declaració d'Emergència Climàtica que es va presentar l'any 2020. L'any 2021 es realitza una sessió extraordinària sobre l'ampliació de l'aeroport del Prat de Llobregat. Entre 2019 i 2022 el nombre d'agents participants ha passat de 246 a 32 (figura -87%; figura 19).

- **Taula Plàstic Zero**, amb l'objectiu de promoure i facilitar la implementació a curt termini d'actuacions de reducció de plàstics d'un sol ús. Aquest grup de treball ha impulsat la iniciativa [Compromís Barcelona Plàstic Zero](#) l'any 2021, amb l'objectiu de visualitzar les iniciatives de reducció del plàstic d'un sol ús existents a la ciutat, així com encoratjar altres organitzacions de la ciutat a sumar-s'hi per fer front a la cultura d'usar i llençar. Entre 2019 i 2022 el nombre d'agents participants ha passat de 80 a 47 (figura -41%; figura 19).

El nombre total d'agents participants en els grups ha passat de 99 l'any 2018 a 94 l'any 2022 (-5%, figura 19). Aquests agents han representat el 8% dels agents de la xarxa B+S l'any 2018 i el 5% l'any 2022 (-39%, figura 19).

FIGURA 19. GRUPS DE TREBALL EN EL MARC DEL CONSELL CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT: AGENTS PARTICIPANTS I TROBADES, 2012-2022.



c) Trobades sectorials: nous espais d'avaluació de necessitats i identificació d'oportunitats.

L'any 2022 s'han celebrat les primeres trobades sectorials dels agents de la Xarxa B+S per donar veu als agents dels següents sectors: 1) entitats associatives, 2) empreses i organitzacions empresarials, 3) universitats, 4) col·legis professionals i 5) centres educatius. Aquesta ha estat una acció impulsada pel Consell Ciutadà per la Sostenibilitat amb l'objectiu de recollir les prioritats dels diferents sectors i generar valor col·lectiu. A la vegada, les sessions sectorials realitzades han estat una via per facilitar la connexió del Consell amb els agents integrants de la Xarxa B+S. En la taula 7 es mostra el nombre d'agents participants en aquestes primeres trobades.

TAULA 9. TROBADES SECTORIALS: NOMBRE D'AGENTS PARTICIPANTS, 2022.

TIPUS D'AGENT	NOMBRE DE D'AGENTS PARTICIPANTS
1. Entitats associatives	21
2. Empreses i organitzacions empresarials	54
3. Universitats	3
4. Col·legis professionals	7
5. Centres educatius	27

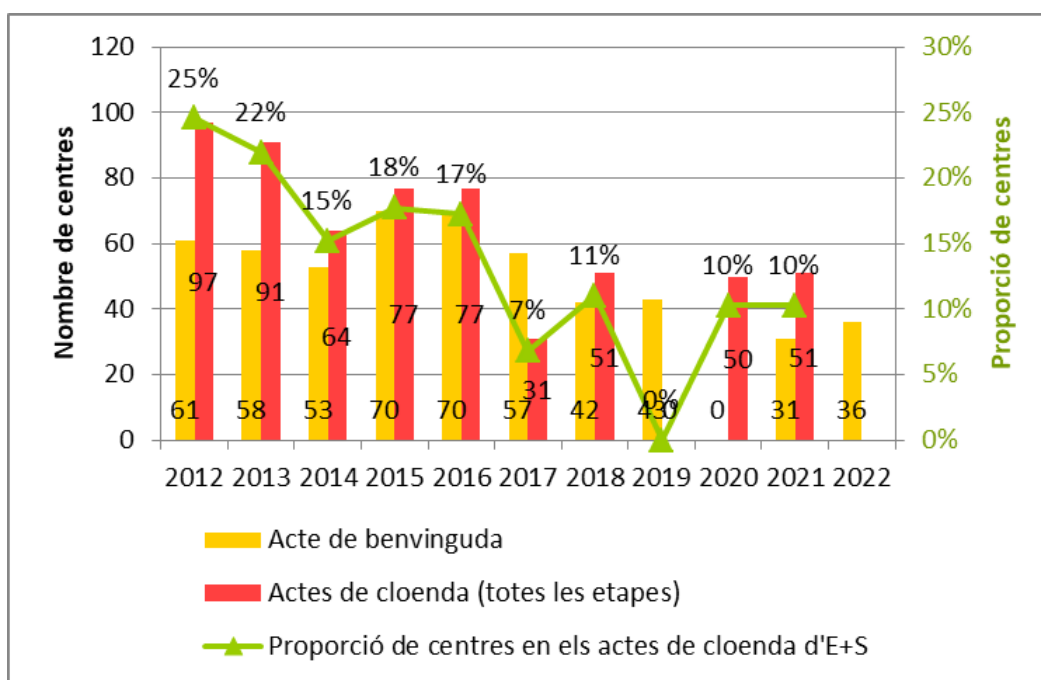
Accions de foment del sentiment de pertinença a un moviment de canvi i de celebració: es consoliden els espais de celebració de la implicació dels agents tot i que en alguns casos s'han adaptat a la realitat del moment

En el període 2012-2022 s'han consolidat una sèrie d'accions l'objectiu de les quals ha estat reconèixer la contribució dels agents de la Xarxa B+S a impulsar el canvi, celebrar els resultats aconseguits, i promoure el sentiment de pertinença a un moviment de canvi col·lectiu i en xarxa. Aquestes accions han estat:

- Els actes de benvinguda i de signatura dels agents al Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat.** Els tres programes principals (E+S, C+S, i EiE+S) van impulsar inicialment actes Comerç + Sostenible i en el programa Entitats i Empreses + Sostenibles, aquests actes es van fer el primer any de cada programa i van deixar de fer-se posteriorment¹¹. En el cas d'Escoles + Sostenibles, aquest acte s'ha mantingut en el marc d'un acte de benvinguda. El nombre de centres educatius participants a l'acte de benvinguda que es realitza el mes d'octubre ha disminuït passant de 61 l'any 2012 a 31 l'any 2022 (- 41%, figura 20). A banda de l'acte de benvinguda, el programa també s'ha dotat d'un acte de cloenda en finalitzar cada curs escolar al mes de juny. Aquest acte s'ha organitzat per una banda amb alumnat de secundària i per l'altre amb alumnat d'infantil i primària. El nombre total de centres educatius participants a l'acte de cloenda ha disminuït passant de 97 l'any 2012 a 51 l'any 2021 (-47%, figura 20). En aquest espai s'ha fomentat l'intercanvi d'experiències, els aprenentatges compartits, les vivències i la visualització de la Xarxa en jornades festives en les que s'han destacat els projectes de sostenibilitat que s'estaven impulsant pels centres educatius a la ciutat. La proporció que el nombre de centres participants en l'acte de cloenda ha suposat del total de centres del programa E+S ha disminuït entre l'any 2012 i el 2021, passant del 25% dels centres al 10% (-58%, figura 20).

FIGURA 20. PARTICIPACIÓ EN ELS ACTES DE BENVINGUDA I DE CLOENDA ANUAL DEL PROGRAMA ESCOLES + SOSTENIBLES, 2012-2022.

¹¹ En el cas d'aquests dos programes es va fer un acte de signatura el primer any, quan es va iniciar cada programa però no s'ha tornat a repetir.



Nota: En aquest gràfic els anys de l'eix horitzontal corresponen a l'any d'inici del curs corresponent. En el curs 2016-2017, l'acte de cloenda pels centres de primària va ser anul·lat per la pluja. Durant el curs 2018-2019, no es va realitzar l'acte de cloenda per les mesures de contenció de la Covid-19. Tampoc es va realitzar l'acte de benvinguda del curs 2019-2020. El curs 2020-2021, l'acte de cloenda va ser *online* i es va celebrar amb la participació dels centres de primària i de secundària en la mateixa sessió. En la figura, els anys es refereixen a l'any d'inici del curs escolar.

- L'acte institucional de la Xarxa B+S durant el dia del Medi Ambient.** L'any 2018 es va crear aquest esdeveniment emmarcat en el Dia Mundial del Medi Ambient amb l'objectiu de presentar l'estat del medi ambient a la ciutat, donar la benvinguda a les entitats adherides durant el darrer any a la Xarxa B+S, i fer un reconeixement a les deu millors bones pràctiques de les organitzacions de la xarxa, una per cada objectiu del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat¹². El nombre de persones assistents en aquest acte va augmentar passant de 119 l'any 2018 a 239 l'any 2020 (+ 101%). Cal destacar que l'acte de l'any 2020 va ser virtual per les mesures de contenció de la pandèmia del Covid-19. A partir d'aquest any, aquest acte s'ha deixat de fer. L'any 2021 es va presentar el Pla Natura prioritzant aquest acte enlloc de l'acte institucional de la Xarxa B+S i l'any 2022 es va substituir per l'acte "Mou-te pel Clima" obert a tota la ciutadania en el que hi van participar 150 persones, membres i no membres de la Xarxa B+S.

Durant aquest acte, cada any, s'han distingit 10 bones pràctiques transformatives impulsades pels agents de la Xarxa B+S en els 10 objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat. En l'Annex 1 es presenten les bones pràctiques distingides cada any. A partir de l'any 2018, els membres de la Xarxa han pogut proposar les seves pràctiques com a bones pràctiques per a ser distingides. El nombre de bones pràctiques presentades ha augmentat, passant de 22 l'any 2018, a 73 l'any 2020 i 58 l'any 2021 (taula 8). Cal destacar que a partir de l'any 2022, el programa ha establert un límit al nombre de bones pràctiques que els agents podien proposar per ser distingides amb l'objectiu de prioritzar les accions més significatives. Aquest límit anual ha estat de 5 accions per organització. El procés de participació s'ha gestionat amb la plataforma [Decidim Barcelona](#).

TAULA 10. NOMBRE DE BONES PRÀCTIQUES PROPOSADES PELS AGENTS DE LA XARXA B+S, 2018-2022.

	2018	2019	2020	2021
Nombre de bones pràctiques proposades pels agents	10	22	73	58

- **Les celebracions de dies assenyalats.** Durant el període 2012-2022, s'han portat a terme diferents accions de celebració de:
 - L'assoliment de fites de la Xarxa B+S: ha estat el cas de la celebració realitzada l'any 2018 en el marc del mig recorregut del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022. Un altre exemple ha estat la celebració dels 20 anys del programa Escoles + Sostenibles l'any 2020.
 - Dies assenyalats a escala mundial. S'ha anat consolidant una planificació de dies de rellevància ambiental que se celebren a la ciutat en el marc dels quals s'ha ofert una programació conjunta per part de la Xarxa d'Equipaments Ambientals de Barcelona (XEAB). Els dies de celebració més rellevants han estat: el Dia Mundial de l'Aigua, el Dia de la Conscienciació contra la contaminació acústica, la Setmana de la Natura, el Dia Mundial del Medi Ambient¹³, el Dia Mundial dels Oceans, la Setmana de la Mobilitat Sostenible i la Setmana de Prevenció de Residus entre d'altres.

Accions de difusió i promoció dels agents que formen part de la Xarxa B+S i de difusió del programa: es garanteix la difusió dels agents signants del CCS 2012-2022 a través del Mapa B+S i es dona continuïtat a les accions comunicatives de la Xarxa B+S a través dels canals establerts

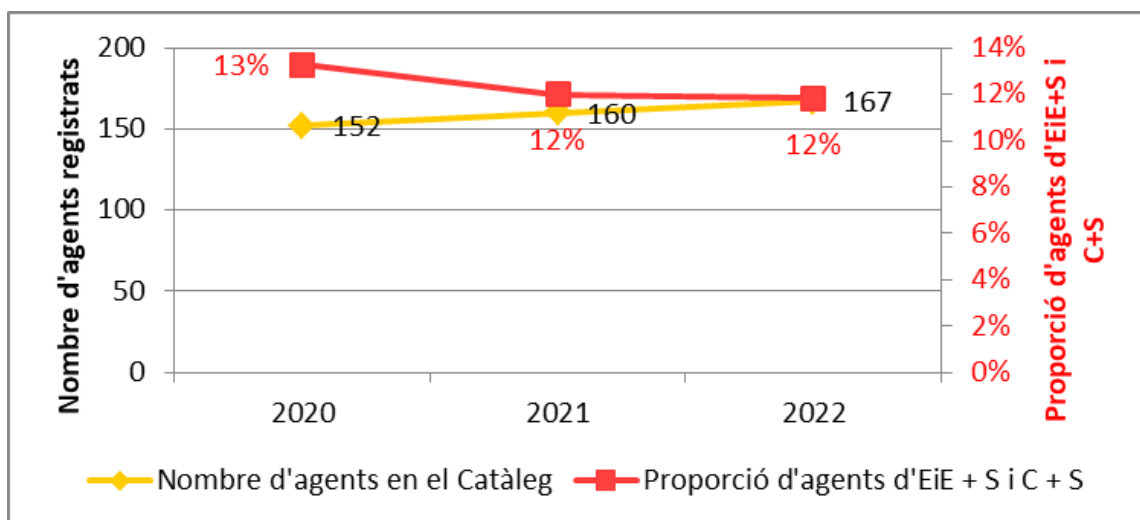
Difusió dels agents de la Xarxa B+S:

En el període 2012-2022 s'han impulsat dos mecanismes de difusió i promoció dels agents que formen part de la Xarxa B+S, amb diferents graus de consolidació:

- **El Catàleg de serveis i recursos B+S.** En aquest espai web es van registrar l'any 2020 els serveis i iniciatives dels agents membres de la Xarxa Barcelona + Sostenible. Si bé els anys posteriors s'ha completat el repositori amb algunes dades d'agents addicionals, . L'objectiu ha estat facilitar que qualsevol organització o la ciutadania puguin trobar serveis i recursos concebuts amb criteris socials i de sostenibilitat. Si bé el nombre d'agents registrats en el Catàleg ha passat de 152 l'any 2020 a 167 l'any 2022 (+10%, figura 22), la proporció que suposa dels agents del programa EiE+S i C+S ha disminuït, passant del 13% al 12% donat que el nombre d'agents ha augmentat entre aquests dos anys (figura 22).

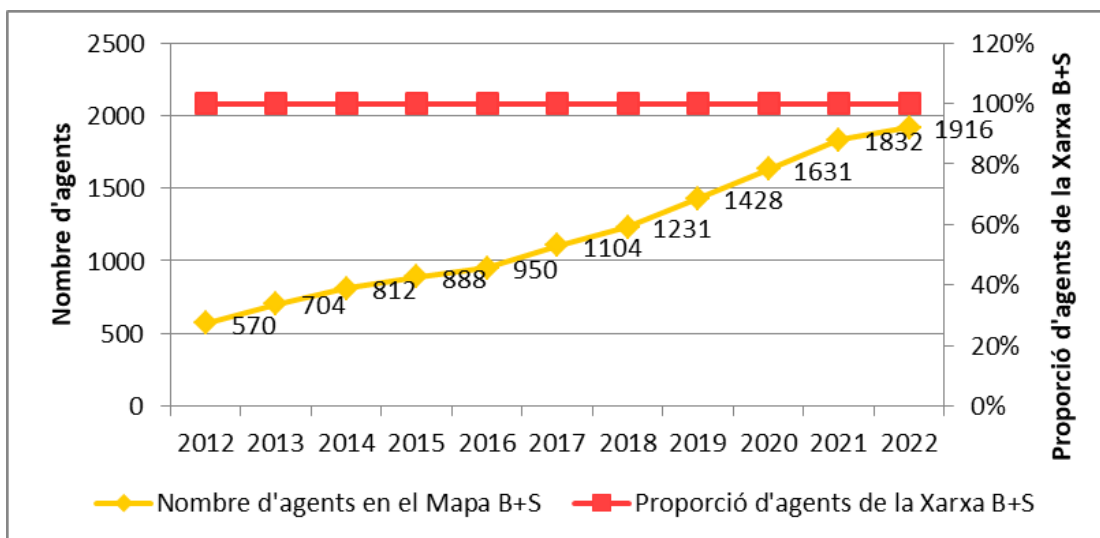
FIGURA 21. AGENTS REGISTRATS EN CATÀLEG DE SERVEIS I RECURSOS B+S. 2020-2022.

¹³ L'any 2016, durant el Dia del Medi Ambient es va organitzar el programa de portes obertes PINYA en el marc del qual els agents de la Xarxa oferien activitats a la ciutadania. L'any 2016 hi van participar 38 organitzacions i es van oferir unes 60 activitats. Aquesta jornada de portes obertes es va deixar de celebrar a partir de l'any 2017. L'any 2017 es va celebrar la Setmana de la Natura i neteja de platges.



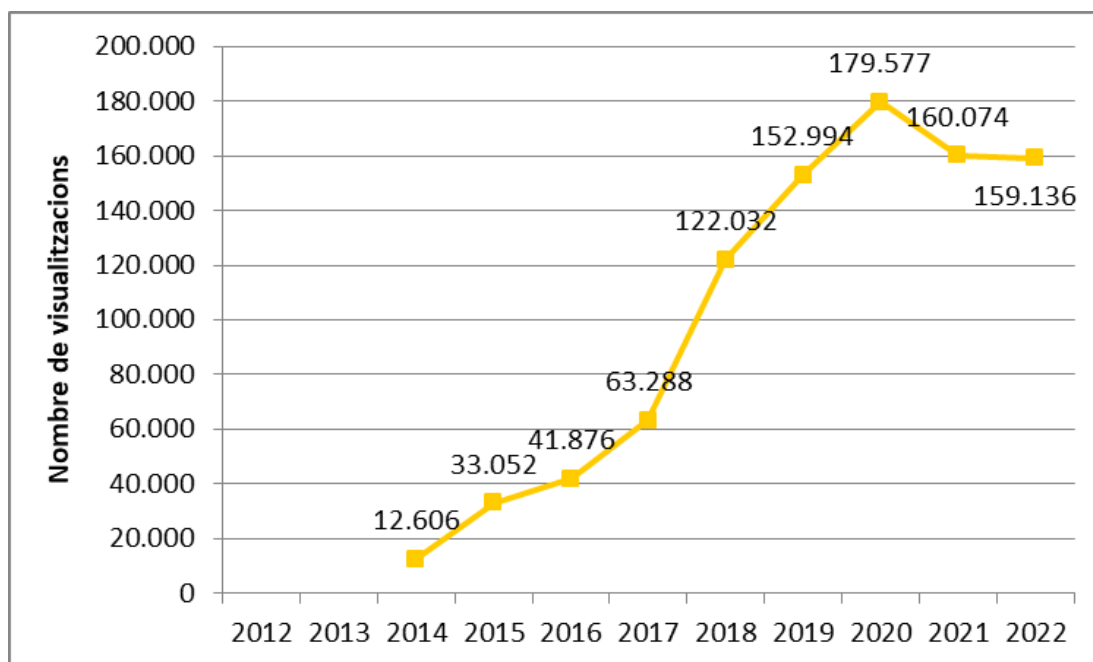
- **El Mapa Barcelona + Sostenible (Mapa B + S).** El Mapa B+S és un projecte participatiu que es va crear amb l'objectiu d'oferir una eina dinàmica i comunitària que enforteixi la xarxa ciutadana de Barcelona compromesa amb la sostenibilitat. Actualment s'hi poden trobar iniciatives socioambientals impulsades tant pels agents de la Xarxa B+S signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, com altres agents. El Mapa B+S proporciona informació pràctica sobre punts d'interès (com ara botigues, allotjaments, equipaments i infraestructures), itineraris, i experiències ciutadanes (relats, fotografies i activitats) de la ciutat. Totes les organitzacions signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022 estan registrades en el Mapa B+S.

FIGURA 22. AGENTS DE LA XARXA B+S EN EL MAPA BARCELONA + SOSTENIBLE. 2012-2022.



El nombre de visualitzacions del Mapa B+S ha passat de 12.606 l'any 2014 a 159.136 l'any 2022. Això ha suposat un increment del 1.162% en aquest període (figura 24).

FIGURA 23. VISUALITZACIONS DEL MAPA BARCELONA + SOSTENIBLE. 2012-2022.



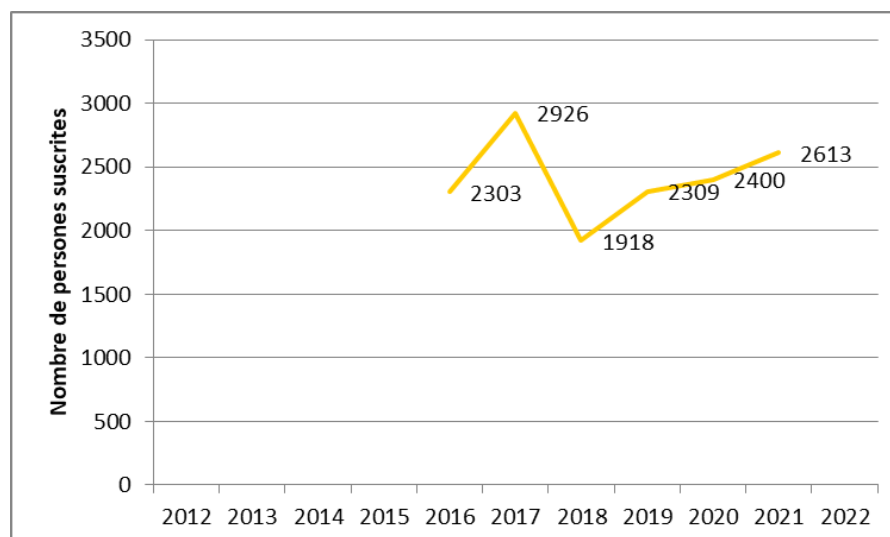
Difusió de les accions de la Xarxa B+S:

Les accions comunicatives de les activitats i assoliments de la Xarxa B+S s'han realitzat principalment a través dels següents canals:

- **Butlletins informatius periòdics.** El programa disposa de dos butlletins:
 - **Butlletí del programa Barcelona + Sostenible.** En aquests s'han publicat les bones pràctiques dels agents participants, les activitats impulsades pel programa, notícies d'interès per als agents, etc. El nombre de persones i agents als que s'ha enviat el Butlletí ha passat de 2303 l'any 2016 a 2613 l'any 2022 (+13%, figura 25).

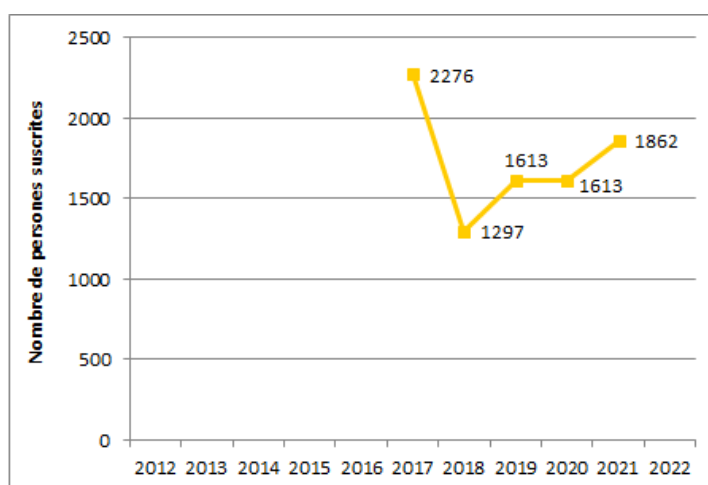
El 2018 hi ha una davallada de subscriptors perquè es va renovar la subscripció degut a la nova protecció de dades.

FIGURA 24. PERSONES I AGENTS SUBSCRITS AL BUTLLETÍ DE LA XARXA B+S. 2012-2022.



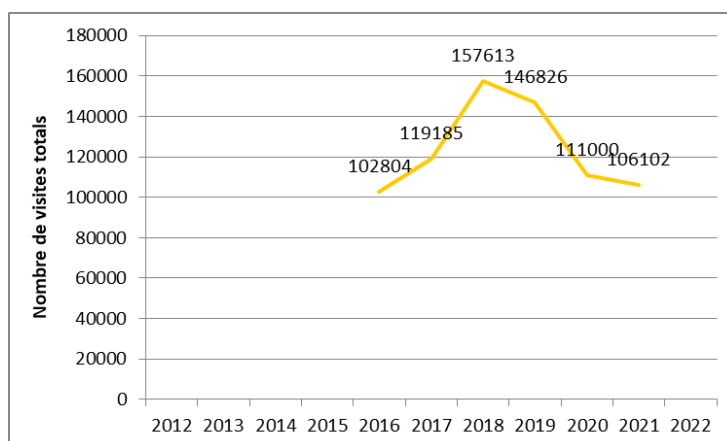
- **Butlletí del programa Escoles + Sostenibles, de periodicitat quinzenal.** En aquest s'han publicat notícies d'actualitat del programa, experiències i projectes dels centres educatius participants, i recursos que els poguessin ser d'interès per impulsar els projectes. El nombre de persones i agents als que s'ha enviat el Butlletí ha passat de 2.276 l'any 2017 a 1.862 l'any 2022 (-18%, figura 25). L'any 2022, amb l'objectiu d'avaluar el butlletí i adaptar-lo al màxim a les necessitats dels centres educatius, s'ha iniciat un procés de consulta per recollir les valoracions de la comunitat educatiu a través d'un [qüestionari on-line anònim](#). El 2018 hi ha una davallada de subscriptors perquè es va renovar la subscripció degut a la nova protecció de dades.

FIGURA 25. PERSONES I AGENTS SUBSCRITS AL BUTLLETÍ ESCOLES + SOSTENIBLE. 2012-2022.



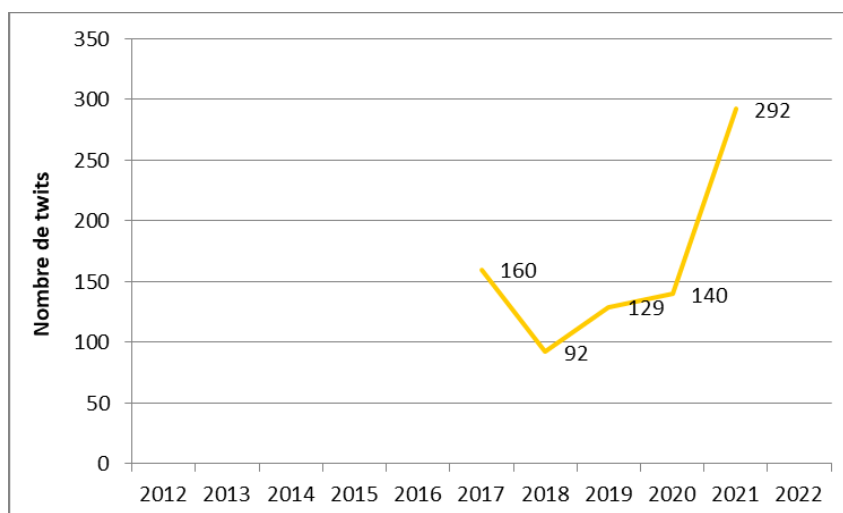
- **Pàgina web de la Xarxa B+S.** La pàgina web del programa Barcelona + Sostenible ha constituït el principal espai informatiu dels agents que formen part de la Xarxa B+S. Durant el període 2012- 2022, ha estat un espai en el que s'ha actualitzat constantment la informació sobre les activitats impulsades pels diferents programes, en el que s'han penjat els recursos, guies i materials del propi programa, i en el que s'ha donat difusió de les bones pràctiques i de les accions impulsades pels agents. Durant aquests deu anys ha estat un espai viu d'informació i de difusió, no només als agents participants, sinó al conjunt de la ciutadania. El nombre de visites totals ha evolucionat al llarg del període 2012-2022 amb un increment del trànsit durant l'any 2018, si bé posteriorment ha baixat, passant de 102.804 visites l'any 2016 a 106.102 visites l'any 2022 (+3%, figura 27).

FIGURA 26. VISITES A LA PÀGINA WEB DE LA XARXA B+S. 2012-2022.



- **Xarxes socials del programa.** Les xarxes socials utilitzades pel programa han estat Twitter i Instagram, des dels comptes de l'Ajuntament de Barcelona i dels agents proveïdors de serveis. A través d'aquest mitjà, el programa ha facilitat la difusió de les accions impulsades al conjunt de la ciutadania, i als agents participants. El nombre de tuits amb l'etiqueta "BarcelonaSostenible" ha passat de 160 l'any 2017 a 292 l'any 2021 (+83%, figura 28). El nombre de tuits amb l'etiqueta "EscolesSostenibles" ha passat de 129 l'any 2017 a 162 l'any 2021 (+83%, figura 28).

FIGURA 27. NOMBRE DE TUI TS AMB L'ETIQUETA "BARCELONASOSTENIBLE". 2012-2022.



Cal afegir que anualment, les secretaries dels programes Empreses i Entitats + Sostenibles, Comerç + Sostenible i Escoles + Sostenibles han elaborat les memòries d'activitat anuals¹⁴ que han possibilitat el retiment de comptes sobre les accions impulsades.

Finalment es presenta quin ha estat el grau de penetració i el grau de resposta a les activitats impulsades, dos indicadors utilitzats pel programa per fer el seguiment de les accions impulsades.

El grau de penetració és la proporció d'organitzacions de la Xarxa B+S que han rebut assessorament personalitzat (visites presencials, assessoraments en línia i per correu electrònic) o han utilitzat algun recurs de la Xarxa (espai donacions, difusió de les seves activitats, etc.) o han participat en alguna activitat. En la figura 29 s'observa que ha passat del 65% l'any 2015 al 44% l'any 2022 (-32%, figura 29).

El grau de resposta és la mitjana de la proporció de resposta dels agents de la Xarxa B+S a l'oferta d'activitats, respecte a l'objectiu fixat en la fase inicial de disseny de l'activitat. En la figura 29 s'observa que ha passat del 99% l'any 2015 al 78% l'any 2022 (-21%, figura 29).

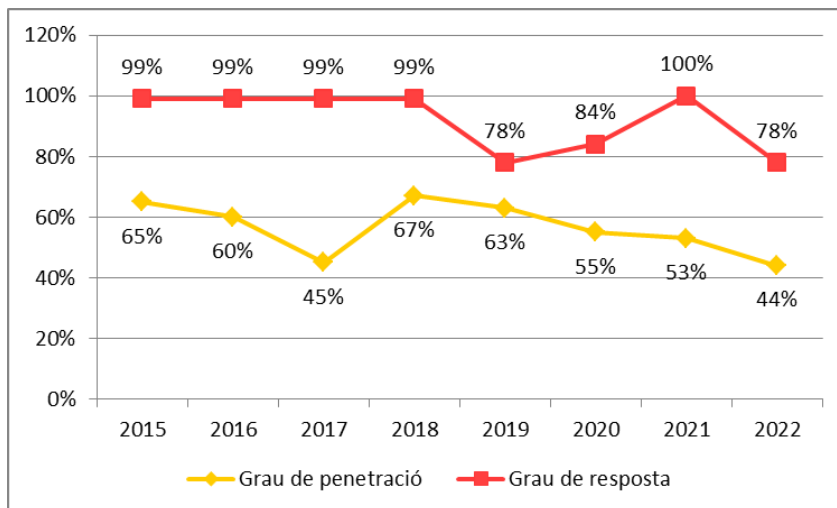
FIGURA 28. GRAU DE PENETRACIÓ I GRAU DE RESPOSTA DEL PROGRAMA B+S. 2012-2022.

¹⁴ Les memòries es poden trobar en els següents enllaços:

Entitats i empreses + Sostenibles: <https://www.barcelona.cat/barcelonasostenible/ca/entitats-i-empreses/tags/page/memories>

Comerç + Sostenible: <https://www.barcelona.cat/barcelonasostenible/ca/comerc-sostenible/tags/page/memories-cs>

Escoles + Sostenibles: <https://www.barcelona.cat/barcelonasostenible/ca/escoles-sostenibles/tags/page/memories-del-programa>



Quina ha estat la valoració dels agents de la Xarxa B+S sobre els aspectes d'implementació de les accions?

1. Es consideren aspectes positius:

- a) **Es disposa d'una persona tècnica** que agilitza la resolució de les consultes que es puguin realitzar.
- b) **Es té accés a informació** sobre les accions, iniciatives i estratègies que impulsen els agents, constituint exemples de pràctiques i generant idees suggeridores que poden ser replicables.
- c) **Es cerquen i es generen oportunitats de col·laboració** entre els agents més enllà de les proposades pel programa.
- d) **Resulta fàcil contactar i relacionar-se amb agents** que treballen en el marc de la sostenibilitat a Barcelona.
- e) **El sistema de governança ha ampliat la participació representativa** a través del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat, els grups de treball i els espais sectorials. Els membres de la Xarxa B+S s'han pogut implicar i participar en aspectes d'organització i impuls de la pròpia Xarxa B+S.
- f) **L'acció col·laborativa s'ha tornat més eficaç** amb el temps gràcies a la millora dels aspectes de coordinació.
- g) **El manteniment d'una activitat útil i gratificant per a la diversitat d'organitzacions i persones**, amb diferents cultures organitzatives, graus d'expertesa ha possibilitat mantenir la seva implicació.
- h) **La gestió realitzada per les secretaries dels programes ha possibilitat tots els assoliments del programa** en termes d'informació i assessorament, impuls de millores, treball en xarxa, incidència, etc.
- i) Les estratègies i accions de visibilització de les iniciatives i experiències dels agents així com les de creació de sinergies han possibilitat inspirar l'acció.

- j) Els butlletins informatius de la Xarxa B+S han permès donar a conèixer les iniciatives que s'impulsen i els recursos existents.

2. Es consideren oportunitats de millora:

k) **Ampliar les capacitats de determinats sectors prioritaris a través de la formació en la sostenibilitat de les pràctiques:** p. e., sector de la restauració. Ampliar les capacitats de determinats sectors prioritaris a través de l'assessoria sobre com incorporar pràctiques més sostenibles.

l) **Millorar la qualitat de la participació en la Xarxa B+S.** Afavorir dinàmiques, intercanvi de bones pràctiques i experiències, i processos (p. e., per sectors mantenint les trobades sectorials, amb altres sectors, entre centres educatius, de centres educatius amb altres sectors, etc.). Desenvolupar un "observatori" d'accions i contactes. Generar espais permanents de trobada i d'acció coordinada i conjunta dels diversos agents que actuen en clau de sostenibilitat: impulsar clústers; espais de diàleg i cooperació entre entitats i empreses; vincles de l'economia social i solidària amb el petit comerç; interrelació del teixit empresarial i autònom amb l'associatiu, educatiu, veïnal, etc. Promoure sinèrgies locals entre agents, entre centres educatius, etc. Establir mecanismes de coordinació dins del mateix sector i entre sectors. Generar grups de treball cooperatiu multidisciplinars per abordar conjuntament reptes i problemàtiques. Ampliar el *networking* per poder generar sinèrgies. Treballar en comissions amb objectius concrets (p. e., residu Zero). Incorporar metodologies de generació de consens, aconseguir que la incidència en les polítiques públiques sigui més significativa i més directa; una participació més vinculant i continuada; un retorn polític de qualitat. Implicar més la ciutadania. Impulsar voluntariat juvenil ambiental que doni suport a la dinamització d'activitats en els centres educatius. Impulsar la participació del jovent en voluntariat ambiental en iniciatives municipals. Impulsar un consell ciutadà per la sostenibilitat liderat per jovent. Aconseguir un escó flotant al Plenari municipal. Millorar els horaris de les reunions presencials per afavorir la conciliació. Organitzar un repositori digital amb tota la informació d'interès dels agents: p. e., convocatòries, espais de treball col·laboratiu, etc. Als plenaris, que hi hagi més espai real de participació dels membres donat que es considera que sovint queda reduït. Vetllar per a què la Xarxa sigui executiva, àgil i operativa. Fomentar sinèrgies col·laboratives entre sectors mitjançant comissions intersectorials. Afavorir una informació més fluïda dels resultats de les sessions per a que sigui més accessible per a tots els agents i, en especial, per als membres del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat. Utilitzar eines i dinàmiques que de manera constant facilitin la participació i representació de tots els agents del Consell i la Xarxa.

m) **Afavorir econòmicament l'activitat que contribueix a la transició ecològica, social i econòmica justa.** Ampliar els ajuts a les empreses i organitzacions per impulsar canvis que afavoreixin la sostenibilitat (p. e., plàstics zero), difondre i promoure opcions de finançament ètic, ajuts per a la creació de llocs de treball, oferir incentius de reducció fiscal (p. e., quotes d'autònoms), programes d'inserció laboral i foment de l'ocupabilitat en ocupacions ambientals, etc.

n) **Impulsar projectes pilot d'acció cooperativa que puguin ser escalables al conjunt de la ciutat.** Generar sinèrgies entre les iniciatives d'acció portades a

terme pels agents. Fomentar la replicabilitat de les accions i projectes impulsats a terme. Augmentar les dotacions de les convocatòries de subvencions per impulsar aquests projectes. Simplificar les bases de les convocatòries i els tràmits. Disposar de més temps real per a què els agents puguin desenvolupar idees. Poder treballar els projectes de ciutat a través dels barris/districtes. Utilització dels interlocutors entre l'administració i ciutadania/veïnat per traslladar el model de ciutat. Traslladar i escalar els projectes pilot i iniciatives ja desenvolupades que funcionen, i replicar-les a l'àmbit de ciutat: projectes disruptius pilot; bones pràctiques; innovacions socials, educatives, tecnològiques, etc. Ampliar la col·laboració amb les organitzacions de tercer nivell per ampliar la col·laboració de les empreses, comerç i organitzacions. Implicar les petites empreses en les prioritats i reptes ambientals de ciutat. Promoure grups de treball per barris per implantar els projectes. Amb un espai físic/virtual de *coworking* per desenvolupar projectes col·lectius. Nou model de treball dins la situació d'emergència. Participació activa i inclusiva de la ciutadania en la cocreació de solucions a reptes socials i ambientals i que tinguin impacte social. El treball en Xarxa entre diferents sectors concretat en comissió o projectes i compromisos acotats.

o) **Ampliar la divulgació de l'acció de la Xarxa B+S.** Difondre indicadors dels projectes impulsats per la Xarxa B+S. Fer més difusió interna entre xarxes de la Xarxa B+S (p. e., més interacció d'Escoles + S amb la Xarxa B+S per donar visibilitat a les iniciatives dels centres educatius, combinant les trobades de les xarxes, etc.). Obrir les sessions del Consell Ciutadà a les xarxes socials. Tenir més presència en programes impulsats per altres administracions i organismes. Publicar les bones pràctiques de les organitzacions en els butlletins de B+S. Fer una guia de les organitzacions adherides i amb compromís ambiental. Fer productes de comunicació digital sobre les iniciatives promogudes (p. e., des d'Escoles +S) en llenguatges adaptats a les comunitats de referència (p. e., jovent). Impulsar per accions d'incidència a peu de carrer.

p) **Ampliar la informació a la ciutadania sobre l'estat ambiental i la urgència de passar a l'acció.** Donar més difusió i transparència a les dades sobre l'estat ambiental de la ciutat. Fer incidència perquè el tema del canvi climàtic estigui més present en els mitjans de comunicació. Impulsar la integració de l'emergència climàtica en els centres educatius (p. e., incloent una enquesta sobre la percepció de la infància i jovent del canvi climàtic). Ampliar les accions per fer "pedagogia de barri", sobre l'estat ambiental dels barris. Comunicació a la ciutadania. Promoció d'una nova cultura per a la sostenibilitat que permeti empoderar a la ciutadania cap a la lluita contra el canvi climàtic.

i) **Promoure el coneixement del Compromís més enllà de la xarxa d'organitzacions,** al conjunt de la ciutadania.

2.3 Quins han estat els efectes de les accions impulsades?

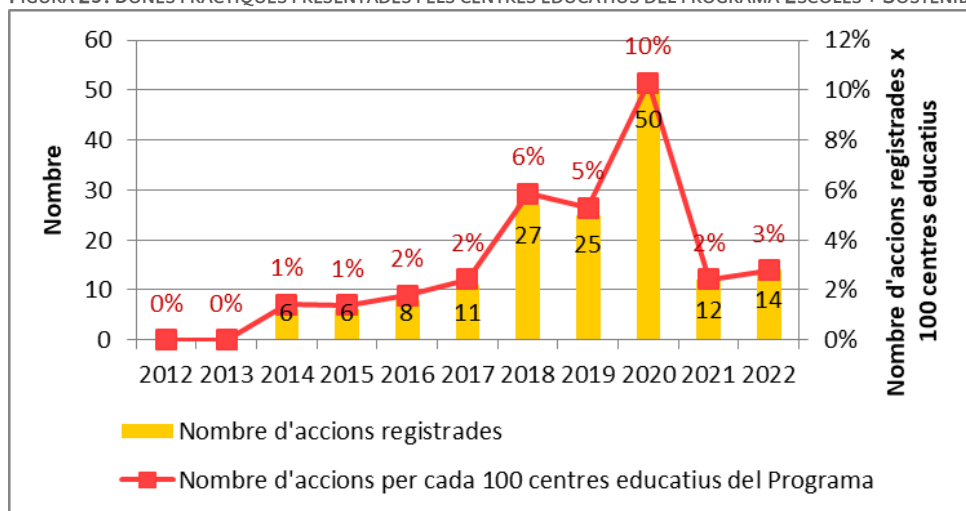
Les accions (bones pràctiques i plans d'acció) presentades pels agents de la Xarxa B+S han augmentat si bé la proporció d'agents que han registrat voluntàriament accions s'ha mantingut molt baixa pels programes EiE+S i C+S. En el cas dels centres educatius del programa E+S, els projectes anuals han augmentat en detriment dels triennals. La reducció del preu públic de la recollida residus si es presentava una acció de sostenibilitat, ha promogut l'adhesió de comerços als plans d'acció de les seves organitzacions de comerciants.

El nombre d'agents que han registrat accions de la millora de les seves pràctiques per fer-les més sostenibles ha crescut en el període 2012-2022. L'abast de les accions impulsades ha estat de dos tipus: 1) accions o "bones pràctiques" de millora de determinats processos i àmbits de funcionament de les organitzacions ja realitzades¹⁵, i 2) plans d'acció aprovats que constitueixen fulls de ruta per a la futura millora dels aspectes de sostenibilitat de les organitzacions per un període determinat. Per incentivar el registre d'aquestes accions i plans, els programes han previst una sèrie d'incentius econòmics en les taxes de gestió dels residus¹⁶. A continuació es presenten els progressos realitzats en cada programa:

- **Escoles + Sostenibles**

El nombre de bones pràctiques registrades pels centres educatius en aquest període ha passat de 6 bones pràctiques l'any 2014 a 14 bones pràctiques l'any 2022. Això ha suposat passar de 1 pràctica registrada per cada 100 centres educatius d'E+S, a 3 bones pràctiques (figura 30).

FIGURA 29. BONES PRÀCTIQUES PRESENTADES PELS CENTRES EDUCATIUS DEL PROGRAMA ESCOLES + SOSTENIBLES. 2012-2022.



¹⁵ Les accions registrades com a "bones pràctiques" són accions que destaquen perquè es consideren innovadores, replicables i transformadores. Les accions recurrents incloses dins d'un Pla d'acció no es consideren "bones pràctiques". Les accions o "bones pràctiques" que els agents han reportat han estat heterogènies, incloent mesures molt concretes, projectes, programes, campanyes, i projectes globals entre d'altres. La durada també ha estat diversa, podent ser molt acotada en el temps (p. e., una jornada) a permanent (una mesura consolidada o una acció periòdica). Això ha fet que algunes accions o bones pràctiques presentades, han pogut durar més d'un any. El Programa no ha establert un criteri sobre el temps de vigència del registre d'aquestes accions en els anys posteriors, si bé es mantenen "actives" en la base de dades.

¹⁶ Qualsevol agent de la Xarxa B+S que presenti un pla d'acció i ho sol·liciti pot ser beneficiari d'una reducció del Preu públic de recollida de residus. Els agents associats a un gremi o associació que sigui membre de la Xarxa B+S i s'adhereixi a alguna de les accions del Pla d'acció de l'organització a la que estan afiliats també ho poden sol·licitar.

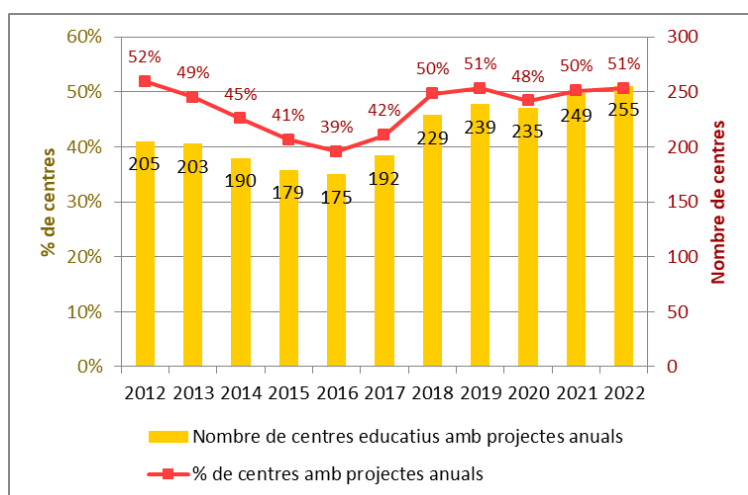
Nota: En aquest gràfic els anys de l'eix horitzontal corresponen a l'any d'inici del curs corresponent.

Pel que fa els plans d'acció, els centres educatius d'aquest programa poden impulsar projectes anuals o projectes projectes de tres anys o triennals¹⁷. El nombre de centres que han impulsat projectes anuals ha passat de 205 el 2012 a 255 el 2022 (figura 31a). Això ha suposat un increment del nombre de centres que impulsen aquest tipus de projectes d'un 24% en el període 2012-2022. Si bé ha incrementat el nombre d'agents que han registrat projectes anuals, la proporció d'agents que ha suposat del programa d'E+S ha disminuït, passant del 52% l'any 2013 al 51% l'any 2022 (figura 31a).

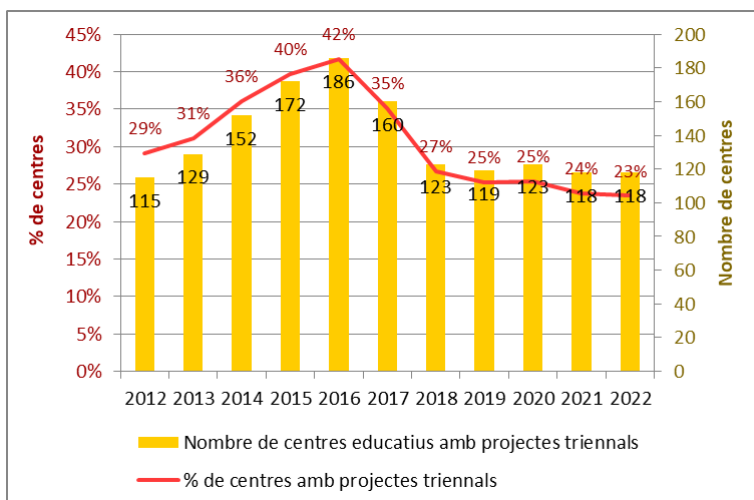
A la vegada, el nombre de centres que han impulsat projectes triennals ha passat de 115 el 2012 a 118 el 2022 (figura 31b). Això ha suposat un increment del nombre de centres que impulsen aquest tipus de projectes del 3%, si bé la proporció en relació al total de centres adscrits al programa disminueix, passant del 29% l'any 2012 al 23% l'any 2022.

FIGURA 30. CENTRES EDUCATIUS AMB PLANS D'ACCIÓ DEL PROGRAMA ESCOLES + SOSTENIBLES. 2012-2022.

a. Anuals



b. Triennals



¹⁷ L'opció de desenvolupar projectes triennals s'ofereix als centres que porten un mínim de tres cursos dins la Xarxa B+S, i han completat el seminari específic sobre projectes triennals. Un projecte de tres anys comporta una reflexió profunda sobre el camí recorregut amb la finalitat de marcar-se nous horitzons a llarg termini.

Nota: En aquest gràfic els anys de l'eix horitzontal corresponen a l'any d'inici del curs corresponent.

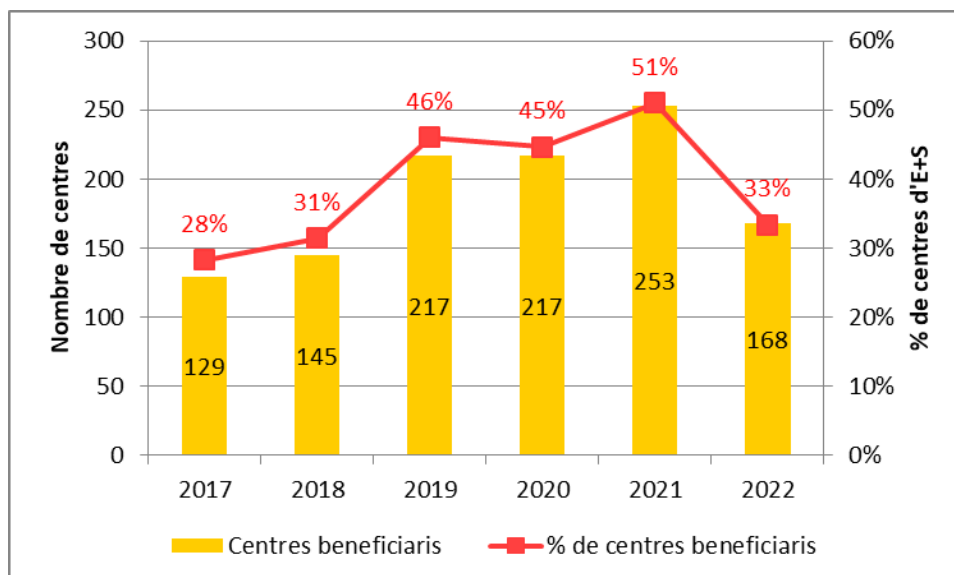
Els àmbits de transformació dels plans d'acció en el marc del Programa Escoles + Sostenibles estan concretats en la "Guia del programa Escoles + Sostenibles. Passem a l'acció!" editada l'any 2020. En aquest es planteja que els àmbits de millora dels centres són els cinc següents, per als quals es proveeixen una sèrie de preguntes per valorar el seu compliment:

1. Per a què?: les millores es realitzen en la visió del centre educatiu i en el projecte educatiu de centre, per integrar la cultura de sostenibilitat.
2. Què?: les millores es realitzen en les pràctiques pedagògiques, per fomentar el pensament sistèmic i globalitzat, el foment de les competències de pensament crític i creativitat, i l'empoderament de l'alumnat per a emprendre accions reals.
3. Com?: les millores es realitzen en els espais de governança i presa de decisions, per millorar el funcionament intern del centre, viure els valors, apreciar la diversitat, fomentar la participació i millorar la comunicació.
4. On?: les millores es realitzen en els aspectes de l'entorn educatiu del centre, per millorar les aules, l'espai de cuina i el menjador, els espais comuns, l'edifici i l'equipament, el recinte i els espais exteriors i l'entorn immediat.
5. I amb qui?: les millores es realitzen en la comunitat, per fer del centre un agent obert, fomentar el treball en xarxa, contribuir a la Xarxa B+S així com a altres xarxes.

A banda d'aquesta guia, el programa no disposa ara per ara d'una eina de registre de les millores específiques dels centres educatius en els cinc àmbits de la millora dels centres plantejats, ni del paràmetres de sostenibilitat (p. e., consum d'aigua, consum d'energia, emissions de GEH, residus generats, biodiversitat, etc.) que permeti realitzar una estimació agregada de la contribució dels centres educatius.

Per últim, el nombre de centres educatius que han estat beneficiaris de la reducció de preu de la taxa de recollida de residus ha passat de 129 l'any 2017 a 168 l'any 2022 (+30%, figura 32). Aquest nombre ha correspost el 28% dels centres del programa E+S l'any 2012 i el 33% dels centres l'any 2022.

FIGURA 31. CENTRES EDUCATIUS BENEFICIARIS DE LA REDUCCIÓ DE LA TAXA DE RECOLLIDA DE RESIDUS, ESCOLES + SOSTENIBLES. 2012-2022.



- **Entitats i empreses + Sostenibles, i Comerç + Sostenible**

Els agents dels programes Entitats i Empreses + Sostenibles, i Comerç + Sostenible poden impulsar accions específiques (bones pràctiques) i/ o plans d'acció. En el marc del CCS 2012-2022, no ha estat un requisit per formar part de la Xarxa B+S reportar les accions ni els plans d'acció realitzats.

En el cas de les organitzacions de segon nivell (p. e., associacions professionals, gremis, associacions de comerciants, etc.) també s'ha impulsat l'elaboració de plans d'acció, si bé no s'han registrat quines organitzacions se n'han dotat. Els agents afiliats a aquestes organitzacions de segon nivell han pogut adoptar i impulsar accions concretes dels plans d'acció de les seves organitzacions de referència. En aquest sentit, aquests plans d'acció s'han anomenat "plans a doble escala".

Els [plans d'acció i les accions reportades pels agents de la Xarxa B+S](#) han estat publicats a la pàgina web del Programa. En aquesta es poden fer cerques de les accions i dels plans d'acció per agent. En el cas de les accions es poden buscar pels objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022.

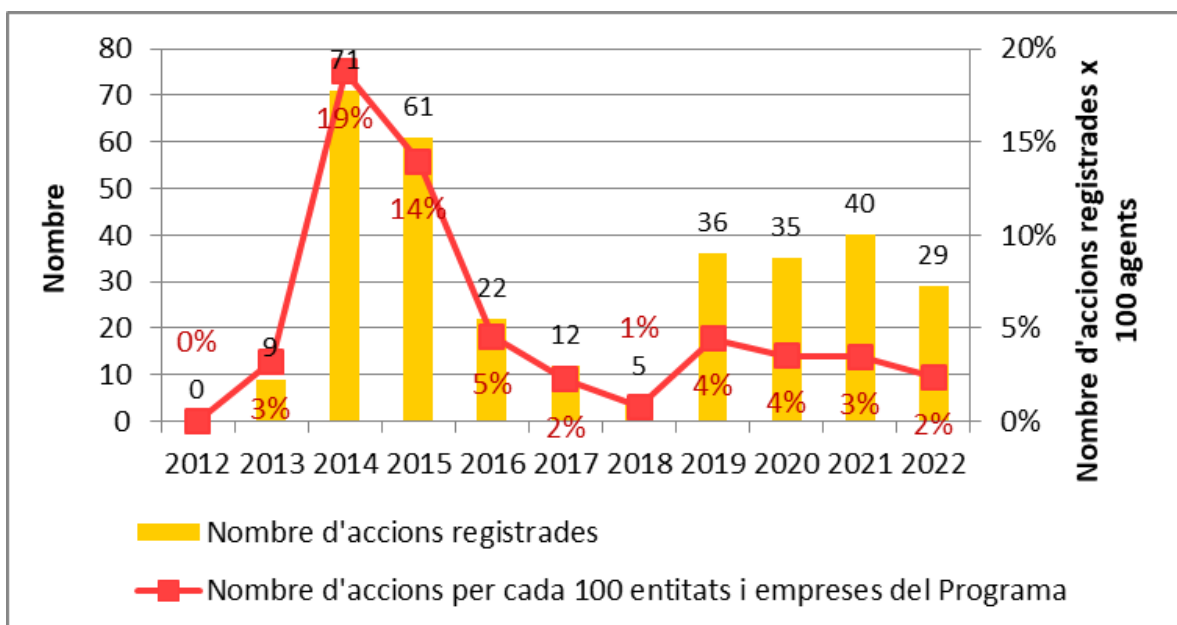
Impuls d'accions (o bones pràctiques)

El nombre d'entitats i empreses que han registrat accions o bones pràctiques ha passat de 9 l'any 2012 a 29 l'any 2022 (figura 33a). Si bé ha incrementat el nombre d'agents que han registrat bones pràctiques, la proporció d'agents que ha suposat del programa d'EiE+S ha disminuït, passant del 3% l'any 2013 al 2% l'any 2022.

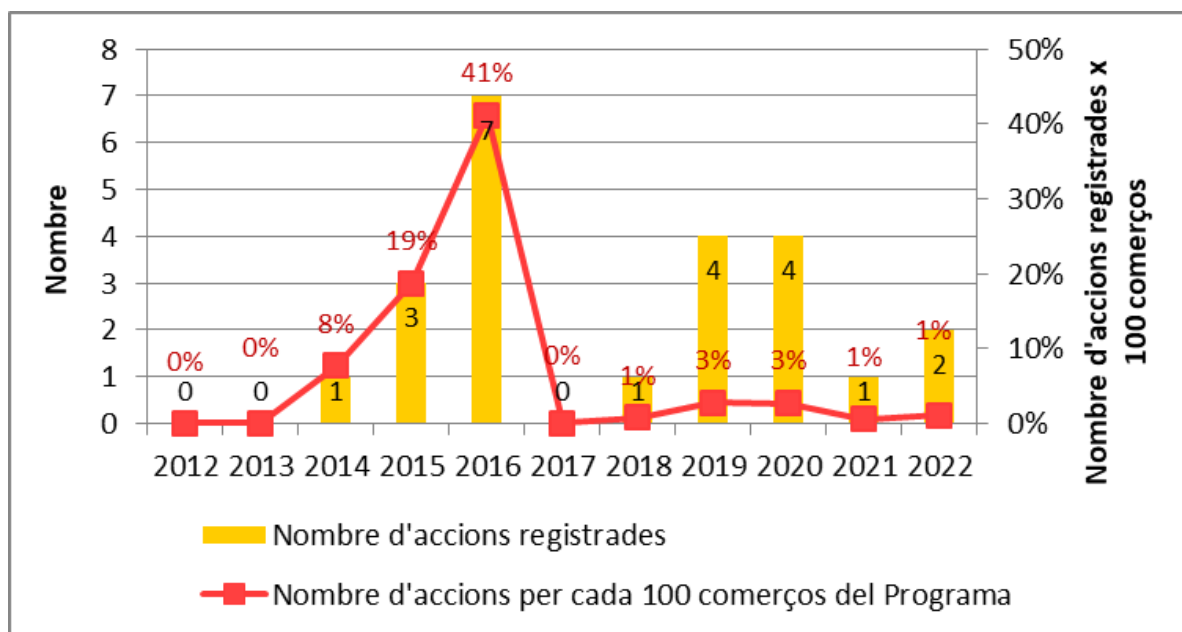
Pel que fa els comerços i organitzacions comercials, el nombre d'accions o bones pràctiques registrades ha passat de 0 l'any 2012 a 2 l'any 2022 (figura 33a). La proporció de comerços i organitzacions comercials que ho han fet ha passat del 0% a l'1% l'any 2022 (figura 33b).

FIGURA 32. BONES PRÀCTIQUES REGISTRADES PELS AGENTS DEL PROGRAMA ENTITATS I EMPRESES + S I COMERÇ + S. 2012-2022.

a) Entitats i Empreses + Sostenibles



b) Comerç + Sostenible



Per a les bones pràctiques, el programa també ha facilitat un model de fitxa en Word per plantejar-les un cop realitzades i poder-les registrar. En aquesta fitxa s'inclou un apartat per a què l'agent descriu la bona pràctica i descriu quins indicadors s'han utilitzat per avaluar els resultats. També s'inclou un apartat per descriure a quins objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat incideix la bona pràctica. Cada agent estableix els indicadors que considera rellevants.

A banda d'aquesta guia, actualment no es disposa d'una eina de registre dels resultats de millora obtinguts pels agents en els paràmetres de sostenibilitat (p. e., consum d'aigua, consum d'energia, emissions de GEH, residus generats, biodiversitat, etc.) que permeti realitzar una estimació agregada de la contribució dels agents. En aquest sentit es dona la oportunitat de dotar el programa d'una eina de comptabilitat per conèixer els impactes de la Xarxa B+S en termes d'efectes de les accions en les variables bio-físiques, socials i econòmiques.

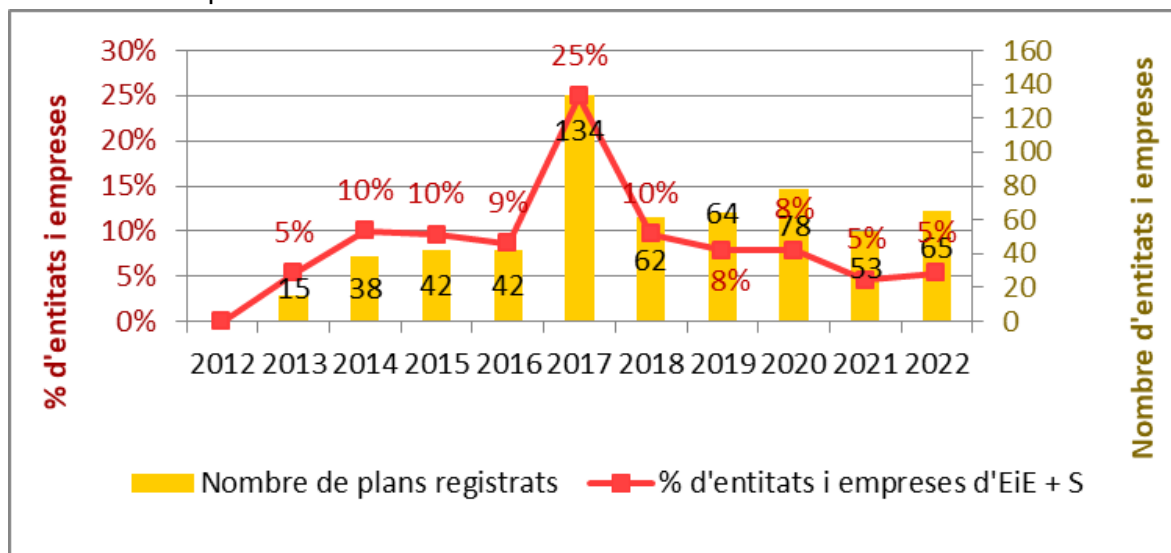
Impuls de plans d'acció

El nombre d'entitats i empreses que han registrat plans d'acció ha passat de 0 l'any 2012 a 65 l'any 2022 (figura 33a). Això ha constituït el 5% dels agents del programa EiE + S l'any 2022.

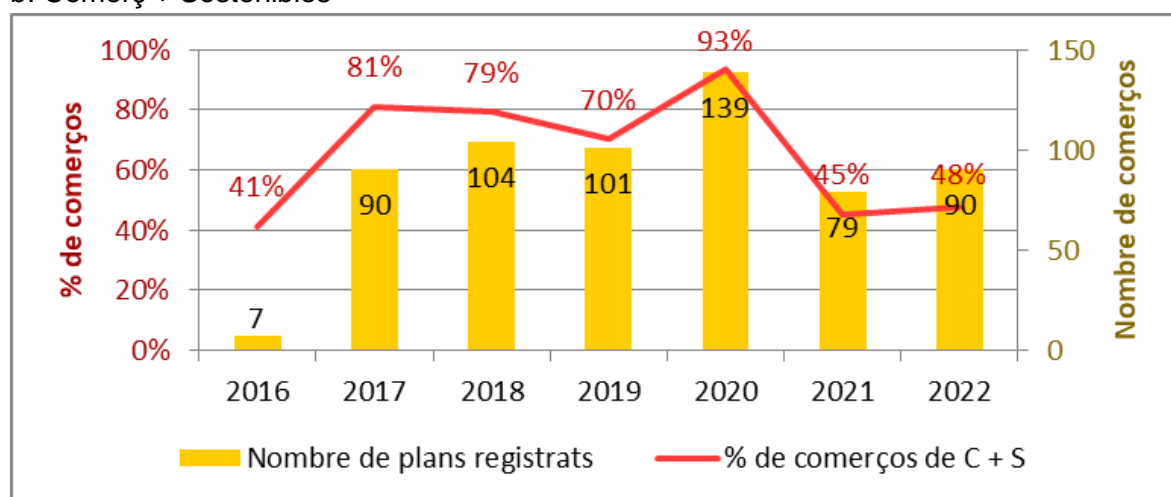
Pel que fa als comerços i organitzacions comercials, el nombre de plans d'acció registrats ha passat de 7 l'any 2016 a 90 l'any 2022 (figura 34a). La proporció de comerços i organitzacions comercials que ho han fet ha passat del 41% l'any 2016 a l'48% l'any 2022 (figura 34b).

FIGURA 33. PLANS D'ACCIÓ DELS AGENTS DELS PROGRAMES ENTITATS I EMPRESES + S I COMERÇ + S. 2012-2022.

a. Entitats i Empreses + Sostenibles



b. Comerç + Sostenibles



Per a l'impuls dels plans d'acció, el programa ha facilitat un model de Pla d'acció B+S en Word, en el que s'hi inclou un apartat per concretar les accions a ser impulsades, que poden ser de continuïtat, millora o innovació. El document inclou un apartat d'avaluació que permet identificar un indicador per actuació i establir els objectius esperats. També s'inclou un quadre que permet identificar en quins dels objectius i línies d'acció del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat incideix el pla d'acció, en genèric sense concretar quina de les accions incideix en quin objectiu.

Actualment no es disposa d'una eina de registre dels resultats de millora obtinguts pels agents en els paràmetres de sostenibilitat (p. e., consum d'aigua, consum d'energia, emissions de GEH, residus generats, biodiversitat, etc) que permeti realitzar una estimació agregada de la contribució dels agents. En aquest sentit es dona la oportunitat de dotar el programa d'una eina de comptabilitat per conèixer la contribució de la Xarxa B+S a la millora dels indicadors de sostenibilitat.

Impuls de plans d'acció en les organitzacions de segon nivell per incentivar una acció "a doble escala"

En el cas de les organitzacions sectorials de segon nivell que han signat el CCS 2012-2022 i que són membres de la Xarxa B+S -per exemple associacions professionals, gremis, associacions de comerciants, col·legis professionals, grups empresarials o cadenes d'establiments- el programa ha impulsat l'elaboració de plans d'acció "a doble escala" anuals o biennals.

Es tracta de plans d'acció que constitueixen una crida de les organitzacions de segon nivell als agents afiliats per adoptar algunes de les línies d'acció proposades concretant-les amb accions pròpies. Les organitzacions de segon nivell han impulsat i acompanyat en diferent mesura i amb diferents estratègies les accions dels agents afiliats (p. e., a través de campanyes, proporcionant recursos o serveis, etc)¹⁸. La Secretaria del Programa ha assessorat i proporcionat alguns recursos a les organitzacions de segon nivell, algunes de les quals han sol·licitat subvencions per desplegar els plans i les accions. El sistema de registre dels plans d'acció dels agents del Programa no permet, ara per ara, proporcionar el dades del nombre i tipologia d'organitzacions de segon nivell amb plans d'acció separades de les de la resta d'agents dels programes d'EiE+S i de C+S¹⁹.

Els agents afiliats han pogut reportar aquestes accions concretes al Programa a través de diversos formularis web que la Secretaria del Programa ha configurat ad-hoc per cada organització de segon nivell²⁰. Aquests agents adherits al pla d'acció de la seva organització no s'han considerat membres de la Xarxa B+S.

Alguns exemples de les línies d'acció impulsades per les organitzacions de segon nivell han estat, entre d'altres:

- La reducció de residus: fomentant l'ús de bosses de roba que s'han distribuït als agents associats, portant a terme campanyes per reduir l'ús de canyetes de plàstic en la restauració i la campanya #beuresenseplastic, etc.
- El foment del transport i mobilitat sostenible fomentant l'ús de la bicicleta per part del comerç.
- La conservació de la biodiversitat a través de la instal·lació d'hotels d'insectes produïts per una fundació d'inserció de persones discapacitades.

¹⁸ Alguns exemples d'aquestes estratègies d'acompanyament han estat:

https://www.barcelona.cat/barcelonasostenible/sites/default/files/documents/plans/pla_daccio_clms_20_21_2022_gremi_de_restauracio.pdf

https://www.barcelona.cat/barcelonasostenible/sites/default/files/documents/plans/pla_accio_sant_andreu_nord_2022.pdf

<https://www.barcelona.cat/barcelonasostenible/sites/default/files/documents/plans/pla-accio-coac-2022.pdf>

¹⁹ Actualment es poden obtenir dades desagregades per programes (Escoles + Sostenibles; Comerç + Sostenible; Entitats i Empreses), i per sectors (p.e, centres educatius; empreses i organitzacions empresarials; entitats cíviques i ciutadanes; col·legis professionals; universitats i instituts de recerca; equipaments i serveis públics).

²⁰ El Programa ha incorporat eines d'anàlisi de les accions registrades pels agents en el marc dels plans d'acció de les organitzacions de segon nivell. Aquest sistema permet comptar anualment el nombre d'activitats econòmiques i de professionals adherits, desagregat per sector. En els darrers anys també s'ha realitzat un anàlisi per temes de les línies d'acció dels plans marc a les quals s'han adherit.

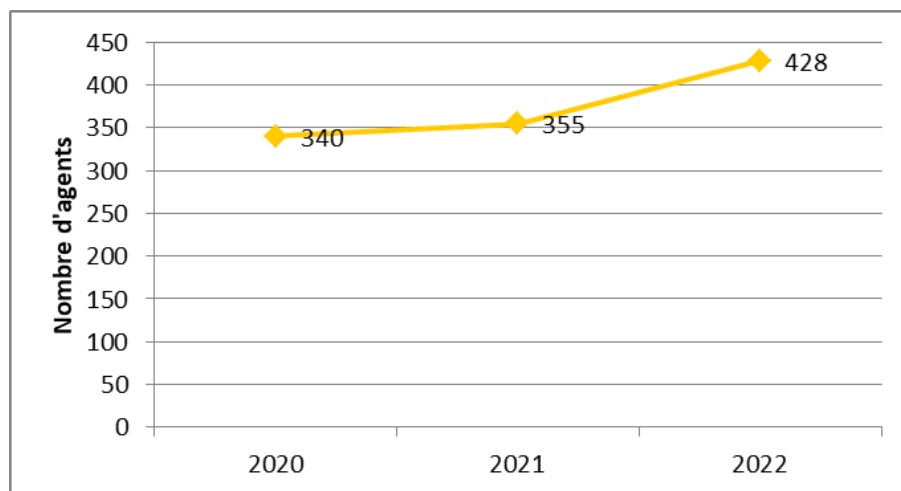
- L'ambientalització d'espais i esdeveniments per conscienciar i difondre les bones pràctiques en la reducció dels consums d'aigua, energia i materials als locals comercials associats i oficines dels col·legiats.
- La promoció del consum responsable potenciant l'oferta de productes que provenen del comerç just, de proximitat, ecològics, artesanals o genuïns.
- La prevenció del malbaratament alimentari i la promoció de l'economia circular a la restauració i als establiments d'alimentació posant en contacte els establiments amb entitats que aprofitin els excedents que el propi establiment no pot aprofitar o sumant-se a accions ja existents.
- La promoció de l'estalvi i eficiència energètica a través de la millora de la gestió i de les instal·lacions per millorar el grau de confort dels clients i la petjada de carboni, etc.

En el marc del programa EiE+Sostenibles, el nombre d'agents que s'han adherit a les accions d'aquest tipus de plans ha passat de 340 l'any 2020 a 428 l'any 2022 (figura 35a). Això ha suposat un increment del 26% entre aquests tres anys.

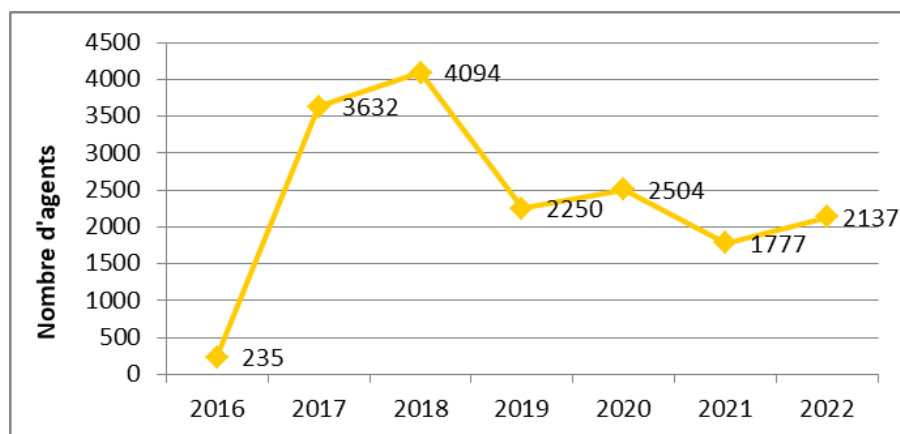
En el marc del programa C+Sostenible, el nombre d'agents que s'han adherit a les accions d'aquest tipus de plans ha passat de 235 l'any 2016 a 2137 l'any 2022 (figura 35b). Això ha suposat un increment del 809% en aquest període.

FIGURA 34. AGENTS ADHERITS A PLANS D'ACCIÓ D'ORGANITZACIONS DE SEGON NIVELL. 2012-2022.

a. Entitats i Empreses + Sostenibles



b. Comerç + Sostenible



D'altra banda, també s'han realitzat avaluacions qualitatives amb les organitzacions de segon nivell que impulsen els plans de doble escala per tal d'identificar propostes de millora.

Actualment no es disposa d'una eina de registre dels resultats de millora obtinguts pels agents en els paràmetres de sostenibilitat (p. e., consum d'aigua, consum d'energia, emissions de GEH, residus generats, biodiversitat, etc.) que permeti realitzar una estimació agregada de la contribució dels agents. En aquest sentit es dona la oportunitat de dotar el programa d'una eina de comptabilitat per conèixer la contribució de la Xarxa B+S a la millora dels indicadors de sostenibilitat.

Reducció del preu de la recollida de residus per incentivar el registre de plans d'acció

Per incentivar el registre dels plans d'acció i de les accions impulsades, el programa ha impulsat alguns beneficis en taxes de gestió de residus. Les entitats o empreses que han publicat la fitxa-resum del seu pla d'acció i els establiments, activitats econòmiques o professionals associats que han declarat que durien a terme algunes accions en el marc dels plans de les organitzacions de segon nivell a través del formulari web, han tingut accés, a partir del segon any, a una reducció del preu públic de recollida de residus (descompte del 10%) i de la quota d'ús del Punt Verd de Zona (descompte del 50% al 100%) a través d'una targeta d'usuari²¹.

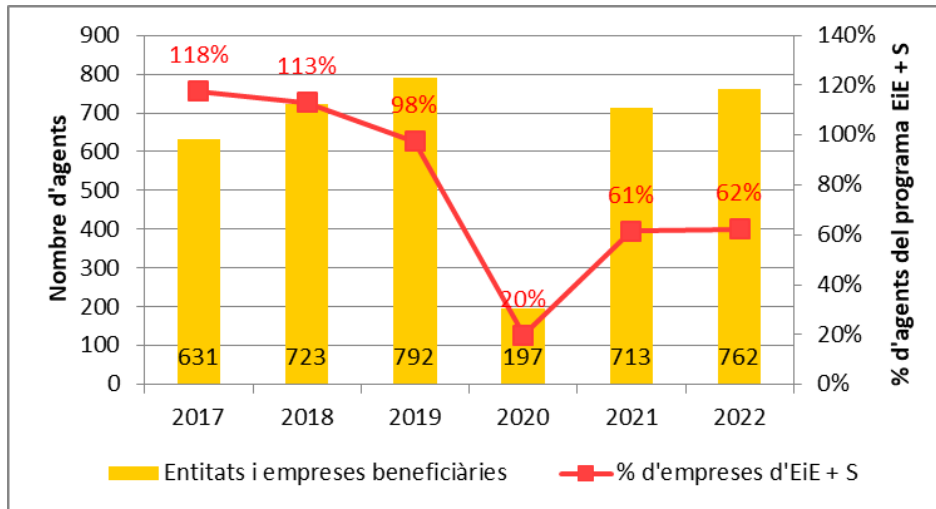
Pel que fa els agents del programa EiE+S, s'observa que el nombre d'agents beneficiaris d'aquest descompte ha augmentat passant de 631 l'any 2017 a 762 l'any 2022 (+21%, figura 36a), si bé ha disminuït en relació al nombre d'agents del programa EiE+S, passant del 118% l'any 2017 al 62% l'any 2022 (-47%, figura 36a). La major part d'agents del programa EiE+S no acostumen a sol·licitar aquesta reducció perquè estan exempts, no tenen local o perquè el que paguen és un preu molt baix. La major part dels agents beneficiaris han estat agents que no formen part de la Xarxa B+S però que estan adherits als plans d'acció de segon nivell d'organitzacions de la Xarxa. És el cas, per exemple, de col·legis professionals. Les entitats de turisme que paguen aquesta taxa també ho sol·liciten.

Pel que fa els agents del programa C+S, s'observa que el nombre d'agents beneficiaris d'aquest descompte ha disminuït passant de 3.404 l'any 2017 a 2.193 l'any 2022 (-36%, figura 36b), i també ha disminuït en relació al nombre d'agents del programa C+S, passant del 3.067% l'any 2017 al 1160% l'any 2022 (-47%, figura 36a). La majoria d'organitzacions del programa C+S sol·liciten aquesta reducció donat que els resulta avantatjosa. Addicionalment sol·liciten aquesta reducció els comerços adherits a plans d'acció de segon nivell de gremis o associacions de comerciants. De fet els agents adherits aprecien aquest incentiu econòmic.

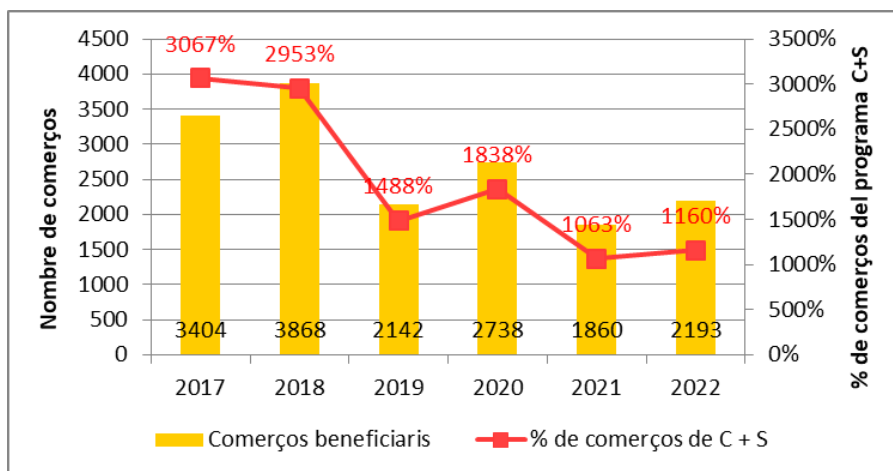
²¹ A partir del primer any també han tingut accés als serveis i recursos de suport (formacions, materials de comunicació...).

FIGURA 35. AGENTS BENEFICIARIS DE REDUCCIÓ DE PREUS DEL SERVEI DE RECOLLIDA DE RESIDUS, C+S I EIE + S, 2017-2022.

a) Entitats i Empreses + Sostenibles



b) Comerç + Sostenible



Els membres de la Xarxa B+S han fet un pas endavant impulsant iniciatives col·laboratives per escalar el canvi i accelerar així la contribució als reptes de ciutat

En el període 2012-2023, han estat diverses les iniciatives col·laboratives entre agents per impulsar l'escalatge de les accions a nivell de ciutat. Es tracta d'iniciatives que han volgut crear les condicions per convidar i proveir les eines per a què el conjunt dels agents i la ciutadania passin a l'acció. Aquestes iniciatives s'han impulsat des dels grups de treball del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat majoritàriament, la creació dels quals ha permès abordar les prioritats emergents en aquest període tal i com es descriu en l'apartat 2.2.

L'impuls d'aquestes iniciatives ha suposat una inversió important de temps dels agents de la Xarxa B+S participants per concretar les estratègies d'implementació de cada iniciativa i desplegar-les. Aquests processos col·laboratius han implicat un aprenentatge col·lectiu important per la complexitat dels reptes que han suposat. Per als agents participants aquests reptes han estat relacionats amb la cocreació de solucions a unes problemàtiques urgents i sistèmiques, la capacitats de generació d'acords i de presa de decisions en un marc de diversitat de visions i

experteses. Per part de l'Ajuntament de Barcelona, l'impuls d'aquests processos col·laboratius ha suposat un aprenentatge sobre les estratègies d'acompanyament per afavorir l'empoderament i l'autonomia dels equips d'agents participants així com per generar les condicions de viabilitat en les fases de concepció i disseny (p. e., a través d'espais que afavorissin la reflexió i d'accions d'ampliació de capacitats en la formulació de projectes) i d'implementació (p. e., a través de l'impuls d'aliances estratègiques i la provisió de recursos econòmics per a l'execució).

En la taula 7 es mostren les iniciatives col·laboratives d'impuls del canvi més rellevants portades a terme en el període 2012-2022.

TAULA 11. INICIATIVES COL-LABORATIVES IMPULSADES EN EL MARC DE LA XARXA B+S. 2012-2022.

Objectiu del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022	Iniciatives col·laboratives per l'escalatge del canvi
<p>Objectiu 1. Biodiversitat: del verd urbà a la renaturalització de la ciutat.</p>	<p>Concurs de cobertes verdes. 2017-2022. Es tracta d'una iniciativa que promou la implantació de nous terrats verds a la ciutat per ampliar la superfície de verd, i tots els serveis ecosistèmics que se'n deriven, generant un benefici de caràcter col·lectiu o social per a les persones residents. La primera edició del concurs es va organitzar l'any 2017 i la segona l'any 2020 a través de l'Institut Municipal de Paisatge Urbà. Els deu projectes guanyadors de cada edició han rebut una subvenció del 75% del cost amb un límit de 100.000 euros per coberta. Les propostes seleccionades han inclòs elements com ara horts urbans d'autoabastament, recollida d'aigües pluvials, instal·lacions de generació d'energia renovable, zona de compostatge de residus orgànics i zones d'estada i esbarjo.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Participants: 20 comunitats participants, ▪ Indicador de resultats: 7.555 superfície de verd generada.
<p>Objectiu 5. Ús racional dels recursos: de la societat del consum al consum responsable.</p>	<p>Repte i campanya "Beure sense plàstic". 2015-2020. Es tracta d'una iniciativa impulsada pel grup de treball de Residus del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat en el marc de la qual s'ha promogut la substitució de gots i envasos de plàstic d'un sol ús, fomentant la instal·lació de fonts d'aigua, l'ús de gots reutilitzables, eliminant els gots de plàstic de les màquines de <i>vending</i>, etc. El repte #beuresenseplastic va guanyar el premi de la Setmana Europea de Prevenció de Residus en la categoria d'Administracions l'any 2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Participants: 92 organitzacions adherides ▪ Indicadors de resultats: 44 tonelades de residus de plàstic d'un sol ús estalviades. <p>Compromís Plàstic zero. 2021-Actualitat. Aquesta iniciativa és el resultat del treball de la Taula Plàstic Zero en el marc de l'Estratègia Residu Zero. El seu objectiu ha estat visualitzar les iniciatives de reducció del plàstic d'un sol ús existents a la ciutat, així com encoratjar a altres organitzacions de la ciutat a sumar-s'hi per fer front a la cultura d'utilitzar i llençar.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Participants: 200 organitzacions ▪ Indicadors de resultats: <i>No disponibles.</i>

En l'impuls d'iniciatives col·laboratives, destaca el procés d'establiment del Compromís de Barcelona pel Clima 2015-2017 i d'impuls de projectes col·laboratius per contribuir als objectius i compromisos que planteja²². Amb motiu de la XXI Conferència de les Parts de la Convenció Marc sobre Canvi Climàtic celebrada a París (COP21), l'Ajuntament de Barcelona va convocar l'any 2015 un procés participatiu amb els agents de la Xarxa B+S per concretar els compromisos i les accions prioritàries en la lluita contra el canvi climàtic a la ciutat de Barcelona. Aquest procés es

²² [Ajuntament de Barcelona. 2018. El Compromís de Barcelona pel Clima: un aprenentatge col·lectiu.](#)

va iniciar amb una jornada participativa dels agents de la Xarxa B+S a la qual van succeir varies sessions de treball del Grup de Treball sobre Energia i Canvi Climàtic del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat i una jornada *Fem Xarxing* per presentar-ne el resultat (octubre 2015). Els membres del Grup de Treball sobre Energia i Canvi Climàtic van fer entrega del document Compromís de Barcelona pel clima -que identifica les fites²³ i nou idees de propostes d'acció prioritàries- al govern de la ciutat, i aquest el va presentar a la COP21. Aquestes idees d'accions van ser:

1. **De Porta a porta i separo el que em toca. I l'envàs al comerç tornaràs:** actuació per assolir el residu zero i l'economia circular mitjançant la millora de la separació de residus gràcies a la recollida porta a porta i al sistema de dipòsit, devolució i retorn d'envasos.
2. **Punt verd 2.0:** acció per allargar la vida útil dels materials i productes a partir d'una aplicació web i mòbil i d'un punt de trobada d'iniciatives i serveis que promoguin la reutilització, la reparació i la mineria urbana.
3. **Camins escolars segurs i sostenibles:** foment de la mobilitat sostenible i l'accés segur a les escoles a peu, amb bicicleta i amb transport públic aplicant noves tecnologies que garanteixin la seguretat i incrementin l'autonomia dels infants (dispositius mòbils, aplicacions, etc.).
4. **En bici a la feina:** foment de la mobilitat sostenible amb un canvi modal del transport laboral mitjançant el préstec d'una flota de bicicletes per als treballadors i les treballadores.
5. **Fem pinya pel canvi climàtic:** treball en xarxa per revisar les propostes educatives i culturals que hi ha a la ciutat amb l'objectiu d'actualitzar-les i integrar-hi la variable climàtica.
6. **El canvi climàtic canvia el planeta, i també et canvia a tu:** pla de comunicació amb missatges seriosos i, alhora, optimistes centrats en la responsabilitat individual necessària a més dels compromisos internacionals i de ciutat.
7. **E4: endolla't a l'estalvi i l'eficiència energètics:** assessorament ciutadà per aconseguir un model de democratització i rehabilitació energètica que resolgui el drama de la pobresa energètica i aposti per avançar cap a l'autosuficiència.
8. **Cobertes verdes:** projecte pilot d'un mosaic de cobertes amb instal·lacions que combinen les energies renovables amb espais agrícoles i verds i de captació d'aigua de pluja, integrats en diferents tipologies d'edificis i usuaris.
9. **Reforma passiva i consciència activa contra la pobresa energètica:** programa d'eficiència energètica i salut a través de la reforma d'habitatges amb sistemes passius de baix cost i recomanacions per a l'adequació d'hàbits.

En la taula 8 es mostra el nombre d'agents participants en cada projecte.

TAULA 12. PARTICIPACIÓ DELS AGENTS EN ELS PROJECTES COL-LABORATIUS EN EL MARC DEL COMPROMÍS DE BARCELONA PEL CLIMA. 2012-2022.

Projectes col·laboratius	Nombre d'agents participants
1. Sarrià, residu zero ²⁴	12
2. Punt verd 2.0	9
3. Camins escolars segurs i sostenibles	7
4. En bici a la feina	6
5. Fem pinya pel canvi climàtic	6
6. El canvi climàtic canvia el planeta, i també et canvia a tu	9

²³ Els objectius marc plantejats en el procés de concreció de projectes prioritaris van ser: 1) Reduir el nivell d'emissions de CO₂-e (diòxid de carboni equivalent) per càpita un 40% amb relació als valors del 2005, i 2) Incrementar el verd urbà en 1 m² més per habitant.

²⁴ Aquest projecte correspon al inicialment titulat De Porta a porta i separo el que em toca. I l'envàs al comerç tornaràs.

7. E4: endolla't a l'estalvi i l'eficiència energètics	11
8. Cobertes mosaic, fem sostenibles els nostres terrats ²⁵	13
9. Reforma passiva i consciència activa contra la pobresa energètica	8

Un cop presentat el Compromís de Barcelona pel Clima 2015-2017, l'any 2016 es va donar inici a la fase d'implementació de les nou propostes per part dels agents de la Xarxa B+S amb la facilitació de la Direcció d'Estratègia i Cultura de Sostenibilitat de la Gerència d'Ecologia Urbana que va oferir un equip dinamitzador i de suport en que va tenir un paper clau la Secretaria de Barcelona + Sostenible. L'objectiu era facilitar dinàmiques de col·laboració i cooperació als grups de treball responsables d'executar les nou propostes presentades a París, amb el suport d'una consultoria externa experta en gestió del canvi organitzatiu. Aquesta segona fase del procés es va iniciar amb una nova crida a la participació als agents de la Xarxa B+ S en el desenvolupament i implementació de les idees d'accions.

Els recursos facilitats per part de la Direcció d'Estratègia i Cultura de Sostenibilitat als equips per al desplegament dels projectes van ser:

- a) Una metodologia comuna i una dinàmica de treball per als grups d'agents implicats en cada proposta, per facilitar l'aprenentatge i generar les condicions de desenvolupament progressiu de les propostes.
- b) La incorporació a cadascun dels projectes d'una persona tècnica municipal per possibilitar sinergies amb els projectes del consistori i una persona de la Secretaria de Barcelona + Sostenible per dur a terme tasques de suport.
- c) Sessions de treball i tallers formatius amb experts i expertes per fer un acompanyament extern i aportar elements d'innovació social (p. e., dues sessions a la primavera del 2016 sobre eines per definir i planificar eficaçment projectes a partir de les idees d'accions, i una sessió sobre comunicació eficaç). A partir d'aquestes sessions de treball es van concretar les entitats impulsores, els objectius, els beneficis i l'aportació de valor a la societat, les aliances amb organitzacions necessàries i els indicadors per mesurar-ne l'èxit
- d) Plataforma virtual (wiki) comuna per a tots els grups de treball on compartir els avenços de cada equip de projecte. Aquesta plataforma va ser inicialment utilitzada si bé els grups van fer un ús majoritari d'altres eines relacionals i de treball col·laboratiu (p. e. Google Docs, Doodle i WhatsApp).

En una primera etapa, els grups d'agents van concretar les propostes inicials i les van presentar a tots els membres de la Xarxa B+S en una sessió del *Fem Xarxing* (Juny 2016).

En una segona etapa, els grups d'agents impulsors van liderar la implementació dels projectes de manera autònoma sense l'acompanyament de l'Ajuntament de Barcelona. En aquest procés, els grups de treball –en els que van convergir una diversitat d'agents especialitzats amb una diversitat de sensibilitats- van haver d'implementar els projectes reorientant, en algunes ocasions, alguns aspectes per fer-los viables. El suport de l'Ajuntament en aquesta etapa va consistir en l'acompanyament a les sessions de treball per donar orientació sobre els serveis de l'Ajuntament que hi podien tenir relació i fer l'acta de cada sessió. La dedicació de temps en alguns grups va ser intensa contribuint a la desvinculació d'algun dels agents. L'establiment d'aliances i col·laboracions amb agents experts va resultar clau en alguns dels grups, així com la possibilitat d'accedir a fonts de finançament dels projectes a través de les convocatòries de subvencions de l'Ajuntament de Barcelona.

²⁵ Aquest projecte correspon al inicialment titulat Cobertes verdes.

En la tercera i última etapa dels processos, els grups van poder compartir amb la resta d'agents de la Xarxa B+S l'estat dels projectes i els aprenentatges generats en el marc d'una sessió del Fem Xarxing (maig 2017). A finals del 2017, es va portar a terme en el marc d'una nova sessió del Fem Xarxing (desembre 2017) el tancament i avaluació col·lectiva del treball executat al llarg de tot el procés. Les reflexions generades, sumades a les del propi equip municipal, van evidenciar la importància estratègica de garantir la viabilitat econòmica de les iniciatives col·laboratives d'acció climàtica impulsades pels agents. Assumint aquesta necessitat, l'Ajuntament de Barcelona va assumir el compromís de dotar econòmicament les entitats a través d'un programa de subvenció que donés suport als futurs projectes col·laboratius relacionats amb la lluita contra el canvi climàtic i de considerar l'acció ciutadana com un dels quatre eixos del full de ruta municipal en acció climàtica: el Pla Clima. L'any 2018, l'Ajuntament de Barcelona posa en funcionament la primera convocatòria de Subvencions de projectes d'acció pel clima, amb una dotació de 200.000 euros.

En el marc d'aquest procés s'ha fet evident la importància que ha tingut el suport actiu del programa i de l'Ajuntament de Barcelona als agents impulsors dels projectes en ampliar les capacitats de gestió de coneixement i formulació de projectes dels agents, l'empoderament dels agents per a l'acció, la millora de la visibilitat dels projectes, i l'accés a recursos econòmics que facin possible el seu desenvolupament. També cal destacar que aquest procés d'aprenentatge col·laboratiu va ser simultani al procés d'elaboració del Pla Clima 2018-2030 de Barcelona i va contribuir a definir-ne les línies estratègiques.

Per últim cal apuntar que un dels projectes que en el marc d'aquest procés va acabar implementant-se generant un impacte directe van ser el de la implantació de la recollida de residus porta a porta a Sarrià. Aquesta iniciativa ha consistit en l'impuls i implementació d'un sistema de recollida selectiva dels residus porta a porta al nucli antic del barri de Sarrià. L'Associació de Veïns de Sarrià va demanar un canvi de sistema de recollida de residus per al seu barri i, de forma conjunta amb l'associació Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius (CEPA-Ecologistes de Catalunya) i altres entitats, van proposar a l'Ajuntament de Barcelona, en el marc del "Compromís pel clima", dur a terme un estudi i proposta de pla de residu zero al Casc Antic de Sarrià (Sarrià Vell).

Els membres de la Xarxa B+S han incidit en el disseny de varies de les polítiques públiques de la ciutat a través del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat, tot i que cal ampliar aquesta incidència en altres polítiques de la ciutat i en l'opinió pública

Durant el període 2012-2022, una de les principals funcions del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat ha estat impulsar la contribució dels agents de la Xarxa B+S al disseny de diversos plans i mesures de política pública tal i com es mostra en la figura 35. Durant aquests deu anys, han estat nombrosos els plans i programes als quals s'ha contribuït. Alguns exemples són el següents:

- Programa Superilles: Omplim de vida els carrers. L'any 2016 es van organitzar sessions de participació amb els membres de la Xarxa B+S.
- Pla director de l'arbrat 2016-2035. L'any 2016 es va organitzar un procés participatiu amb els membres de la Xarxa B+S.
- Plans d'acció municipal (PAM). En el marc del PAM 2020-2023, l'any 2020 es va promoure un procés participatiu dels agents de la Xarxa a través de la plataforma Decidim Barcelona.

- Pla Clima 2018-2030. Durant el 2017, els agents de la Xarxa B+S van contribuir a la identificació de prioritats del Pla Clima.
- La Declaració per l'emergència climàtica 2020.
- Pla Canviem pel Clima l'any 2021, en el marc del qual es van portar a terme dues sessions participatives l'any 2021. En aquestes hi van participar 32 agents de la Xarxa B+S que van realitzar 72 propostes, el 71% de les quals es van acceptar.

Si bé és el Consell registra els processos de contribució als plans i programes, es dona l'oportunitat de fer el seguiment de la mesura d'integració de les propostes plantejades pels agents participants.

FIGURA 36. INCIDÈNCIA DEL CONSELL CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT EN EL DISSENY DE POLÍTIQUES PÚBLIQUES, 2012-2022.

Any	Plans i programes en els que s'ha participat
2014	Superilles
2015	Superilles
2016	Programa d'Actuació Municipal 2016-2019. Pla director de l'arbrat 2016-2035 Sessió de participació en el marc del Programa Superilles: Omplim de vida els carrers. Sessió de participació Sessió de participació de l'Estratègia de Residu Zero.
2017	Superilles. Pla Clima. Pla Residu Zero.
2018	Convenció equador del Compromís. Pla Montjuic. Pla Collserola.
2019	Procés participatiu al Pla Director Urbanístic Metropolità (PDU)
2020	Declaració d'emergència climàtica de Barcelona (DEC) - 15/01/2020 El Consell Ciutadà per la Sostenibilitat s'adhereix a la DEC – 29/01/2020 Declaració del Consell: "Alcem-nos per una reactivació ecològica, social i econòmica justa" - 05/06/2020 Informe de seguiment de l'emergència climàtica: 16/07/2020 PAM 2020-2023 i pressupostos participatius. Manifest en defensa del verd i la biodiversitat de la ciutat de Barcelona
2021	Pla Canviem pel Clima 2030 Pla especial urbanístic de col·lectors i dipòsits pluvials. Pla Natura 2021-2030. Pla director subvencions pel clima. Superilla Barcelona. Pla Residu Zero.
2022	Estratègia d'Alimentació Saludable i Sostenible Barcelona 2030 Participació a la Comissió de seguiment de l'Assemblea Ciutadana pel Clima.



Quina ha estat la valoració dels agents de la Xarxa B+S sobre els resultats?

1. Es consideren aspectes positius:

- a) S'ha donat un intercanvi d'experiències entres els agents i una ampliació de coneixement i capacitats per passar a l'acció, que seran d'utilitat en d'altres àmbits i a futur.
- b) S'ha possibilitat el treball en xarxa i s'han desenvolupat idees i projectes conjuntament (p. e.: en el marc de les Subvencions de projectes pel clima). S'han potenciat projectes transformadors per fer més sostenible la ciutat.
- c) S'han desenvolupat i elaborat posicionaments compartits (p. e., declaracions en diferents àmbits) per fer incidència social i política.
- d) S'ha contribuït al desenvolupament de noves estratègies i polítiques municipals, com ara el Pla del Verd i la Biodiversitat, l'estratègia Residu Zero i el Pla Clima.

2. Es consideren oportunitats de millora:

- e) **Construir una visió comuna de cap a on anem i traçar una estratègia conjunta.** Adoptar nous marcs que permetin una millor comprensió dels reptes de la ciutat, p. e., el marc de l'Economia del dònut. Dotar la Xarxa B+S d'eines per concretar els compromisos dels agents i accions; possibilitar el seguiment del seu desenvolupament i compliment.
- f) **Reconèixer les organitzacions responsables** (p. e., que han incorporat el balanç social, que compten amb certificacions de gestió de la sostenibilitat i/o socials (p. e., Biosphere), que fan ús transparent d'indicadors de, p. e., reducció d'emissions; fent-les visibles.
- g) **Fer seguiment de les millores ambientals dels membres de la Xarxa B+S.** Facilitar un anàlisi ambiental quan una organització s'incorpora, que calculi indicadors com ara la petjada de carboni, la petjada hídrica, i identifiqui les oportunitats de millora. Difondre les dades de sostenibilitat dels membres de la xarxa ampliant la transparència i la comparabilitat. Donar major visibilitat a les organitzacions amb iniciativa ambiental. En l'àmbit del programa Escoles + S, impulsar la transferència dels resultats de les microxarxes en accions de millora en els centres educatius (p. e., millores d'eficiència energètica, millores de patis, millores de les cuines per una alimentació més saludable, millores en els entorns, etc.) i d'incidència a la comunitat educativa, ampliar els tallers de sostenibilitat per a l'alumnat, etc. Aconseguir que les direccions de les organitzacions liderin l'acció per la sostenibilitat.
- h) **Fer mesurables els impactes de les accions i projectes impulsats.** Comptar amb balanços dels progressos. Millorar els impactes concrets de les accions i projectes, en termes de contribució als reptes de ciutat, per exemple:

- Foment de la reutilització i augment del reciclatge.
- Foment de les comunitats energètiques.
- Foment de la mobilitat sostenible (p. e. última milla).
- Foment d'activitats econòmiques sostenibles, socials o solidàries
- Foment d'un model d'alimentació saludable i de proximitat

Ampliar la mirada a la ciutat cap aquells sistemes poc considerats fins el moment, p. e., la mar.

i) Millorar la capacitat de fer propostes de política pública que puguin ser debatudes i aprovades el plenari del govern municipal. Ampliar la influència de la Xarxa B+S en la "conversa" pública i la generació d'agenda política i econòmica. Promoure pactes vinculants entorn a les propostes realitzades (p. e. disseny d'incentius (p. e., fiscals) que fomentin pràctiques sostenibles i responsables. Garantir la coherència interdepartamental de l'acció municipal amb el context d'emergència climàtica i social. Fer seguiment i impulsar l'establiment de mecanismes de compra pública ètica i responsable a l'Ajuntament, introduir requisits ambientals en els nous contractes, participar i fer incidència en altres consells de participació municipals, fomentar el treball conjunt amb els districtes. Fiscalitzar el compliment dels compromisos ambientals.

j) Incidir en el disseny d'unes polítiques públiques, plans i projectes més ambiciosos en termes socioambientals en els diversos àmbits, participant de manera transversal en les altres polítiques públiques (p. e., debatent sobre el disseny d'altres polítiques en grups o comissions). Dotar-se d'un mecanisme que permeti avaluar la mesura en que les propostes del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat i els membres de la Xarxa B+S han estat incorporades en plans i programes. Focalitzar l'objectiu de la Xarxa en contribuir a accelerar l'acció, incidir en la presa de decisions i participar en el disseny de polítiques públiques que afecten a la qualitat de vida de la ciutadania: per a l'impuls de la implantació de comunitats energètiques, l'adopció de mesures d'adaptació al canvi climàtic, la construcció d'infraestructura verda (p. e., més cobertes verdes), millora de la connectivitat biològica, l'impuls de la custòdia urbana, la gestió del litoral i dels rius urbans, el foment de l'ecomobilitat (p. e., fomentar plans de mobilitat per a les empreses) i la millora de la distribució de mercaderies amb l'augment del consum online (p. e., última milla ètica i sostenible amb vehicles elèctrics, penalització de retorn de comandes, etc.) fent complir els límits de contaminants, el control i reorientació del model de turisme (p. e., regulació), la millora del parc d'habitatges en clau de sostenibilitat, la promoció de l'economia circular (p. e., millorar la gestió de la recollida de residus per a què sigui més eficient a través, p. e., del porta a porta, reutilització d'envasos, etc.), l'eliminació de dinàmiques econòmiques i empresarials especulatives, el foment del consum de proximitat i responsable, el foment dels refugis de biodiversitat i els corredors verds, etc. Introduir la perspectiva de gènere de manera transversal a totes les iniciatives. Millorar la capacitat de Xarxa B+S de reacció ràpida davant de problemàtiques. Promoure l'ús de l'indicador de la petjada de carboni de les noves infraestructures i fomentar les infraestructures verdes. Reclamar l'establiment d'objectius basats en ciència climàtica per al 2025, 2030, 2035, 2050; així com la publicació dels resultats anualment fent-los accessibles al públic.



CONCLUSIONS I OPORTUNITATS PEL FUTUR

Pel que fa la composició i participació a la Xarxa B+S

D'una xarxa d'agents que ha aconseguit créixer i diversificar-se, a una aliança d'agents que contribueixi a accelerar l'adopció de pràctiques responsables i sostenibles per fer front als reptes comuns.

1. **La participació d'agents a la Xarxa B+S ha crescut** de manera molt important entre els anys 2012 i 2022, pel que fa totes les tipologies d'agents que en formen part (p. e., empreses, associacions, centres educatius, organitzacions professionals, i altres.).

En aquest període, **les empreses i organitzacions empresarials han guanyat més pes**, constituint més del 50% dels agents de la Xarxa B+S i altres tipologies d'agents s'han incorporat a la Xarxa B+S (p.e, organitzacions sectorials de segon nivell, col·legis professionals, equipaments de ciutat, etc.). Aquest increment i a la vegada diversificació dels agents denota que durant aquest període s'ha estès el compromís dels agents de la ciutat per millorar les seves pràctiques i promoure la cultura de sostenibilitat.

>> Aquesta maduració de la Xarxa B+S ha posat també de manifest dues oportunitats a futur concretes:

1) incorporar a la Xarxa B+S altres agents de ciutat que poden tenir un paper clau en l'impuls de millores i canvis en relació als reptes de ciutat (p. e., associacions de consumidors/es, associacions de famílies dels centres educatius, mitjans de comunicació, etc.),

2) incorporar les mirades de la ciutadania com agents titulars de drets, i molt especialment de determinats col·lectius, com per exemple les del jovent, o les de determinats col·lectius especialment vulnerables a les problemàtiques ambientals (p. e., gent gran).

2. **L'estratègia d'impuls de la Xarxa B+S ha tingut la capacitat de generar recursos d'acompanyament de la diversitat d'agents** a partir de la consolidació progressiva de sis programes diferents²⁶ que s'orienten a les especificitats d'aquesta diversitat (p. e., pel que fa la seva naturalesa, rols, estructures organitzatives i sectorials, etc.). El programa d'EiE+Sostenibles, amb el conjunt de recursos i serveis que ofereix, s'adreça però a una diversitat important d'agents amb una diversitat d'objectius, rols, lògiques, reptes, valors afegits i necessitats.

>> Es dona l'oportunitat d'aprofundir, per aquest programa, en la tipologia d'agents per continuar adequant els recursos i serveis d'acompanyament a les seves necessitats de manera a assegurar, més enllà de l'aprofitament dels recursos i serveis existents per adoptar pràctiques sostenibles, l'impuls d'aquells agents que poden liderar canvis en els seus entorns, actuar com a palanques de la cultura de sostenibilitat, i promoure un escalatge de les transformacions.

3. **Les motivacions expressades pels agents participants per formar part de la Xarxa B+S es centren en poder contribuir a abordar els reptes de sostenibilitat de la ciutat a través d'una estratègia conjunta.** Es valora de manera especial l'ampliació de capacitats a partir de l'establiment de relacions i l'intercanvi d'experiències en xarxa amb altres agents en detriment de les motivacions relacionades amb l'accés a recursos

²⁶ 1) [Escoles + Sostenibles](#), 2) [Entitats i Empreses + Sostenibles](#), 3) [Comerços + Sostenibles](#), 4) [Barris + Sostenibles](#) 5) [Ajuntament + Sostenible](#) i 6) Programa de sostenibilitat turística Barcelona Biosphere

econòmics. Aquestes motivacions s'han mantingut alineades amb el propòsit del CCS, si bé la participació reduïda d'una part d'agents de la Xarxa planteja la necessitat d'actualitzar els compromís dels agents amb una acció urgent orientada als reptes de ciutat.

>> Es dona l'oportunitat d'actualitzar el compromís dels agents de la Xarxa B+S per fer un pas endavant i explícitament accelerar l'adopció de pràctiques i estratègies que, de manera urgent, donin resposta a l'emergència climàtica: reduir l'emissió de GEH i adoptant mesures d'adaptació als efectes del canvi climàtic.

Pel que fa els recursos i accions d'impuls de la Xarxa B+S

D'uns recursos i accions orientats al conjunt de signants del CCS, a una estratègia d'acompanyament focalitzada a generar les condicions que incentiven l'adopció de pràctiques i iniciatives de sostenibilitat.

4. En el període 2012-2022 **s'ha posat a disposició, s'han ampliat i s'han adequat els recursos, activitats i espais de relació destinats a cada programa** de la Xarxa B+S per incentivar l'impuls d'iniciatives i pràctiques de sostenibilitat i per adequar-se a les necessitats emergents. Els objectius han estat:
 - ampliar les capacitats dels agents;
 - fomentar la seva connexió en xarxa per afavorir l'intercanvi d'experiències i generació de sinèrgies;
 - proveir recursos (p. e., econòmics) per afavorir l'impuls de projectes i iniciatives propis de sostenibilitat;
 - impulsar campanyes i iniciatives conjuntes d'acció;
 - fomentar el sentiment de pertinença a la Xarxa B+S;
 - donar a conèixer els agents i difondre les iniciatives i bones pràctiques impulsades;
 - consolidar els mecanismes de governança de la pròpia Xarxa B+S ampliant la seva incidència externa.

Aquest tipus de recursos i accions, s'han orientat a generar les condicions necessàries per afavorir l'adopció de pràctiques sostenibles i l'impuls d'iniciatives de sostenibilitat (p. e., coneixement, xarxa d'acció i pertinença, incentius, etc.). Els agents de la Xarxa B+S realitzen una valoració especialment positiva de l'accés a informació sobre les pràctiques impulsades pels agents, de les sinèrgies que es generen entre aquests, de les millores termes de participació en el sistema de governança de la Xarxa, de l'eficàcia en la coordinació i impuls de les secretaries dels programes, i de la difusió i comunicació realitzada.

>> Es dona l'oportunitat d'identificar quines són les condicions de canvi (p. e., coneixement, incentius, pràctiques de referència, xarxa d'acció i pertinença, entorns d'acció col·laborativa, etc.) que concretament generen els actuals recursos, activitats i espais de relació de cada programa²⁷ per focalitzar els esforços en potenciar aquelles condicions que s'estan impulsant de manera més dèbil i que resulten estratègiques en l'impuls de canvis (p. e., el reconeixement de la situació de crisi i el compromís amb l'impuls urgent de pràctiques i iniciatives de sostenibilitat; el coneixement d'exemples i

²⁷ 1) [Escoles + Sostenibles](#), 2) [Entitats i Empreses + Sostenibles](#), 3) [Comerços + Sostenibles](#), 4) [Barris + Sostenibles](#) i 5) [Ajuntament + Sostenible](#).

pràctiques de referència en cada sector; la identificació amb un moviment de canvi; l'establiment d'iniciatives d'acció cooperativa per abordar reptes de ciutat; el reconeixement dels esforços i la celebració dels èxits, entre d'altres).

5. **El nombre d'agents participants en una part important de les activitats organitzades ha crescut. No obstant la proporció d'agents participants en una part important de recursos i activitats ha disminuït**, si es pren de referència el nombre total d'agents signants. És el cas d'alguns recursos d'ampliació de capacitats (p. e., els assessoraments i les formacions), de treball en xarxa (p. e., el Fem Xarxing) o de participació dels grups de treball del CCS, entre d'altres.

Diversos **factors** han incidit en aquest descens prèviament a l'evident afectació de la Covid-19, com ara l'evolució de les necessitats d'acompanyament dels propis agents donada l'**heterogeneïtat creixent**.

En aquest sentit la Xarxa B+S aplega agents amb una llarga trajectòria a la pròpia Xarxa que ja han fet ús d'una part important dels recursos i serveis, i agents incorporats més recentment. També aplega agents de tipologies molt diferents que poden necessitar un acompanyament amb finalitats diferents. En deu anys moltes lògiques i estratègies dels propis agents poden haver canviat atenent l'evolució del **context tecnològic, de recursos i espais de relació existents** més enllà de la pròpia Xarxa B+S, etc.

Un exemple són les estratègies d'ampliació de capacitats a través, cada vegada més, d'intercanvi entre iguals, coneixement d'experiències de referència, etc. Això pot haver contribuït a que part dels agents hagin prioritzat la seva participació en les activitats i recursos dels programes de la Xarxa que més valor afegit els hagi aportat, com ara els de **treball en xarxa**.

D'altra banda també **hi ha incidit els recursos humans i econòmics dels quals disposen els programes impulsors, que actualment són molt inferiors en relació a l'inici del període**. Això és així perquè la dotació de recursos dels programes no ha crescut proporcionalment al creixement de la Xarxa B+S, si bé s'han mantingut les mateixes lògiques d'acompanyament.

>> Es dona l'oportunitat d'actualitzar el plantejament organitzatiu de la Xarxa B+S per diferenciar les necessitats dels agents que en formen part en funció de l'estadi del procés d'impuls del canvi en el que es situïn i conseqüentment de les necessitats específiques d'acompanyament que presentin.

Això possibilitaria adaptar els recursos i activitats als agents, diferenciant les fases del procés de canvi:

- 1) Els agents que en un estadi inicial d'aquest procés possiblement necessiten conèixer pràctiques de referència i ampliar coneixements per iniciar la incorporació de pràctiques de sostenibilitat.
- 2) Els agents que ja han iniciat la incorporació de canvis poden necessitar ampliar la xarxa entre iguals i accedir a recursos que incentiven mantenir les transformacions.
- 3) Els agents que ja han acumulat experiència i saber fer en la incorporació de pràctiques de sostenibilitat poden estar disposats a exercir un lideratge en el seu entorn i actuar com a palanca de canvi per accelerar els impactes de l'acció conjunta.

Aquesta actualització per fases del procés d'incorporació de canvis ha d'adoptar els plantejaments estratègics i operatius vigents sobre l'impuls d'aliances i treball en xarxa

que ha pres cada vegada més força en el període 2012-2022 en un marc de corresponsabilitat.

En el marc d'aquest plantejament, es dona l'oportunitat d'actualitzar les lògiques i metodologies d'algunes activitats (p. e., les d'ampliació de capacitats) per fer-les coherents amb el propòsit de cada fase d'acompanyament incorporant estratègies adequades als objectius de cada fase i a la tipologia d'agents beneficiaris (p. e., l'aprenentatge entre iguals, l'intercanvi d'experiències, la comunicació àgil a través de xarxes socials, etc.).

Pel que fa els resultats en termes d'incorporació de pràctiques i d'impuls d'iniciatives de sostenibilitat

Del compromís per impulsar pràctiques i iniciatives de sostenibilitat, a la generació d'evidències sobre la seva incorporació efectiva i la seva contribució als reptes de ciutat.

6. El CCS 2012-2022 ha permès que els agents signants **formalitzin el seu compromís** per impulsar pràctiques i iniciatives de sostenibilitat en un context en el qual la qüestió de la sostenibilitat no estava tan present en l'agenda social i política com en l'actualitat. El creixement del nombre d'agents compromesos ha estat un èxit en aquest sentit.

Durant aquest període, el **registre** per part dels agents signants **de les iniciatives de sostenibilitat** (previstes en forma de plans d'acció o realitzades en forma de bones pràctiques) **ha estat voluntari, de manera que l'anàlisi que es pot fer de l'efectivitat del programa en promoure l'impuls de pràctiques i iniciatives de sostenibilitat té importants limitacions.**

Més enllà, la prioritat dels programes s'ha centrat en l'ampliació dels recursos i activitats descartant el registre dels efectes de les pràctiques i iniciatives impulsades en la millora dels paràmetres de sostenibilitat en aquest període (p. e., consum d'aigua, consum d'energia, emissions de GEH, residus generats, biodiversitat, etc.) que permeti realitzar una estimació agregada de la contribució dels agents.

Els motius principals d'aquesta feblesa en els registres són,

- No hi ha encara una cultura generalitzada de planificació, seguiment i avaluació de les pràctiques de sostenibilitat en gran part de les organitzacions.
- el gran esforç que caldria dedicar a l'obtenció de dades en relació amb el nombre d'organitzacions que les han proporcionat.
- La manca de metodologies estandaritzades per fer-ho, cada vegada que s'ha intentant. Cadascú que sistematitza processos i/o avaluació ho fa amb eines i indicadors diferents. Balanç social, BCorp, Acords Voluntaris, sistemes de gestió, Bioshere, distintius diversos...
- Sovint obtenir i proporcionar aquesta informació representa un sobreesforç aliè al que està integrat dins el funcionament ordinari de l'entitat, i s'interpreta com una demanda farragosa i/o de caràcter burocràtic, sense beneficis proporcionals a la dedicació.

En alineació amb el [Programa de treball de Glasgow d'Acció per a l'Empoderament Climàtic de la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic](#) (Programa de Glasgow), es dona l'oportunitat de generar evidències sobre el valor afegit de la Xarxa B+S en termes d'impuls de pràctiques i iniciatives de sostenibilitat. Per fer-ho, és

necessari registrar sistemàticament aquestes pràctiques i iniciatives de sostenibilitat impulsades, permetent posteriorment reconèixer els agents, difondre bones pràctiques i avaluar els resultats dels programes d'impuls de la Xarxa B+S.

A la vegada, i en el context d'emergència climàtica i d'existència d'una sèrie de reptes de ciutat transversals, seguint els compromisos internacionals mencionats, també es dona l'oportunitat de conèixer la contribució de les pràctiques i iniciatives de sostenibilitat impulsades pels agents de la Xarxa, en la millora dels paràmetres (o indicadors) de sostenibilitat prioritaris. Ens referim a la contribució en termes de, per exemple, reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle, prevenció de residus, reducció del consum d'aigua, generació d'energies renovables, etc. Aquests indicadors són els relatius als reptes de ciutat identificats. Registrar i fer seguiment dels resultats que les pràctiques incorporades han tingut en aquests indicadors permet avaluar i posar en valor la contribució específica de la Xarxa B+S en termes d'impacte.

Per tenir èxit en l'obtenció d'evidències i informació de qualitat per part de les organitzacions, caldrà una anàlisi causal de les dificultats d'implementació, i l'aplicació de sistemes conseqüents (facilitats, beneficis...).

- 7. La contribució de la Xarxa B+S al disseny de polítiques públiques ha estat una prioritat en el si del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat.** Això ha fet que s'hagi participat de manera continuada en el procés d'elaboració de diferents plans i programes municipals (p. e., des dels plans d'acció municipals fins a plans sectorials com ara el Pla del Verd, el Pla Clima, l'Estratègia Residu Zero, etc.) i que s'hagin elaborat posicionaments públics en relació a algunes qüestions que s'han considerat com a prioritàries (p. e., l'ampliació de l'aeroport).

En alineació amb el [Programa de Glasgow](#), es dona l'oportunitat d'ampliar la incidència del Consell Ciutadà per la Sostenibilitat en altres polítiques públiques determinants per adreçar els reptes de ciutat identificats més enllà d'aquelles en les que s'ha participat fins ara. La identificació de les polítiques rellevants en cada un dels reptes, l'establiment d'objectius d'incidència, i el registre de les accions i resultats obtinguts pot ampliar la contribució de la Xarxa B+S en la coherència de les polítiques no només municipals, sinó de les metropolitanes amb perspectiva territorial també.

A la vegada, es dona l'oportunitat d'agilitzar la capacitat de la Xarxa per emetre opinions i posicionaments davant de qüestions específiques de rellevància en l'àmbit de la sostenibilitat i ampliar la seva capacitat d'incidència social a partir de la millora de l'estratègia comunicativa.

ANNEX 1. EVOLUCIÓ DELS INDICADORS DE LA XARXA B+S

COMPOSICIÓ

	Membres de la Xarxa B+S	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Figura 1	Escoles + sostenibles	395	414	421	434	447	456	461	472	486	496	504
Figura 1	Entitats i empreses + sostenibles	171	281	378	438	486	537	639	812	996	1.161	1.223
Figura 1	Comerç + sostenible	4	9	13	16	17	111	131	144	149	175	189
Figura 1	Total d'agents	570	704	812	888	950	1.104	1.231	1.428	1.631	1.832	1.916

ACTIVITATS

Activitats realitzades	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1. Accions informatives, formatives i d'assessorament											
1.0 Accions informatives											

Figura 4	Escoles + Sostenibles: consultes ateses	6.736	6.864	6.859	6.746	6.697	6.510	6.807	4.428	1.598	1.287	556
	<i>Mitja de consultes ateses per centre</i>	17	17	16	16	15	14	15	9	3	3	1
Figura 4	Comerços + Sostenible: consultes ateses	2	19	21	27	120	1.264	1.550	1.142	844	612	921
	<i>Mitja de consultes ateses per comerç</i>	1	2	2	2	7	11	12	8	6	3	5
Figura 4	Entitats i empreses + Sostenibles: consultes ateses	1	270	477	605	682	821	1.516	1.254	1.472	987	1.240
	<i>Mitja de consultes ateses per empresa o entitat</i>	0	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1
1.1 Formacions:												
<i>Escoles + Sostenibles (a professorat).</i>												
Figura 5	Nombre de sessions	78	88	92	81	85	87	69	47	69	63	
Figura 6	Nombre de persones formades	1.093	1.772	1.634	1.471	1.525	1.506	1.239	938	1.273	1.094	
	<i>Mitja del nombre de persones formades per centre</i>	3	4	4	3	3	3	3	2	3	2	
<i>Comerços + Sostenibles</i>												
Figura 6	Nombre de sessions					12	4	1	2	1	6	4
Figura 6	Nombre de persones formades					80	178	5	39	33	66	73

	<i>Mitja del nombre de persones formades per agent</i>	4,7	1,6	0,0	0,3	0,2	0,4	0,4				
	1.2 Assessoraments (nombre d'assessoraments):											
Figura 7a	Escoles + Sostenibles	187	293	209	140	129	103	117	102	115	124	
Figura 7a	Entitats i empreses + Sostenibles	49	153	101	90	131	195	290	142	116	125	
Figura 7a	Comerç + Sostenible								96	38	71	
	<i>Proporció específica d'agents assessorats:</i>											
Figura 7b	Escoles + Sostenibles	47%	71%	50%	32%	29%	23%	25%	22%	24%	25%	
Figura 7b	Entitats i empreses + Sostenibles	29%	54%	27%	21%	27%	36%	45%	17%	12%	11%	
Figura 7b	Comerç + Sostenible						0%	0%	67%	26%	41%	
	2. Accions en xarxa											
	2.1 Fem Xarxing											
Figura 8	Nombre de persones participants		75	110	79	94	85	92		69		80
Figura 8	<i>Proporció d'agents assessorats:</i>		26%	28%	17%	19%	13%	12%	0%	6%	0%	6%
	2.2 Microxarxes d'Escoles + Sostenibles:											

Figura 9	Airegem-nos								7	6	6	
Figura 9	Actuem pel Clima										9	
Figura 9	Escola respira							7	8	15		
Figura 9	Transformem la mobilitat										7	
Figura 9	Sumem energies						3		10	13	8	
Figura 9	Descobrim natura									5	6	
Figura 9	Compostem i aprenem				18	20	21	15	19	16	35	10
Figura 9	Embolcalls + Sostenibles	70	77	79	69	59	55	114	50	46	65	60
Figura 9	Ens ho mengem tot		24	10	30	30	26	56	17	12	19	27
Figura 9	Pla de prevenció de residus		8	16	14	21	20	41	35	21	22	17
Figura 9	Sssplau			28	31	31	26	57	18	12	13	15
Figura 9	Alimentat amb seny									11	14	14
Figura 9	TOTAL centres participants	70	109	133	162	161	148	286	146	143	207	179

Figura 9	<i>Proporció de centres educatius participants</i>	18%	26%	32%	37%	36%	32%	62%	31%	29%	42%	36%
2.3 Sessions informatives, divulgatives i de reflexió:												
Figura 10	Nombre de sessions	20		11	10	7	9	17	6	8	13	13
Figura 10	Nombre de participants	736		582	352	106	232	445	149	534	524	577
	<i>Proporció d'agents participants</i>	4,2	0,0	1,5	0,8	0,2	0,4	0,6	0,2	0,5	0,4	0,4
2.4 Sessions Esmorzars B+S												
	Nombre de sessions									1	2	
Figura 11	Nombre de persones participants									113	79	
Figura 11	<i>Proporció d'agents participants</i>									12%	7%	
3. Recursos i incentius												
3.1 Recursos econòmics directes (convocatòries subvencions)												
a. Subvencions generals de l'Ajuntament de Barcelona - de ciutat - programa de Sostenibilitat												
Figura 12	Recursos atorgats	158.000	75.000	75.000	75.000	170.000		205.200	216.400	226.390	245.275	223.100
							252.700					

Figura 12	Sol·licituds rebudes	76	50	47	52	69	78	67	85	74	88	81
Figura 12	Sol·licituds subvencionades	48	30	32	33	55	65	61	64	55	62	68
	Proporció de sol·licituds aprovades	63%	60%	68%	63%	80%	83%	91%	75%	74%	70%	84%
b. Subvencions pel Clima												
Figura 13	Dotació econòmica de la convocatòria							200.000		200.000		480.000
	Nombre d'entitats per projecte							3		3		3
	Topall màxim subvenció/ projecte							20.000		20.000		40.000
Figura 13	Sol·licituds rebudes							49		60		38
Figura 13	Sol·licituds subvencionades							11		11		13
	Nombre d'entitats beneficiàries							36		41		39
c. Subvencions Escoles + Sostenibles												
Figura 14	Recursos atorgats	124.375	94.380	114.573	141.150	117.580		130.900	131.770	120.250	137.400	149.400
							105.000					
Figura 14	Sol·licituds rebudes	182	172	189	207	178	181	205	201	178	191	210
Figura 14	Sol·licituds subvencionades	182	172	187	207	178	181	205	198	174	188	205
	<i>Proporció de centres subvencionats</i>	<i>46%</i>	<i>42%</i>	<i>44%</i>	<i>48%</i>	<i>40%</i>	<i>40%</i>	<i>44%</i>	<i>42%</i>	<i>36%</i>	<i>38%</i>	<i>41%</i>
3.3 Proveïments de recursos (no econòmics)- Escoles + Sostenibles:												
Figura 15	Centres beneficiaris de compost i/o encoixinat	146	157	129	135	151	143	155	242	182	174	170

	<i>Proporció de centres educatius beneficiaris</i>	37%	38%	31%	31%	34%	31%	34%	51%	37%	35%	34%
Figura 15	Centres beneficiaris de plantes	229	230	225	236	253	241	247	247	251	257	146
	<i>Proporció de centres educatius beneficiaris</i>	58%	56%	53%	54%	57%	53%	54%	52%	52%	52%	29%
Figura 15	Centres sol·licitants del Punt Verd Mòbil Escolar	137	128	142	135	139	145	138	108	115	160	171
	<i>Proporció de centres educatius beneficiaris</i>	35%	31%	34%	31%	31%	32%	30%	23%	24%	32%	34%
	Participació en el "Com funciona Barcelona?":											
Figura 16	Centres participants							204	139	167	211	
Figura 16	Alumnat participant							10.490	7.258	10.317	15.134	
Figura 16	Sessions realitzades							557	413	556	725	
	<i>Proporció de centres educatius participants</i>							44%	29%	34%	43%	
	4. Impuls d'accions de transformació											
	4.1 Per fomentar l'estalvi energètic: Marató											
	Nombre d'agents signants del CCS participants:											
	4.2 Per fomentar l'economia circular: Espai de materials en donació:											
Figura 17	Donants de materials							8	10	8	7	

Figura 17	Destinatari de materials							26	35	22	18	
	Total de centres participants							34	45	30	25	
Figura 17	<i>Proporció d'agents beneficiaris</i>							3%	3%	2%	1%	
	Nombre de materials recuperats							250	481	439	431	
4. Governança: Consell Ciutadà per la sostenibilitat												
4.1 Nombre de sessions dels òrgans de governança												
Figura 18	Plenari	0	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Figura 18	Comissió permanent				1	1	2	4	3	2	4	2
4.2 Grups de treball: nombre d'agents.												
Figura 19	Verd i la Biodiversitat							27	16	7	6	
Figura 19	Residu Zero							29	35	13	9	
Figura 19	Taula plàstic Zero								80	54	33	47
Figura 19	Taula Emergència Climàtica								246	184	119	32
Figura 19	Energia i canvi climàtic							28	15			

Figura 19	Mapa B+S												15	15	15	15	15	
	Total d'agents participants												99	407	273	182	94	
	<i>Proporció d'agents de la Xarxa B+S</i>												8%	29%	17%	10%	5%	
	4.3 Trobades sectorials de l'any 2022: nombre d'agents participants																	
Taula 7	1) entitats associatives,																	21
Taula 7	2) empreses i organitzacions empresarials,																	54
Taula 7	3) universitats,																	3
Taula 7	4) col·legis professionals																	7
	5) centres educatius.																	27
	5. Celebracions d'èxits i enfortiment pertinença																	
	5.1 Escoles + Sostenibles: actes de benvinguda i cloenda																	
Figura 20	Acte de benvinguda	61	58	53	70	70	57	42	43	0	31	36						
Figura 20	Actes de cloenda (totes les etapes)	97	91	64	77	77	31	51	0	50	51							
Figura 20	<i>Proporció de centres en els actes de cloenda d'E+S</i>	25%	22%	15%	18%	17%	7%	11%	0%	10%	10%							

Figura 20	Acte de cloenda- Centre d'educació primària	65	54	38	51	51	0	29	0	50	23	
Figura 20	Acte de cloenda- Centre d'educació secundària	32	37	26	26	26	31	22	0		28	
5.2 Acte institucional de la Xarxa B+S. Dia del medi ambient.												
Figura 21	Nombre de persones participants								119	121	239	
	Bones idees per canviar el món: nombre d'iniciatives destacades	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
Taula 8	Bones idees per canviar el món: nombre de propostes rebudes					19	10	10	22	73	58	
6. Difusió dels agents i comunicació de les accions de la Xarxa B+S												
6.1 Difusió dels agents participants												
Figura 22	Nombre d'agents en el Catàleg de serveis									152	160	167
	<i>Proporció d'agents d'EiE+S i C+S</i>									13%	12%	12%
Figura 23	Nombre d'agents en el Mapa B+S	570	704	812	888	950	1.104	1.231	1.428	1.631	1.832	1.916
	<i>Proporció d'agents de la Xarxa B+S</i>	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Figura 24	Visualitzacions del Mapa Barcelona + Sostenible.			12.606	33.052	41.876	63.288	122.032	152.994	179.577	160.074	159.136
6.2 Difusió de les accions del programa												

Figura 25	Persones subscrites al Butlletí Barcelona+Sostenible	2.303	2.926	1.918	2.309	2.400	2.613			
Figura 26	Persones subscrites al Butlletí Escoles + Sostenibles		2.276		1.613	1.613	1.862			
Figura 27	Visites totals al web	102.804	119.185	157.613	146.826	111.000	106.102			
Figura 28	Tuits enviats amb l'etiqueta BarcelonaSostenible		160	92	129	140	292			
Figura 28	Tuits enviats amb l'etiqueta EscolesSostenibles					129	162			
7. Indicadors globals										
Figura 29	Grau de penetració		65%	60%	45%	67%	63%	55%	53%	44%
Figura 29	Grau de resposta		99%	99%	99%	99%	78%	84%	100%	78%

RESULTATS

Resultats: accions de transformació		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1. Escoles + Sostenibles												
a) Bones pràctiques												
Figura 30	Nombre d'accions registrades			6	6	8	11	27	25	50	12	14
Figura 30	Nombre d'accions per cada 100 centres educatius del Programa	0%	0%	1%	1%	2%	2%	6%	5%	10%	2%	3%
b) Projectes												

	Nombre de centres educatius amb projectes anuals	205	203	190	179	175	192	229	239	235	249	255
Figura 31a	<i>% de centres amb projectes anuals</i>	52%	49%	45%	41%	39%	42%	50%	51%	48%	50%	51%
	Nombre de centres educatius amb projectes triennals	115	129	152	172	186	160	123	119	123	118	118
Figura 31b	<i>% de centres amb projectes triennals</i>	29%	31%	36%	40%	42%	35%	27%	25%	25%	24%	23%
	c) Centres educatius amb beneficis econòmics en la gestió de residus											
Figura 32	Centres beneficiaris						129	145	217	217	253	168
Figura 32	<i>% de centres beneficiaris</i>						28%	31%	46%	45%	51%	33%
2. EiE + Sostenibles												
a) Bones pràctiques												
Figura 33a	Nombre d'accions registrades	0	9	71	61	22	12	5	36	35	40	29
Figura 33a	Nombre d'accions per cada 100 entitats i empreses del Programa	0%	3%	19%	14%	5%	2%	1%	4%	4%	3%	2%
b) Plans d'acció												
Figura 34a	Nombre de plans registrats	0	15	38	42	42	134	62	64	78	53	65

Figura 34a	% d'entitats i empreses d'EiE + S	0%	5%	10%	10%	9%	25%	10%	8%	8%	5%	5%
Figura 35	c) Agents adherits a plans d'acció d'organitzacions de segon nivell											
Figura 35	Entitats i empreses + Sostenibles									340	355	428
Figura 36a	d) EiE amb beneficis econòmics en la gestió de residus											
Figura 36a	Entitats i empreses beneficiàries						631	723	792	197	713	762
Figura 36a	% d'empreses d'EiE + S						118%	113%	98%	20%	61%	62%
3. C + Sostenibles												
a) Bones pràctiques												
Figura 33b	Nombre d'accions registrades	0	0	1	3	7	0	1	4	4	1	2
Figura 33b	Nombre d'accions per cada 100 comerços del Programa	0%	0%	8%	19%	41%	0%	1%	3%	3%	1%	1%
b) Plans d'acció												
Figura 34a	Nombre de plans registrats					7	90	104	101	139	79	90
Figura 34b	% de comerços de C + S					41%	81%	79%	70%	93%	45%	48%

	c) Agents adherits a plans d'acció d'organitzacions de segon nivell							
Figura 35	Comerços adherits a plans d'acció d'organitzacions de segon nivell	235	3.632	4.094	2.250	2.504	1.777	2.137
	d) Comerços amb beneficis econòmics en la gestió de residus							
Figura 36b	Comerços beneficiaris		3.404	3.868	2.142	2.738	1.860	2.193
Figura 36b	% de comerços de C + S		3.067%	2.953%	1.488%	1.838%	1.063%	1.160%

ANNEX 2. BONES PRÀCTIQUES DISTINGIDES PEL PROGRAMA

a) Període 2014-2017

Objectiu	2014	2015	2016	2017
Objectiu 1: Verd i Biodiversitat	#PeixdeCustòdia Submon i Acció Natura	Verdinada Lluïsos de Gràcia	Camins de natura, itineraris vitals Societat Catalana d'Educació Ambiental	Les basses a l'escola! Galanthus
Objectiu 2: Espai públic i mobilitat	Park(ing) Day Barcelona 2014 Associació Espai Ambiental	Bici amiga Fundació Formació i Trebal	Cursa de Transports Urbana Associació per a la Promoció del Transport Públic (PTP)	La compra arriba a casa en vehicle elèctric E- Company
Objectiu 3: Qualitat ambiental i salut	Menjadors escolars + sostenibles Escoles + Sostenibles	Responsabilitat social en el sector turístic Hotel Barcelona Catedral	En Bici Sense Edat Vanapedal i Biciclot	Dret a respirar un aire net Plataforma per la Qualitat de l'Aire
Objectiu 4: Ciutat eficient, productiva i d'emissió zero	Edifici Bioclimàtic ICTA-ICP Universitat Autònoma	La revolució verda Col·legi Sant Ramon Nonat	Rehabilita Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació BCN	Apoderament energètic Tarpuna, SCCL
Objectiu 5: Ús racional dels recursos	Gran Dinar Barcelona 2014 Plataforma Aprofitem els Aliments	Escola Impremta Gràfiques Orient	FADfest 2016 Foment de les Arts i del Disseny	Circular Design Universitat Politècnica de Catalunya
Objectiu 6: Bon govern i responsabilitat social	22@ Districte certificat Associació 22@Network Bcn	Balanç social Xarxa d'Economia Solidària (XES)	Viver d'empreses EMAS Club EMAS	La revolució sostenible DGTL Barcelona
Objectiu 7: Benestar de les persones	Fuel Poverty Group Fundació Acció, Benestar i Desenvolupament i Associació Ecoserveis	Mou-te, per tu i per ells Esteve Espanya	Pont Solidari Fundació Banc de Recursos	Bola a bola transformem el món Bridepalla i Fund. Boscana
Objectiu 8: Progrés i desenvolupament	Laboratorio de Ecoinnovación Fundació Fòrum Ambiental	Finançament participatiu ECrowd!	ASSÍSVerd Associació ASSÍS Centre d'Acollida	Oportunitats laborals al barri Associació de Comerciants Fem Raval
Objectiu 9: Educació i Acció Ciutadana	FICMA: Festival Internacional de Cinema del Medi Ambient ACCIONS 3 E	Compostatge comunitari als centres educatius Escoles + Sostenibles	Tinguem Cura del Planeta Xarxa d'Escoles per la Sostenibilitat de Catalunya (XESC)	Projecte Click Fundació IRES
Objectiu 10: Resiliència i responsabilitat planetària	Acords Voluntaris INGECAL	Incentives Barcelona INCENTIVES BARCELONA	ELECTROLINERES Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya	Triatló Yotuba Yotuba

b) Període 2018-2021

Objectiu	2018	2019	2020	2021
Objectiu 1: Verd i Biodiversitat	Renaturalitzem les cobertes Eix Verd	Accés Natura! Animal Latitude	Bicicletada pels nous espais verds del Poblenou UAB-ICTA-BCNUEJ	Guia participativa marina del Barcelonès Anèl·lides Serveis Ambientals Marins; ICM
Objectiu 2: Espai públic i mobilitat	Welcome! Botigues obertes a tothom! Barna Centre	Vehicles elèctrics compartits Som mobilitat	Espais verds al barri: Cartografies Escola Diputació	El moviment global del BiciBús a Barcelona Camí Amic, Canvis en cadena
Objectiu 3: Qualitat ambiental i salut	Banys de natura Escola Baldiri Reixac, Congrés-Indians i Sant Gregori	Jardí terapèutic Hospital S. Pau Gadic	No volem una salut de plàstic Rezero	Els banys ecològics secs, una opció real a la ciutat de Barcelona EcoSec, Grup ATRA
Objectiu 4: Ciutat eficient, productiva i d'emissió zero	LendiApp. Compartir objectes creant comunitat Lendi	Aplicació Too Good To Go Too Good To Go	App gratuïta "Prevenir la infecció" Ramboll Iberia	Peix de proximitat i llotja, comerç de mercat La Barqueta
Objectiu 5: Ús racional dels recursos	Restart Party Restarters BCN	Cros sense residus Cros Popular de Sants	Economia cicular sobre rodes Solidança	Alquiler y lavado de pañales de tela para las familias ecoresponsables Pana
Objectiu 6: Bon govern i responsabilitat social	Orlandai + Sostenible Casa Orlandai	Projecte educatiu canviem Escola Betània Patmos	Ecoguardians! Escola Decroly	Missatgeria verda i lila Les Mercedes
Objectiu 7: Benestar de les persones	Els 'Concerts inusuals' de Son Canciones Son Canciones	Banc d'hores de manteniment Hotel 1882	Solidaritat en temps de pandèmia Jam Hostel/Sweet Hostel	Millorar la salut mental a través del contacte amb la natura Monatur
Objectiu 8: Progrés i desenvolupament	EcoCircular CZF Consorci Zona Franca	Blue Tool La Page Original	Fons cooperatiu per l'Emergència Social i Sanitària Grup Ecos, Opcions i més	Snack para mascotas con conciencia medio ambiental // Jabones con conciencia Green Leka i Restaurant Leka
Objectiu 9: Educació i Acció Ciutadana	L'EcoFEP Fundació d'Escoles Parroquials	Compra amb consciència Escola La Muntanyeta	Amunt i avall, pageses, cucs i alls Hand Made Theatre	Reciclem matèria orgànica amb Gràcia Escola Nou Patufet, Tarpuna
Objectiu 10: Resiliència i responsabilitat planetària	Rehabilitació energètica d'un edifici d'habitatges cooperatius en cessió d'ús Sostre Cívic	Apadrinar un bosc Social Forest	Els Ruscs com a model de resiliència El Rusc que diu Sí	Les 48 hores d'agricultura i verd urbà Replantem